

Toponymie van Brecht VI

2007. REGENRIJLT : 1502, aende *Regen Ryt*, Bet. P 9 ; 1553-1559, ontrent de *regenrijt*, S.P. 11, 306-307-S.A. 1913, 20 v° ; 1555, *Regen Regen* (sic), S.A. 1910, 11 v° ; 1559, den *reegen rijt*, S.P. 13, 185-186 ; 1624-1663, byde *reijgenrijt*, S.P. 22, 114-S.P. 30, 165 v° ; — bij de Noenheuvel boven Eindhoven.

Regen-, ree-, ree-, rey-, ry-, „verhoogde zoom als grens dienend”, „ongeveer hetzelfde als dijk”, ook „hoge akkerzoom, boszoom, grenspaal”, vgl. Dt. *Rain*. Zie : Helsen, *MVN* 1955, 28 ; id., *Antw. Pln.*, 20. De *Regenrijt* komt voor bezuiden Eindhoven en de Locht, ongeveer bij de grens tussen Brecht en Westmalle. Andere *reen-namen* nemen we te Brecht te vinden in *Reigerschoot*, *Reischoot* en *Rijakker* (?). *Reiger(s)* mogelijk volketymologisch voor *regen*: „bij den ouerbroecks en dijk” (excerpt a^o 1654 a. v. Reigerschoot, pleit trouwens voor *regen. Rijt*, a. v. Botervichtrijt en Meerrijt.

2008. REIGERSSCOOT : (D 3) 1654-1656, het heyvelt gen. den *reijgerschoot* bijden ouerbroecks en dijk, F.18, 16 (G.G.)-S.P. 29, 222 ; 1656, twee weijden oft velden ... gen. de *reijgerschoiten*, S.P. 29, 222 ; 1666, twee weijkens gen. de *reijgerschooten*, S.P. 30, 319 ; 1698, de *reijgerschooten* ... n. de heyde, S.P. 36, 190 ; 1709, het *Reijgersschotien*, S.A. 52, 100 ; 1736, den *reygers schoot*, F.19, 20 (G.G.) ; — heide en weiland te Overbroek.

Misschien hetzelfde als Rijschoot. „Scoot bij een regen, ree”. Zie vorig lemma. *Schoot*, a. v. Aarschoot.

2009. REINIERSBLOK : 1657-1663, de helft vande vreyde gel. aen *reijniers block*, S.P. 27, 141 v°-S.P. 30, 92 ; — perceel achter Sterthoven.

Psn. : 1536, by *Reynier van Aemstel* scouteth tot brechte, A.A. 1895, 2. Over het geslacht van Amstel te Brecht : o.a. E. van den Bossche, *Bijdr.* 1961, 51-132.

2010. REINOUTSVEN : 1473, van *reynouts venne*, Anh. 2, 71 v° ; — perceel op Bekhovenheiken.

Mogelijk = Rensvenneken. Psn. *Reinout* (Lindemans, *Vl. Psn.*, 17, 53). Te Brecht : ca. 1400, jan *reynouts*, Anh. 32, 11 r°-v^o, 14.

2011. REISCHOOT : 1359, van i b. heiden inden *reyscoet*, Comm. Br., 34 ; ca. 1400, vore den *reyscoot*, Anh. 32, 6 v° ; 1558-1626, den *reyschoot*, S.P. 13, 120-Anh. 11 B, 127 ; 1623, den *reyschot*, S.P. 22, 92 ; 1626, vanden *reyschote*, Anh. 11 B, 144 v° ; 1640, den *reijtschoijt*, S.P. 23, 229 ; — weiland te Overbroek bij het Zand. Vgl. nr. 2007.

2012. RENSVENNEKEN : *transfenekē* (D 2, E 2) 1884, 't *Rensveeneken*, NBKP, nr. 2 ; id., 't *Rensvenneke*, ib., nr. 3 ; 1956, V. ; — rechts van de weg naar Wuustwezel, vroeger Bekhoven. Ws. = nr. 2010.

2013. RIDDERSLAAN : z.j., V.V.V. C 8 ; — zijweg van de Framalaan.

2014. RIETAKKER : A) 1359, van i stuc lants heet *die rietacker*, Comm. Br., 33 ; 1539-1626, den —, S.A. 1898, 41 v°-Anh. 11, 13 ; — bouwland ,ws. bij de Hoge Rijt te Sterthoven.

B) 1440, den *groten Rietacker*, Anh. 3 B, 3 ; — ws. deel van A).

Riet, de bekende waterplant, meermaals in plaatsnamen. Vgl. Helsen, *Antw. Pln.*, 18 ; Schönfeld, *Veldn.*, 57 ; Moerman, *Ndl. Pln.*, 188-189, a. v. riet I.

2015. RIETBEEMD : 1554-1699, den *rietbeempt* (-bempt, -beempdeken, -bempdeken), S.A. 1908, 2-S.P. 36, 242 ;

— weiland onder Bekhoven beosten Verloren Kost, bij Faconsbeemd en de Werfft.

2016. RIETHOF : 1402, van half den *riethof*, Anh. 32, 19 v°; — perceel te Kloot.

2017. RIETVEN : 1773, eene heyde gel. aent *rietvenne*, S.P. 43, 659; — ven onder Overbroek.

2018. RIETVENSE HEIDE : (A 3-B 3) z.j.-1890, *Rietvensche heide*, Kl. S. A. art. 1292-Harou, 236; 1883, *Rietvensche heyden*, T. 23; — heide onder Overbroek bij het Rietven.

2019. RIJAKKER : A) ca. 1449, een stuck lants geh. den *riackere* ... der vroegmisse lant n., Anh. 6, 19 v°; 1453, *riacker*, Anh. 1, 25; 1455, opten *Rieacker*, Anh. 2, 34 v°; 1473-1741, *rijacker*, An., 5 v°-FKB, 7853, 125; — bouwland te Overbroek aan de Rijt.

B) ca. 1475, dat *ryackerken*, Anh. 2, l. st. bij 80 v°; 1545, een stuck goets geh. den *Rieacker* gel. byden acker-moelen, S.A. 1902, 44; — bouwland te Bekhoven.

C) 1522-1670, den *rijacker*, S.A. 1918, 5-S.A. 122; — bouwland te Kloot op de Hengstbroek.

D) ca. 1520, den *groeten Ryacker* ... Jn betcouen acker, Anh. 7 A, 25 v°; — deel van B).

Zie over *rij*- nr. 2007. Ook verband met *rijden* (ww.) en wisselbouw mogelijk (zie : Helsen, *Antw. Pln.*, 23, 47). Te Brecht echter mogelijk verkorte vorm van *rijt*. Vgl. Rijtacker.

2020. RIJKEN : A) 1539, noch een weyveldeken geh. *tryken*, F.C., 43; — weiland bij de Steerthoeve.

B) 1507 (1670), twee ackers den eenen geh. den *rijcken* ... met eenen rijcken ten heijken wijt comende, S.A. 134, l. st. ; 1672, twee driessen aende westzijde vanden vs. acker gel. deen gen. het — ende dander den lochtenberch o. ... s. ende w. het hencxbroeckheijcken, S.A. 47, 451-S.A. 57, 163 v° ; — bouw- en weiland onder Kloot.

C) 1617 (Cop. de a^o 1553), dat den colckacker nyet en compt aenden cattesteert ... maer wel aende *rijckens* wesende een velt gel. westw. aenden cattesteert ende als hebbende synen naem vanden seluen waterloop gen. de colck gel. verre vanden acker ... Jnde clootsche acker, A.J. 91, 97 r°-v^o ; — perceel onder Kloot. Ws. hetzelfde als B).

D) 1636, een weyken gen. het *leech rijcken* ... naest het spierdoncxstraetken, S.P. 26, 6 v°-S.P. 27, 6 ; — weiland te Overbroek.

E) 1670, het stuck lands ... met het driesken achter de schuere gen. het *lanck rijcken* ende den lochtenberch, S.P. 31, 159 ; — ws. deel van B).

Rijcken, dim. van *rijt* „waterloop”. Zie voorts nr. 298 en nr. 1637.

2021. RIJKEVORSELBAAN : z.j., Kl. S. D. art. 698 ; — weg van St.-Lenaarts naar Rijkevorsel. Zie ook Rijkevorselse Straat, Vorselse Baan.

2022. RIJKEVORSELSE STRAAT : 1627, *rijckevorsselsche strate*, S.P. 22, 163 v° ; — zie nr. 2021.

2023. RIJKEVORSELSE WEG : 1843, chemin de Loenhout à la limite de Rijkevorsel, *Ryckevorsselschen weg*, T. 2 ; = Mollenweg.

2024. RIJK JAKOB : 1635-1681, eene weyde den *rijck jacop*, S.P. 25, 53-S.P. 34, 8 v° 1696, een vreheijken ... gen. *rijck jacob* ... o. het else straettien, S.P. 36, 132 v°; 1696, een weijken ... gen. *reijck jacob*, S.P. 36, 139; 1697, *rijcken jacob*, S.P. 36, 168; — perceel te Bekhoven.

Adj. „rijk”, ws. wijzend op de welgesteldheid van de eigenaar, indien niet humoristisch het tegenovergestelde wordt bedoeld.

2025. RIJS(EL)VELD : 1700-1725, twee bosschen ... gen. het *reysvelt* s. de straet o. het baanbosch gen. het stronckvelt, S.P. 37, 16-22 v°-S.A. 103, 187 v°; 1708, het *rijsvelt*, S.P. 38, 19 v°; 1777, het *rijsveld*, S.P. 44, 117; 1778, een eijcken schaerbosch ... gen. het *rijselveld* gel. inden vogelensanck, S.P. 44, 163; — onder Kloot.

Rijs, zie a. v. Eikenrijs. *Rijsel*, rijs + dim. *-el* (vgl. Schönfeld, *Hist. Gr.*, § 151).

2026. RIJSVEN : 1359, Barnier die langhe i pont van *riisvenne* vor ziin dore, Comm. Br., 36; 1486-1626, *trysvenne*, RA, Gem. arch. Wuustw., 1, f° 16-Anh. 11 B, 61; —onder Kloot.

„Ven omgeven met rijshout”, „ven gelegen in een schaarbos”. Vgl. J. B. van Loon, *MVN* 1967, 126-133.

2027. RIJT : A) ca. 1400-1450, de *rijt* metten brugacker, Anh. 30, l. st. perkam.-Anh. 2, 12 v°; 1440, de *rijd*, Anh. 30, 46 v°, 49; id., de *rijdt*, Anh. 3 B, 6 v°, 7; — perceel te Broekhoven.

B) ca. 1449-1515, bij quay mechelen tusschen peter cox straetken oest ende des selfs peters huysken Jnde *Rijt* west, Anh. 6, 5-S.A. 1916, 5 v°; 1522, de *Rydt*, S.A. 2, 2 v°; — perceel (?) te Kerkhoven.

C) 1452, *ryt*, Anh. 2, 27; 1559 (1618), de — omtr. 1 b.

onder groese ende heyde, Anh. 3 A, 16 ; — perceel te Veerle bij het Oude Goed.

D) ca. 1470-1681, ontr. 0,5 b. heyvelts geh. de *ryt*, Anh. 9, 40 v°-A.J. 79, 45 ; — heide, bouwland en weiland, later hoeve op de Hengstbroek, onder Kloot.

E) 1473-1571, aende *rijdt*, An., 5 v°-S.P. 15, 455-458 ; — perceel te Overbroek bij de Rijakker.

F) 1531, een stuck dries geh. de *rijdt*, S.P. 10, 316 ; 1559-1726, de *rijt*, Anh. 5, 1 v°-S.P. 37, 37 ; 1626, de *rheijte*, Anh. 11, 40 ; — weiland te Houthoven bij de Facons-hoeve.

G) 1487-1539, ij stucken goets deene geh. de *ryt* ende dander dat crom stuxken, Anh. 30, 26-S.A. 1898, 1 v° ; — niet nader.

H) 1609, aende *rykens*, S.P. 19, 187 ; 1681, het *rijtken*, S.P. 34, 47 v° ; 1691, het *rijcken*, S.P. 36, 35 ; — weiland te Kloot. Ws. = Rijken C).

I) 1637, peeters van eecke beempde geh. dat *rijtcken*, S.P. 25, 74 ; — weiland te Overbroek.

J) 1670, het huijs ... metten dries gen. de *grootte rijt* ende met de grooten acker gen. den rijaacker, S.P. 31, 160-S.A. 122 ; — weiland te Kloot, Mogelijk deel van D).

K) 1626, aenden *hoogen rijtt*, Anh. 11, 13 ; ib., bijden *hoogen rijdt*, 13, 44 v° ; ib., ande *hoijge rey*t den schauloop ant heijken neffen den wech soomen naer stertouen gaet, Anh. 11, 44 v° ; 1834, *Hoogen Rijt*, Kl. ; — perceel bij Sterthoven.

L) 1626, aende *cleijn Rijdt*, Anh. 11, 22 v°-23 ; — te Varenbraken.

M) *Leageret* (E 4) 1525, de *leege Ryt*, S.A. 1891, 76 ; 1656-1660, de *leegerijt*, S.A. 56, 171 v°-S.P. 30, 8 v° ; 1663, de *leeghe rijt*, S.P. 30, 170 ; z.j., *Leegen Reynt*, Kl. S. N. art. 1147 ; 1843-1890, *Leege Reynt*, T. 42-Harou, 228-231 ; 1956, V. ; — weiland te Eindhoven.

N) 1755, de *leegereijten* ... aenden lochtsen vonder, S.P. 41, 342 ; — hetzelfde als M).

Rijt, zie a. v. Botervichtrijt en Meerrijt.

2028. RIJTAKKER : A) 1468, jnden acker geh. den *ryt-acker*, Anh. 1, 63 v° ; — te Overbroek.

B) 1473, den *rijtacker*, An., 21 v° ; — bouwland te Kloot.

2029. RIJTBEEK : 1841, *Leegereytbeek*, Popp ; 1843, B.42 ; z.j., *Lagereitbeek*, Mil.

2030. RIJTGOED : 1440, de *rijt goet*, Anh. 3 B. 4 v° ; — perceel op de Hengstbroek bij Braansheiblok.

2031. RIJTHOF : 1440-1480, eenen hof geh. den *rijthof* ... langs neuen de houincstrate, Anh. 3 B, 10-Anh. 2, 94 ; ca. 1470-1482, *rythoff*, Anh. 9, 47-Anh. 8, 46 ; — perceel te Kloot.

2032. RINKVEN : (D 7-E 7) 1340, *Rincvinne*, Hand. Comm. Gesch. CX (1945), 39 ; 1388 (1615)-1707, *rinckvenne*, S.P. 19, 280 r°-v^o-S.A. 48, 47 v° ; 1452-1614, *rincvenne*, Anh. 2, 25 v°-S.P. 20, 137 ; 1626-1788, *rinckven*, Anh. 11 B, 155-S.P. 45, 419 ; 1843, *Rinkven*, T. 67 ; — hetzelfde als Zandven, gelegen in de hoek Brecht, Sint-Antonius-Brecht, Westmalle.

Op de Ferraris-kaart kan de „ringvorm” van het ven nog duidelijk worden onderscheiden. Het ven wordt echter ook gesitueerd op de grens Schilde-'s-Gravenwezel in de 14de eeuw (*Bijdr. R.*

III, VI [1954], 65-67, 123-126). *Rinkvense Heuvel* pleit voor laatste situering, hoewel excerpt a^o 1686 a. v. Zandven A) anderzijds geen twijfel laat wat de eerste situering betreft. Gold de naam misschien voor de gehele grensstrook van Westmalle, langs Schilde, tot St.-Job-in-'t-Goor (vroeger 's Gravenwezel)? Of berust de situering bij St.-Job op de nabije *Rinkvenhoeve* onder Schilde, die haar naam allicht kreeg van het betrekkelijk nabijgelegen *Rinkven*?

2033. RINKVENSE HEIDE : C 7) 1843, *Rinckvensche heyde*, T. 67.

2034. RINKVENSE HEUVEL : (C 8-7) 1388 (1651)-1656, opten *rinckvenschen houel*, S.P. 19, 280 r°-v^o-W.A.E., 1 v°; 1440, de heyde aengaende van *Rinckvensche houel* tot peter ponts toe gaende lanxt den lierschen wech ende van daer tot schilder heyden toe ende van daer weder om tot rinckvensche houel toe, Anh. 3 B, 28 v°; ca. 1673, dese heyde leijt voor het Juxschot vanden *Rinckvenschen heuel* naer de Ponts vant Santvenne door de Lierschen wech naer Ste anth(oni)s, Gem. Arch. Bet. 7, nr. 18; — paal op de hoek 's-Graven-wesel, Schilde, Brecht.

2035. ROAKKER : 1600, met nog een stuck lants ... gel. achter de biest geh. den *rooacker*, L.R., 3 v°; — onder Kerkhoven.

Verschrijving voor zo(e)akker? *Rode* hier weinig ws.

2036. ROBSLAND : 1473-1609, ad et supra terram ... dictam *robslant* ... sita juxta canijnshage, An., 17-Man. KA, 46; — te Eindhoven.

Rob-, psn., van Robrecht? (Lindemans, VI. Psn., 124-127).

2037. RODE HENGST : (B 3) 1770, den *rooden hencxst*, S.P. 43, 458; 1772, achter den *roijen hencxt* ofte steertten

heuvel, S.P. 43, 565; 1784, tegens den *roijen henghst*, S.P. 44, 633; 1784, tegens den *roijen hengst*, S.P. 45, 2; z.j.-1890, den *rooden hengst*, Kl. S. I. art. 1088-Harou, 230; — bouwland en weiland te Overbroek. Vgl. Hengst-rooi en Steertheuvel B).

2038. RODE HOEVE : *doru.iu.f* (I 7, nr. 1568) 1559 (1618)-1763, de *Roye hoeue*, Anh. 3 A, 55-S.P. 43, 123; 1603-174, de *roij hoeue*, A.J. 64, 291-293-S.P. 40, 606; 1640-1763, *roei j hoeue*, S.P. 25, 131 v°-S.P. 42, 60; 1699, de *roijde hoeue*, S.P. 36, 204; 1699-1785, de *roode hoeue*, S.P. 36, 249-S.P. 45, 68; 1956, V.; — hofstede te Sint-Antonius bij de weg Antwerpen-Turnhout.

Rode wijst misschien op de kleur van dak of steen (vgl. Blauw-hoef)? Meer ws. *rode* „bebouwbaar gemaakt land, door het rooien van bomen”. Vgl. *Els. Ukk.*, 73, a.v. Roodesteen. Zie: Schönfeld, *Veldn.*, 14; Moerman, *Ndl. Pln.*, 190; Mansion, *Bestandd.*, 135; Helsen, *Antw. Pln.*, 20; P. L. M. Tummers, *MVN* 1967, 46-74. De naam *rode* komt ook als grensbenaming voor; te Brecht i.c. op de grens met Zoersel en Halle (vgl. Helsen, *MVN* 1955, 25). Gysseling ziet in *rot*, variant van *rode*, „meers” (*MVN* 1950, 23-25, met bewijsplatasen voor O.-VI.).

2039. RODE LEEUW : A) (A 2) ca. 1520-1562, *Roeyen leeu*, Anh. 7 A, 1-S.A. 1914, 29 v°; 1522-1538, inden *Rooyen leeu*, S.A. 2, 2 v°-S.A. 1896, 42 v°; 1527-1632, den *rooden leeu*, S.A. 1892, 38-S.P. 23, 62; 1610-1884, den *rooden leeuw*, A.J. 65, 279-NBKP, nr. 3; 1616, den *rode leeuw*, A.J. 91, 19 v°; 1616, den *Royen Leeuw*, A.J. 91, 28; 1618, den *rooden leeuwe*, S.A. 132, B.; 1667, in het *root leeuken*, S.A. 124, I. st.; 1723, den *rooden leeuw*, S.A. 103, 134 v°; 1744, den *roeden leeuw*, S.P. 40, 543; — huis, herberg en afspanning op de Plaats, ten zuiden van het Zwijn of Varken, aan de westkant van de singel; = Leeuw A).

Van de heren van Zevenbergen. Zie ook Franks Brouwhuis. Huisnaam *Oudh. K.* 1913, 60.

B) 1527-1557 (?), de *rooden leeuw*, S.P. 10, 281-282-S.P. 12, 207-208 ; 1562, inde stede geh. den *rooyen leeu*, S.P. 13, 354-355 ; — hofstede te Sint-Lenaarts ; = Leeuw B).

C) (E 5) 1598-1654, den *rooden leeuw*, L.R., 1-S.P. 29, 81 ; 1663, den *rooden leeuw*, S.P. 30, 135 ; — hoeve en « vuytspanninghe » op de Locht ; = Leeuw C), Gulden-, Rose-.

2040. ROELTJENS BOS : A) (E 3-F 3) 1440, aent *ruykens busch*, Anh. 3 B, 4 ; 1460, dat *ruykens bosch*, Anh. 2, 49 v° ; 1547, dat *roeckensbosch*, 3227a, 22 v°-Feoh, 163 ; 1559 (1618), dat *Ruelkensbosch*, Anh. 3 A, 8 ; 1624, *Ruelkens bossch*, Halleke, l. st. ; 1626, van *Rultkensbosch*, Anh. 11, 29 ; ib., *Ruliens bosch*, 29 v° ; 1632-1693, den acker gen. *roelkensbosch*, S.P. 23, 57-A.J. 81, 294 ; 1647, het *rooltkensbosch*, J.B. ; 1656, het *roeltkensbos*, S.P. 25, 274 v°-S.A. 56, 166 ; 1656, het *roelkens bos*, S.A. 56, 167 v° ; 1673-1692, *Roeltiensbos*, S.A. 51, 243 v°-244-Anh. 11, 29 v° ; 1673-1725, *Roeltiens bosch*, S.A. 57, 175 r°-v°-S.A. 135, nr. 147 ; 1674, *roeltkensbosch*, S.P. 32, 117 v° ; 1714, *Rultken bosch*, Anh. 11, 29 v° ; 1762, vant *reultiensbosch*, L.L.V, 12 v°-13 ; 1780, het *roeltjensbosch*, S.P. 44, 227 ; 1778, *Reutien bosch*, Bet. 48, l. kat. ; — bos, bouw- en weiland op Kerkhoven-akker bezuiden Stapelheide en ten oosten van de Haagstraat.

B) 1612, achter *Rulkens bossch*, A.J. 90, 200 ; — perceel op Veerleakker.

C) 1794, een schaerbosch gen. het *Roelijtien* gel. by het Bosch den Palmboom, S.A. 132, C. — schaarbos in Eindhoven ; = Rootje B).

Blijkens de oudste vorm (A en B), *ruykens*, psn. uit Roekens,

vleivorm van Rutger (Lindemans, *Vl. Psn.* 128). Vanaf 1624 (*rueltkens*) gereïnterpreteerd als vorm van Roeland.

2041. ROLBOS : 1720, een bosch gen. het *rol bosch* gel. achter de meirrijt ... w. de verbrande stede ... n. maes block, S.A. 103, 69 v°-70 r°-v^o; — bos te Overbroek.

Rol, psn. Te Brecht : 1710, weduwe van Joannis baptista *Rol* woonende in het kiddoerp (5 r°), Anh. 11, 5 r°-v^o.

2042. ROMBLOK : 1762, het *romblock*, L.L.IV, 5 v°-L.L.V, 5 v°.

2043. ROME : ru.əmə (E 3) 1701-1884, seker huijs ende erue gen. *Roomen*, A.J. 83, 218-NBKP, nr. 6; 1761, *roome*, S.P. 43, 56; 1887, *Rome*, NBKP, nr. 17; 1956, V.; — verdwenen (1978) huis op de Biest, benoorden de Paddestraat; = Schaliënhuis.

Huisnaam, ws. ter herinnering aan de Italiaanse eigenaars, de familie de Succa, of aan de Latijnse school (zie *Oudh. K.* 1913, 60, vooral : J. Eernalsteen, *Rome, De Geschiedenis van een merkwaardig gebouw te Brecht*, *Oudh. K.* 1936, 1-60).

2044. ROMMELHEUVEL : 1758-1796, aen den *rommelheuv*el, S.P. 41, 487-S.P. 46, 689; 1795, *roomen heuv*el, S.P. 46, 601; 1887, *Rommensheuv*el, NBKP, nr. 51; — heide tussen Overbroek en Brasschaat; = Rommersheide.

Rommel, *rommer* (ook a. v. Rommersdriesken en Rommersheide) ws. psn. *Rombouts(s)* (Lindemans, *Vl. Psn.*, 184-185). Te Brecht komt de naam al voor in 1402, jan *rombouts*, Anh. 32, 7; 1559, *Rummen Rombouts*, S.A. 1912, 17 v°.

2045. ROMMERSDRIESKEN : 1791, een stuck land ... gen. het *rommers drieschken*, S.P. 46, 6.

2046. ROMMERSHEIDE : (B 5) z.j., Kl. S. A. art. 1292; 1843-1850, *Rommersheyde*, T. 48-Vdm.; z.j., V.V.V. C 7;

—heide tussen Overbroek en Brasschaat benoorden de Mikse Baan; thans wegencomplex. Zie ook Rommelheuvel.

2047. ROMSTEEK : A) *romste.k* (D 4) 1676-1780, *romsteek*, S.P. 32, 243 v°-S.A. 132; 1709, den *romstece*, S.P. 38, 9; 1830-1832, den *Romsteek*, KA 25; 1886, den *Rompsteek*, NBKP, nr. 52; 1956, V.; — hofstede te Sterthoven.

B) 1726-1796, op een stede ... den *grooten romsteek*, S.P. 39, 28-S.P. 46, 686-687; — = of deel van A).

C) 1771, het weyke vanden *ouden clijnen romsteek*, S.P. 43, 495; 1780, den *klijnen ouden Romsteek*, S.A. 132; — hoeve te Sterthoven, in 1697 herberg (S.A. 116).

Kan als herbergnaam een toespeling op het aldaar beoefende kaartspel zijn (Schuermans, 553, vermeldt *romsteken* „oud kaartspel”). *Rom* ws. „rondom” + *steek*, stam van het ww. *steken*.

2048. RONDE STEDE : 1570, aende *ronde stede*, S.P. 15, 426-427; — hofstede te Overbroek.

Ronde „rond”? Vgl. *Herne*, nr. 846.

2049. ROOISTEDE : ca. 1626, *roijstede* na de graft, Anh. 11, 68 v°.

Mogelijk *rooi* „rode” en dan „stede bij een ontginning”. Maar ws. variant van Rouwstede, blijktens : „Den Heer van Spangen vande goederen Jan pellens wesende alsnu die *ledige stede* staende tegenouer wouter de deckers goet soomen naer Mall gaet de strate voor de erue daer de hujsen op stonden oost syn selfs, suiijt Cornelis Cornelis aerts, alias maes comende aen des Heeren strate west, ende noort aen sijn selfs acht en half pondt wassche viij pondt wassche”. Daaronder de latere toevoeging „de *raustede*” en daaronder „*roijstede* na de graft”; daarnaast op supplementair vastgehecht blad „solutum tot de iaren tweeentseuentich incluse 1672 de heer van Spangen”. *Roijstede* werd ongeveer een vijftigtal jaren

later aan de oorspronkelijke tekst, op zijn beurt een kopie uit het jaar 1626, toegevoegd. Het bedoelde cijnsboek (Anh. 11) neemt wel eens meer een loopje met de precisie. Het werd opnieuw geschreven in 1626 en beroept zich op oude documenten : 1626, te hans gecopieert ende gecollationeert byde oude documenten ende boecken de anno 1330 (sic) Anh. 11, 30'.

2050. ROOKGAT : (F 3) 1668-1762, aent *roockgat*, S.P. 31, 76-L.L.IV, 39 ; 1883, *Rook Gat*, W.4 ; 1885, *Rookgat*, NBKP, nr. 53 ; 1890, *Kookgat* (sic), Harou, 236 ; — hoeve en land ten westen van het Grijspaard.

Zie ook Botbijsl. „Opening in het dak, voor de rook van het haardvuur”. De naam komt voor op de grens tussen de gehuchten Hengstbroek, Kloot en Broekhoven, bij de huidige grens Brecht-St.-Lenaarts. Zie over *Rookgat* als grensbenaming, Helsen, *MVN* 1955, 53.

X. ROOLKENSBOS : zie Roeltjensbos.

2051. ROOSBLOK : 1515, *roosbloc*, S.A. 1916, 12 ; 1626-1663, *roosblock*, Anh. 11 B, 158 v°-S.P. 30, 165 v°-166 ; — perceel bij de Vraag.

Ws. psn. : 1543, Jan *Roos* vincent's zone, Not. 1901, 3 v°. *Roos* „riet” lijkt ons hier minder ws.

2052. ROOSHEIBLOK : 1626, *Roesheyblock*, Anh. 11 B, 159 ; 1613, voor *rootsheyblock*, S.P. 20, 126 ; 1628, *roosheyblock*, S.P. 22, 190 v°-191 ; ca. 1630, achter *roysheyblock*, Anh. 11 B, 163 ; 1707 (1694), *roosen heijblock*, S.A. 48, 45 v° ; — perceel in het zuidwesten van de heerlijkheid bij St.-Job-in-'t-Goor.

2053. ROOSHOEK : 1538-1663, byden *Rooshoeck*, S.A. 1897, 28 v°-S.P. 30, 165 v°-166 ; 1566, byden *roshoeck*, S.P. 15, 78-79 ; — buurt bij de Vraag op de Grote Heide.

Zie 2051. Mogelijk echter *roos* „riet”. Vgl. o.a. Schönfeld, *Veldn.*,

58; Moerman, *Ndl. Pln.*, 192; *Noorderwijk*, nr. 1006; Carnoy, *Beek.*, 214. Te Brecht komt de naam voor in een drassig gebied.

2054. ROOSKE : 1599, dat *rooske* ... met allen sijnen toubehoerten, L.R., 2; — huis te St.-Lenaarts.

Vgl. Helsen, *Toponymica* 1934, s. Roos.

2055. ROOSTERHEIBLOK : 1648, eene vreheyde gel. achter *troisterheyblock*, S.P. 26, 66 v°-S.P. 27, 86 v°; — misschien hetzelfde als Roosheiblok.

Vgl. : ca 1400, maes *sroosters* goede, Anh. 32, 12 v°; 1538, zoe js gecomen willem maes buyten den *Roostert* ten swaen waert, S.A. 1896, 48. *Rooster* = *roos* „riet” + collectiefsuffix *-t* (vgl. Lindemans, *MVN* 1939, 33) en adjectiefsuffix *-er* (vgl. Brechterlo, *betcouenderacker*). *Roostert* met hypercorrecte toevoeging van *-t* (vgl. Van Loey, *Mnl. Spraakk. Klankleer*, § 114, d). Wgens identiteit met *Roosheiblok* menen we te Brecht in *rooster* geen afsluitingsnaam te moeten zoeken (zie : Lindemans, *MVN* 1953, 34).

2056. ROOTJE : A) 1450, *trootken*, Anh. 1, 3 v°; 1547-1626, dat *rotken*, Bet. 3227a, 62-Anh. 11, 11v^o; — perceel te Overbroek. Zie ook Rot en Vlasroot.

B) (E 4-F 5) 1451-1716, *rootken*, Anh. 1, 12-S.P. 38, 213 v°; 1454-1639, aent *roetken*, Anh. 1, 28-S.A. 131, l. st.; 1667-1681, *rootien*, S.P. 31, 20-S.P. 34, 40; 1676, het *Reutken*, S.A. 57, 213; 1696-1711, bij het *roottien*, S.P. 36, 152 v°-S.P. 38, 71 v°; 1720-1723, ontrent het *Reutien*, S.A. 103, 228 v°-142 v°; 1724, opt *Rutien*, S.A. 135, nr. 128; 1751-1843, opt *rentjen*, S.P. 41, 39-T. 41; 1759, opt *rentien*, S.P. 43, 18; z.j.-1890, *Reijtjen*, Kad. S. N.3-Harou, 231; z.j., *Reitjen*, Verz. Kaart Br.-St.-Len.; — perceel te Steeghoven bezuiden het Verbrand Hof bij de Palmboom en Oud Steekhoven, op de oude heerbaan van Antwerpen naar Tilburg.

Hier wordt Steeghoven ook wel eens „voor op Eindhoven” genoemd. Zie ook Roeltjensbos C). *Rootken*, dim. van *rode* (zie s. Rode Hoeve); mogelijk hoort A) bij *rote* „plaats waar vlas geroot werd”. Bij *Rentien* blijkbaar foutieve *n* voor *u*.

2057. ROSE LEEUW : 1890, den *Roosen Leeuw*, Harou, 238; — = Rode Leeuw op de Locht.

2058. ROSKAM : A) 1713-1725, den *roscam*, S.A. 48, 113-R.R.A. 88, 118 v°-S.A. 117; 1751-1769, *roscam*, S.P. 41, 54-S.P. 43, 429; — hofstede tegenover Broekhovenheiken.

B) 1674-1716, achter den *roscam*, S.P. 32, 125 v°-Anh. 11 B, 161; 1850, *Roskamhoeft*, Vdm.; — hofstede te Sint-Antonius bij de Kapelstraat, vlg. Vdm. onder Schilde.

Roskam, huisnaam. Vgl. Helsen, *Toponymica* 1934, 27.

2059. ROT : 1473, supra unam peciam terre dictam de *rote*, An., 25; 1495-1626, die *rotte*, x., 4 v°-Anh. 11, 47; 1547 (Cop.), een stuck erffs de *roete* geh., Feoh, 176; ib., die *roette*; 1573-1724, die *rot*, S.P. 17, 60 r°-v^o-S.A. 103, 167; 1668, seker stuck landts gel. bij het berokenbosken gen. het *roth* gecomen van succas stede, S.P. 31, 49; — bouwland te Overbroek. Zie nr. 2038.

2060. ROTSE HOEF : 1699, naest de *rotse hoeft*, S.P. 36, 236.

2061. ROTVEN : 1834-1890, —, Kad. S. A.4-Harou, 236; — ven te Overbroek.

Zie nr. 2038. In verband met *ven* mogelijk „rot, vuil”. Vgl. o.a. *Noorderwijk*, nr. 1003. Schönfeld (*Watern.*, 87-87, 158) noemt de waternaam *rootte*, *rot*, tot nog toe etymologisch „onverklaard”.

2062. ROUW : A) (F 4) 1626, int *rou*, Anh. 11, 71 ; 1765-1843, sekere stedeken ... gen. het *rouw*, S.P. 43, 171-T. 29 ; z.j., Het *Rauw*, Kl. S. E. art. 518 ; 1843-1883, *De Rauw*, T. 30-W.9 ; — perceel te Eindhoven, onder St.-Lenaarts, bezuiden het Molenheiken.

Vgl. Kad. ook onder Hengstbroek (?).

B) 1639, noch seker hoecxken moers in het heijvelt gen. de *raeuw* gel. aen schaepdijck aende suijsijde, S.A. nr. 8, I ; — perceel te Bekhoven.

Rouw, variant van mnl. *ruw*, *ruuch*, *rouw* „begroeid, met bomen en struikgewas bezet” (*Mnl. Wb.*, VI, 1665 ; *Varsenare*, nr. 211 ; *Oudenburg*, nr. 710). Schönfeld (*Veldn.*, 53) meent „woeste grond” ; zo ook Helsen, *Antw. Pln.*, 17.

2063. ROUWBOS : 1655-1885, eene weijde gen. het *rouw-bosch*, S.P. 29, 32-NBKP, nr. 103 ; 1885, 't *Rouwbos*, NBKP, nr. 43 ; — bouw- en weiland te Eindhoven bij de Joosstraat.

2064. ROUWE AKKER : 1655-1712, derue aen hootsweer nu gen. den *rouwen acker*, S.P. 26, 56 v°-S.P. 38, 97 v° ; 1712, *rouwsacker*, S.P. 38, 93 v° ; 1752, 2 lps. lant gen. *rauwacker*, S.P. 41, 193 ; — bouwland te Veerle bij Zwanenheiveld.

2065. ROUWE HEIVELDEKENS : 1667, twee heijuelekens gen. de *rauwe heijeullekens* ... o. de gemeijne vronte, S.P. 31, 29 v° ; — vermoedelijk te Kloot.

2066. ROUWE SCHOOT : (D 2) 1654, het heyvelt gen. den *rouwen schoot*, F. 18, 16 (C.C.) ; 1736, den *rouwschoot*, F. 19, 20 (C.C.) ; — ressort onder de Faconshoeve te Bekhoven, vermoedelijk weiland bij de Kleine A.

2067. ROUWSTEDDE : A) *rauste.i* (F 4-G 4) ca. 1626-1696, de *raustede*, Anh. 11, 68 v°-S.P. 36, 149 ; 1642-1886, de *rouwstede*, S.P. 25, 168 v°-NBKP, nr. 43 ; 1650, aende *rouwestede*, S.P. 26, 46 v° ; 1656, in seker bosschen gen. de *roustede*, S.P. 25, 270 ; 1695-z.j., inde *rauwstede*, S.P. 36, 127-Kl. S. D. art. 1152 ; 1722, achter in de *Raustede*, S.A. 103, 52 ; 1726, de lege stede gen. de *rouwst* (sic), S.A. 103, 208 v° ; z.j.-1843, De *Rauwstee*, Kl. S. D. art. 5-T. 29 ; 1843, De *rouwstee*, B. ; 1888, In de *Rouwste*, NBKP, nr. 3 ; — bouw- en weiland en bos te Klein Veerle, thans volledig akkerland.

B) 1715-1718, een stuck lant ende bos ... gen. de *Rau-
stede* gel. ouer de luickstraet, S.A. 48, 153-RRR 88, 83-84.

2068. ROUWVELD : A) (D 3) 1654-1736, den dries gen. het *rouw velt*, F.18, 16 (R.)-F.19, 20 (R.) ; 1783-1884, eenen bempt gen. het *rouwveld*, S.P. 44, 595-NBKP, nr. 6 ; — weiland te Bekhoven.

B) 1703, een bempdeken gen. het *rouw veldeken* aen het vossenhol, S.P. 37, 81-82 ; — te Overbroek.

2069. ROVERS : 1650, de helft vant heijvelt gen. het *rouoers* ... naest de gemeijnte, S.P. 27, 125 v°-175 v°.

2070. ROZENHOF : 1780-1790, eenen driesch gen. *roosenhof* ... n. kerckenbosch van brecht, S.P. 44, 288-S.P. 45, 599-600 ; — weiland in de Houtstraat.

Psn.? Vgl. Roosheiblok. „Bloemen” of „riet”, minder ws.

2071. ROZENLAAN : (C 7) 1956, N. ; z.j., V.V.V. C 8 ; — nieuwe straat bij St.-Job, Tussen Dennenlaan en Weg Sas II.

2072. ROZENPAD : 1843, sentier du hameau de St-Léonard à la rue dite : houtstraet, *Roozepad*, T. 31.

2073. ROZENSTRAAT : 1972, Gem. pl. St.-Len. 6 D ; — weg tussen Leopoldstraat en Nieuwstraat.

2074. RUINTKENS : 1696, twee weijden met een stuck lants ... gen. *ruijntkens*, S.P. 36, 141 v°-S.A. 101, 19 v° ; — bouw- en weiland te Kloot.

Mgelijk dim. mv. van mnl. *rint*, *runt* „rund” en erop wijzend dat jong vee in deze weiden gedreven werd. Of psn.? Verband met *ruunboom* „slagboom” (Schönfeld, *Veldn.*, 131) of on. *run*, ofri. *rene*, ndl. *run* „(water)loop” (Schönfeld, *Watern.*, 65 ; Moerman, *Ndl. Ptn.*, 193) lijkt ons minder aannemelijk.

2075. RUITERKEN : 1650, het tweede weyken oft driesken ouer het vs. vaerenbraecken heyken gen. het *ruyterken*, S.P. 26, 46 v° ; — onder Varenbraken.

Afleiding van *ruit* „onkruid”? Zie o.a. Schönfeld, *Veldn.*, 57. Of psn. *de Ruiter* (vgl. volgend lemma)?

2076. RUITERSAKKER : 1649, eenen acker gen. den eenen boom met oock noch eenen acker gen. den *ruijtersacker*, S.P. 26, 94 v° ; — onder Sterthoven. Psn.?

2077. RUITERSHEIVELD : 1707, het *ruyters heyvelt*, S.A. 48,64 ; — perceel bij de Heiblokhoeve te Veerle.

2078. RUITJENSSTRAAT : 1776, eenen acker gen. den ven ofte vooracker gel. ... o. de gebuer ofte *ruijtiensstraat*, S.P. 44, 33 ; — straat onder Steeghoven.

Hetzelfde als Papenstraat aldaar. *Ruijten-s* variante van *rootje*. Zie aldaar s.B).

X. RULKENSBOS : zie Roeltjensbos.

2079. RUMMENS : 1666-1672, eenen acker gen. *het rummens* ... o. sheeren vronte ofte meerijt, S.P. 30, 302 v°-S.A. 51, 231 ; 1762-1784, d'erue gen. *rammens*, L.L.IV, 4 v°-S.P. 44, 633 ; 1786, *het rommens*, S.P. 45, 248 ; 1710-1785, *het rummers*, S.P. 38, 66 v°-S.P. 45, 104 ; — bouwland te Overbroek bij de Verbrande Stede. Zie Rommelheuvel, Rumps.

2080. RUMMENSSTEKEN : 1694, seeckere huysinghe met de landerijen ende weyde daer achter teenen velde aengel. ... gen. *trunnerkenstedeken* (sic) ... o. de straete ... w. de straete neffens den creitenborch, S.P. 36, 97 r°-v^o ; 1711, *trummerssteken*, S.P. 38, 71 r°-v^o ; — huis bij het Laar.

2081. RUMPS : 1791, een stul land ... gen. *het rumps* o. de meirheijt, S.P. 46, 5 ; — gezien de topografische aanduidingen hetzelfde als Rummens.

X. SAKS- : zie Zaks-.

2082. SASHOF : 1473, supra quoddam pratum situm in ouerbroec retro *tsashof*, An., 31 v° ; 1598-1624, een weyken aende vlasroot gen. den *sashoff*, S.P. 18-69-S.P. 22, 109 ; — weiland te Overbroek beosten de Vlasroot.

Mogelijk geassimileerde vorm van de psn. *Sacr-* (zie s. Zakshof), indien het niet ging om vrij ver van elkaar gelegen toponiemen, resp. Vlasroot en Locht. Naar „een sluis” aldaer? Vgl. Schönfeld, *Veldn.*, 128 ; *Opwijk*, nrs. 1269-1270. De buurt van de Vlasroot is een waterrijk gebied.

X. SASVENHEIDE : zie Zandvenheide.

2083. SAVOOSKENS : 1653, een stuck lants ... gen. de *savoeskens*, S.P. 29, 22 v° ; — bouwland te Varenbraken.

Misschien dim. van *savour*, Fr. *sauvoir*, „visput, visvijver” (Stallaert III, 252). Er was te Varenbraken een visserij, toebehorend aan het Hof van der Noot : 1482, die meere gelegen tot varenbraken dat water metter visscheryen, Anh. 8, 65 r°-v^o.

2084. SCHAACKBERD : (A 2) 1449-1566, *tscaecbert*, Anh. 2, 7-S.P. 15, 113-114 ; 1451, vanden *scaecbertte*, Anh. 2, 20 ; ca. 1520, *scaeckbert*, Anh. 7 A, 1 v° ; 1527, *tsaeccbort*, S.A. 1892, 19 ; 1529, aengaende den *scaecberde*, S.A. 2, 59 v° ; 1575, *tschaeckberd*, S.A. nr. 8, I ; 1623-1725, het *schaeckbert*, S.A. 54, II, 19 v°-RRA 88, 122-123 ; 1667, het *schaeckberdt*, S.P. 31, 5 v° ; 1762-1771, het *schaeckelbert*, L.L.IV, 16-RB 59, 89 ; — huis bij de singel van de Plaats.

Zie ook Damberd. Bekende huis- en herbergnaam. Vgl. Helsen, *Toponymica* 1934, 27 ; Lindemans, *MVN Bijlage XXVII* (1948), 7.

2085. SCHAAPSBOS : 1581, deur den *schaepsbosch*, Bet. 182 a, 251-252. Vermoedelijk buiurt van de Schaapsdijk.

2086. SCHAAPSDIJK : *sχapzde-vik* (o.a. D 2-D 3) 1359, ande(n) *scaepsdiic*, Comm. Br., 35 v° ; 1465, *scaepsdijc*, P.3 ; 1473, *scaepdyc*, An., 21 v° ; 1475, *scaepsdijck*, Anh. 2, 76 v° ; 1476, *scaepsdyc*, Anh. 2, 81 ; 1566-1780, byden *schaepsdijck*, S.P. 13, 210-211-S.P. 44, 633 ; 1614, aen *schopsdijck*, S.P. 19, 257 v° ; 1626, vanden *schaepsdycke*, Anh. 11 B, 121 ; 1652, *schaepdijck*, S.A. 47, 19 ; 1652, *schapsdijck*, S.A. 56, 122 v° ; 1654, bijden *schapdijck*, S.P. 28, 37 v° ; 1659, *schaeptsdijck*, S.P. 29, 305 v° ; 1790, *schaepsdijckxken*, S.P. 45, 555 ; 1834, weg van Brecht naar Wustwezel gen. *schepsdijck*, Kad. S. B.4 ; ib., *schepsdijk*, 5 ; 1843, *Schaepsdyk*, T. 27 ; z.j., *Schapdyk*, Mil. 1.40.000 ; 1956, V. ; — hetzelfde als Schepersdijk ; van benoorden Overbroek naar Wuustwezel.

Helsen (*Noorderwijk*, nr. 1008) vermoedt „groen begroeide dijk, geschikt om de schapen te laten grazen”. Langs deze dijk trokken

de schaapherders (vgl. Schepersdijk) met hun kudden. Uit een ordonnantie over „een horengelt opde peerden, coeyen, treckossen ende schapen” dd. 24 dec. 1621, blijkt dat er toen te Brecht naast 324 paarden, 18 ossen, 941 koeien, 4235 schapen waren. Zie over *schaap* in de toponymie o.a. Carnoy, *Feestbundel H. J. van de Wijer* I, 48; Helsen, *Antw. Pln.*, 29, 31. Over schapenteelt in de Kempen, Goossenaerts, *Landb.*, a.v. *schaap*, *schaapsguld*, *schaapskooi*, *scheper*.

A) SCHAAPSDIJKBEEK : (C 4-3, D 3) 1834, *Schapsdijkbeeckskén*, Kad. S.B. 2; ib., *Schaepsdijckbeeckskén*, 4; 1843, *Schaepdykbeek*, B.19; id., *Schaepdyksbeekskén*, B.20; 1850, *Schapsdijkbeek*, Vdm.; 1883, *Schaapdykbeekje*, W.; z.j., *Schaapsdijkbeekskén*, Mil.; 1956, V.

B) SCHAAPSDIJKSGOOT : 1843, *Schaepshykgoot*, T. 28.52.

C) SCHAAPSDIJKSWEG : 1841, *Schapsdijkweg*, Popp; — id. als *Schaapsdijk*.

X. SCHAAR : zie *Scheer*.

2087. SCHAARHOF : 1637, 0,5 vts. lants geh. den *schaerhoff*, Bet. 3228; — onder *Kerkhoven*.

Schaar, „grasplein”, „stuk grond van onbepaalde grootte” of „scharhout” (zie : Van Passen, *Top. Kontich*, nr. 2182).

2088) SCHADEWACHT : A) ca. 1400, op *tschadewachte*, Anh. 32, 14; 1440-1482, opten *scaywacht*, Anh. 3 B, 6-Anh. 8, 12 v°; ca. 1449-1477, de *scadewacht*, Anh. 6, 9 v°-Anh. 2, 81 v°; ca. 1520, de *scaye waecht*, Anh. 7 A, 4; 1543 (1598), *Schaeywacht*, Anh. 4, 43; — perceel bouwland te Eindhoven.

B) 1456, opte *hoge scadewacht*, Anh. 1, 34; — deel van A).

Vgl. : 1543, dies moet de huerersse den chys *vuyt schaden wachten*, Not. 1900, 13 v°-14; 1544, sal de laet de(n) chys bet(aelen) ende *vuyt schaden houwen*, Not. 1902, 22 v°; ib., *beke(n)* ende

waterloope(n) ruyme(n) ende *vuyt schaden wachten*; 1545, Item zal Mr Frans sinte Lenaert betalen ende dat *vuyt schade wachten*, Not. 1902, 28 r°-v^o, ook in *Ouh. K.* 1936, 26. Dit wijst erop dat iets of iemand geen schade berokkend mag worden, i.c. een perceel akkerland dat in elk geval behoorlijk moest opbrengen, en waarbij in het tegenovergestelde geval een schadevergoeding moest worden betaald. Vgl. enigszins *scadeuente* „een verkoop met verlies” bij O. Leys, *MVN* 1954, 167.

X. SCHAFFELBEEMDEN : zie Schrafelbeemd.

X. SCHALIEDEKKERSSTEDE : zie Huybrecht de Schalie-deckersstede.

2089. SCHALIENHUIS : 1538, jnt *scalienhuys*, S.A. 1896, 48; 1550, vanden *scalien huyse*, S.A. 1906, 28 v°; 1626-1762, *tschalienhuijs*, Anh. 11, 27-L.L.IV, 11 v°; 1657-1681, *schalienhuijse*, S.P. 27, 142-S.P. 34, 42 v°; 1662, *schalien huijsse*, S.P. 30, 114 v°; 1698, het *schalienhuijs*, S.P. 36, 216-S.A. 113; — hetzelfde als Rome.

Naar de dakbedekking.

X. SCHAMMELSTRAAT : zie Schrammestraat.

2090. SCHAMVEN : (B 4) z.j. - 1890, —, Kl. S.A. art. 1292 - Harou, 236; 1843, chemin de la Heylstraet vers le Schamven, T. 24; — bouwland ten westen van de Lage Meerrijt.

Scham ws. variant van *schom* „minderwaardige grassoort”. In vennen komt meermaals grasbegroeiing voor. Zie over *schom* Goosenaerts, *Landb.*, 658 en Helsen (*Antw. Pln.*, 13, 38), die *schom* als „onvruchtbare grond” beschouwt. Te Brecht is het *ven* verdwenen en herschapen in akkerland, dat de naam heeft overgenomen.

2091. SCHANSDRIES : 1630, *schansdries*, S.P. 23, 15; — weiland bij de Grote Dries (zie Dries, litt. O) te Bekhoven.

„Omschanste dries” voor het vee of „dries bij een schans (bol-

werk)"? Zie over *schans*, Goossenaerts, *Landb.*, 647; Schönfeld, *Veldn.*, 131.

2092) SCHAPENRIJLT : 1618 (1635), op *schaperijt*, Bet. 3220, 41; 1619, 6 b. heijden gel. op *schapenrijt*, A.J. 91, 308; — ws. in de buurt van de Schaapsdijk en de Schaapsdijksbeek.

2093. SCHATAKKER : 1537, den *scatacker*, Not. 1896, 10 r°-v^o; 1599 (1618), den *schatacker*, Anh. 3 A, 30 & 45; — bouwland op Veerleakker.

Schat „oude landmaat" (*Herne*, nr. 862)? Of psn., waarbij *s*-loze vorm weliswaar opvalt. Zie Schatsblok en vgl. Biesakker-Bieakker.

2094. SCHATSBLOK : 1359-ca. 1470, iii b. heiden ghel. vor *scats bloc*, Comm. Br., 36-Anh. 9, 12; 1440, *scads bloc*, Anh. 3 B, 56 v°; 1440, *tscads bloc*, Anh. 30, 47 v°; ca. 1540, *scats blocke*, Anh. 9, l. st. na 11 r°; — bouwland te Eindhoven.

Ws. psn. In Brechts leenboek (Anh. 1, 73 r°-v^o) wordt a^o 1454 en a^o 1456 een Janne *Schat*, inwoner van Ekeren vermeld. Het ofri. *scat* „vee" (Naarding, *MVN* 1953, 100) blijkt niet van toepassing.

2095. SCHEEPVAARTLAAN : z.j., V.V.V. C 7; — zijweg bezuiden Schotensesteenweg.

2096. SCHEER : A) 1617-1660, de *scheyre*, S.P. 22, 10 v°-S.P. 29, 239; 1665, de *scheere*, S.P. 30, 250; 1678, de *scheire*, S.P. 32, 325; 1717, de *scheir*, S.P. 38, 223 v°; — huis in de Warmoesstraat.

B) 1793, van een huijsinge ... gen. de *klijn schier*, S.P. 46, 228; ib., de *kleijn scheir*, 232; — idem als of deel van A).

Huisnaam, mnl. *schare*, *scere* „schaar, snijwerktuig”. Vgl. Helsen, *Toponymica* 1934, a.v.; *Herne*, nr. 871.

2097. SCHEERSVELDEN : 1724, eene vreheijde gel. achter de *scheirs velden*, S.A. 103, 167. Ws. psn.

X. SCHEPERSBERG : zie Scherpenberg.

2098. SCHEPERSDIJK : (sXe-r:perdz-r:k) (o.a. D 2) 1529, aenden *scapers dyck*, Not. 1893, 37; 1604-1630, *scheypersdyck*, A.J. 64, 350-S.P. 23, 20; 1604-1765, *schepersdijck*, S.P. 19, 130 v°-RB 59, 53 v°; 1635-1665, *schaepersdijck*, S.P. 25, 80-S.A. 131, Vis.; 1656, *schaipersdijck*, S.A. 56, 171 v°; 1661, *schaperdijck*, S.A. 47, 153; 1662, *schieppersdijck*, S.A. 133, l. st.; 1663-1776, *scheipersdijck*, S.P. 30, 292-S.P. 44, 34; 1665, *schaeperdijck*, S.P. 30, 251 v°; 1665, *scheijperdyck*, S.A. 131, Vis.; 1681, *sceipersdijck*, S.P. 34, 15 v°-16; 1762, *schippersdijck*, L.L.IV, 18; 1790, *scheipersdijk*, S.P. 45, 575; 1795, *scheijperdijk*, S.P. 46, 580; 1886, *Scheepersdijk*, NBKP, nr. 25; 1956, V.; — id. als Schaapsdijk.

2099. SCHEPERSDIJKBRUG : 1778, *Schepersdyck Brugge*, Ferr.; 1795, *scheiperdijks brugge*, S.P. 46, 540; 1843, *Schapersdykbrug*, T. 8.20; — brug over de Klein A benoorden de Hoek, ten westen van Bekhovenheiken.

2100. SCHERPENAKKER : 1620, den *scherpenacker* ... ontr. den molen, S.P. 21, 139 v°; — bouwland bij Sterthovenakker.

Adj. *scherp* „puntig, hoekig”, ws. naar de vorm van het perceel. Vgl. Schönfeld, *Veldn.*, o.a. 97; Moerman, *Ndl. Pln.*, 200-201; Helsen, *Antw. Pln.*, 24.

2101. SCHERPENBERG : 1543 (1598)-1628, achter *Scherpenberch*, Anh. 4, 44 v° S.A. 94, 146-v°; 1618, *Schepers-*

berch (eindhoven), Bet. 3220, 53; 1759, *scherpenbergh*, S.P. 43, 19; z.j. — 1884, *Scherpenberg*, Kl. S.K. art. 1650-NBKP, nr. 30; — buurt bezuiden de Locht en Eindhoven, voortlopend naar Westmalle.

Zie vooral Moerman (o.c.), waar onder verwijzing naar Kuysten gedacht wordt aan „galgplaats” en verband met scherprechter, wat te Brecht mogelijk is, mits men de bedoelde galg onder Westmalle zoekt, nl. bij de Galghoeve aldaar.

2102. SCHERPENBERGHEIDE : (D 5-D 6-E 5-E 6) 1834, *Scherpenberg Heijde*, Kad. S.L.; z.j.-1890, —, Kl. S.L. art. 1668-Harou, 236; — thans bouwland bezuiden de Locht en Eindhoven.

2103. SCHERPENBERGSE VOETWEG : 1843, sentier de Brecht au hameau de St-Antoine, *Scherpenbergschevoetweg*, T. 70.

2104. SCHERPENBERGSPAD : 1843, sentier de Brecht au hameau de St-Antoine, —, T. 42.

2105. SCHERPENBERGSVEN : 1791, sekere heijde met een inliggende water gent. het *Scherpenbergs venne* gel. agter den gehugte de Locht, RB 60, 339; — thans bouwland bezuiden de Locht.

2106. SCHERPHOEK : 1649, vande acker het coerenblock gen. naest de leemstraete mette helft vanden heyvelde gen. het *scherphoeck*, S.P. 27, 94.

2107. SCHERPE STEERT : 1885, de *scherpen Steert*, NBKP, nr. 43; — bouwland te Eindhoven.

2108. SCHERPSTUK : 1440, I vts. lands dat *scarpstuc*, Anh. 3 B, 3 v°; 1626, 0,5 b. landt ... gen. het *Scherpstuck*

gel. soomen naer sterthouen gaet, Anh. 11, 6 v°; — bouwland te Eindhoven.

2109. SCHEVENOORD : sXi.ævenœ:rt (E 5) 1770, op *schevenoordt*, S.P. 43, l. st. tuss. 483-484; 1843, *Scheeve Noord*, B. 51; 1850, *Schievenoord*, Vdm.; 1886, *Scheevenoord*, NBKP, nr. 52; 1887, *Scheevenoord*, NBKP, nr. 52; ib., *Schevenoord*; 1890, *Schei van Orde*, Harou, 236; 1956, V.; — hoeve bezuiden Eindhoven.

De huidige uitspraak wijst op *scheve-noord*, wat in verband met de windstreek geen zin heeft. Even onws. *schee-ven-oord* „plaats bij een ven dat een scheiding aanduidt”. Zie over *schee* „scheiding” Helsen, *Antw. Pln.*, 20; Goossenaerts, *Landb.*, a.v. *schee*; Schönfeld, *Watern.*, 259; Moerman, *Ndl. Pln.*, 198-199. Wat thans te Brecht *Schevenoord* heet, laat echter geen spoor van een *ven* na; wel loopt in de nabijheid de Lagerijktbeek. Schönfeld (*Veldn.*, 93) vermeldt als synoniem van *hoek* o.a. *oord*, „vaak met aanwas aan 't begin, *noord*” (zie ook dezelfde auteur, *Watern.*, 27). In verband hiermee lijkt *scheve(n)*, *scheef* „schuin” niet meer zo onws. Met de Waterstraat vormt namelijk de straat waarin de hoeve ligt, inderdaad een schuine hoek.

2110. SCHEVENOORDEVELDEN : (E 5-6) z.j.-1890, *Scheevenoordvelden*, Kl. S. K. art. 418-Harou, 230; 1843, *Scheevenoordvelden*, T. 51; 1956, V.; — bouw- en weiland bij Schevenoord.

2111. SCHIETBAAN : z.j., V.V.V. CD 5; — militair domein.

2112. SCHIETVELD : z.j., V.V.V. CD 5; — hetzelfde als Schietbaan.

2113. SCHIJFBRAAK : A) ca. 1400, *schijbrake*, Anh. 32, 2; 1402, *scibrake*, Anh. 32, 16 v°; ca. 1449-1482, iij vierendeel b. de *scijfbrake*, Anh. 6, 40-Anh. 8, 49; ca. 1520-1570, de

scyfbraecke, Anh. 7 A, 17-Feoh, 126; 1525, opte *scryfbrake*, S.A. 1891, 74 v°; 1543 (1598), de *schyffbracke*, Anh. 4, 51; 1618 (1635), de *scryffbrake* ... ende van 1 vts. lants den ouden geh. comende aende vs. *schryffbrake* w., Bet. 3220, 20; 1618-1639, *schijffbrake*, S.A. 124, Extr. Cijnsb. Bailleul; *ibid.*, de *schijffbraken*; — bouwland te Houthoven.

B) 1460, de *grote scijfbrake*, Anh. 1, 46; — deel van A).

C) 1427, de *schinctbraect* neven Jans goede van den Damme, Berd. 116 (Antw. Arch. XXVIII, 15-16); — ws. hetzelfde als A).

Zie over *braak*, a.v. Biesbraak. Mnl. *scive* „schijf; het perceel dat een schijf, een snede uit een ander is” (*MVN* 1941, 21, s. Scivinc). Het volksgebruik in het voorjaar naar schijven te schieten of brandende schijven te werpen (vgl. Bach II, § 401, s. Scheibewiesen) blijkt te Brecht niet. *Scryf-* wegens anticiperende afstands-assimilatie. *Schij-*, *sci-*, stam van het mnl. *schiden* „kloven” wijst in dezelfde richting als *scive*, nl. „gekloofd uit iets anders”. *Schinct-* ws. verkeerde lezing. Mogelijk houdt de naam verband met de dubbele heerlijkheid, zoals Brecht er een was, waarbij *Schijfbrak* zou wijzen op een perceel dat toebehoorde aan de ene heer (i.e. „den graue van oesteruant”), maar tegelijkertijd geïntegreerd was in groter geheel, dat aan de andere heer toebehoorde. *-braect*, met collectief-suffix.

2114. **SCHILD VAN ENGELAND** : 1769-1770 (?), de *schild van engeland*, S.P. 43, 419-420 - S.B., 220; 1794, het *Schild van Engeland* nu de Kroon, S.A. 132, C.; — herberg te Sint-Antonius dicht bij de kapel aldaar, in de Waterstraat, op de grens met Schilde. Zie ook Kroon.

Zie ook Kroon.

2115. **SCHILDERSE HOEK** : 1843, den *Schilderschen hoek*, T. 74; — buurt bij Schilde.

Zie over *hoek*, s. Bekhoven in de Hoek. *Schilderse* uit *Schil(e)-*

er-se met dubbel adj. suffix. Het cijnsboek Comm. Br. a° 1359 vermeldt op f° 33 v° „te scelw(aer)t” (= te Schildewaart).

2116. SCHILDSE BAAN : 1843, chemin de Kleyn Veerle vers Schilde, *Schildeschebaen*, T. 37.

2117. SCHILDSE STRAAT : ca) 1449, *schiltsche strate*, Anh. 6, 45 v°; 1543 (1598), — *straete*, Anh. 4, 35 v°; 1673 (?), W.A.E., 6 v°; — id. als Waterstraat en Langstraat.

X. SCHINKTBRAAKT : zie Schijfbraak.

2118. SCHIPPERSDREEF : z.j., V.V.V. D 7; — van Schoensteinweg naar Tilburglaan.

X. SCHIVERSHOVE : zie Schrijvershof.

2119. SCHODEESBLOK : 1402, *scoddees bloc*, Anh. 32, 14 v°; 1440, 0,5 b. lands geh. *scodees bloc*, Anh. 3 B, 25; 1456, *scodees bloccken*, Anh. 2, 38 v°; — bouwland te Broekhoven.

Psn. Te Brecht o.a. : 1440, *heil scodees*, Anh. 3B, 27 v°, 32; 1450, *heilwigen scodees*, Anh. 2, 10 v°; 1556, *catherine scodees*, KA 20.

2120. SCHODEES GOED : 1450-1482, op *scodees goet*, Anh. 3 B, 22-Anh. 8, 35; ca. 1520, *scodes goet* ... het broecheouen heyken oestwaert, Anh. 7 A, 11 v°; — goed te Broekhoven.

2121. SCHODEES STEDE : 1440, op *scodees stede*, Anh. 3 B, 22 v°; — in Broekhoven.

2122. SCHOM : (E 4-F 4) ca. 1449, ij b. goets den *scom*, Anh. 6, 8; 1543 (1598)-1724, de *schomme*, Anh. 4, 2 v°-S.A. 103, 161; 1658, de *schom*, S.A. 47, 59 v°-S.A. 56, 229;

z.j.-1890, De *Schoeme*, Kl. S. D. art. 1131-Harou, 230; z.j., De *Schome*, Kl. S. D. art. 167; 1843, De *Schoemt*, T. 37; — perceel bouwland bij het Verbrand Hof, voor op Eindhovenen.

Oude bezitting van de familie Van Pul en Van der Noot. Zie Schamven.

2123. SCHOMAKKER : 1771, eenen acker gen. den *schom-acker* w. de meiren, S.P. 43, 495; — bouwland te Klein Veerle (?).

2124. SCHOMBLOK : 1647-1724, het *schommenblock*, S.P. 26, 70 v°-S.A. 52, 107 v°; 1674-1790, het *schomblock*, S.P. 32, 132-S.P. 45, 501; 1696-1721, *tschommeblock*, S.P. 36, 137 v°-S.A. 173, 14 v°-15; — ws. = Schoonblok.

2125. SCHOMMELHEIBLOK : 1791, een heyveld gel. op het *schommelheyblock*, S.P. 45, 613; — id. als Schomblok.

2126. SCHOMWEG : 1843, sentier de Steekhoven au Kerkpad van de Locht, —, T. 2.

2127. SCHOOLDRIES : (E 3 nr. 2650) 1655, den *schooldries*, S.P. 29, 87; 1657-1750, *schooldries*, S.P. 29, 209 v°-S.P. 41, 5; 1764, de — ofte schoolhof, S.A. 117; 1764, den pandt in questie (= schooldries) reg. o. het ackerstraetien w. de Biest z. het kerckhoff n. den waterloop, S.A. 117; 1715, *scholdries*, S.A. 48, 152 v°; 1763-1765, *schooldriesch*, S.A. 116-S.A. 107, 199 v°; — weiland bij de Biest naast Kerkhovenakker. Id. als Schoolhof.

2128. SCHOOLDRIESPAD : 1843, sentier de Brecht au hameau de Beckhoven, *Schooldrieschpad*, T. 28.

2129. SCHOOLHOF : 1600-1642, Inden *schoelhoff* gel. achter de kercke, Bet. 207, l. st.-A.J. 71, 128 v°; 1632-1632 (1764), den *scholhoff*, S.P. 23, 55 v°-S.A. 117; 1632-1764, den *lentenhoff* gel. aende biest gen. den *schoolhoff*, S.P. 23, 57 v°-S.A. 117; — id. als Schooldries.

2130. SCHOOLPLEIN : z.j., V.V.V. E 5; — tussen Gemeenteplaats en Schoolstraat.

2131. SCHOOLSTRAAT : z.j., V.V.V. E 5; — van Lessiusstraat naar Vaartstraat (Laar).

2132. SCHOONBLOK : (H 5) 1777-1888, agter het *Schoonblok*, S.A. 116-NBKP, nr. 3; — perceel achter Veerleakker in het zuiden van de gemeente St.-Lenaarts ten westen van de Weg naar Oostmalle.

Ws. hetzelfde als Schomblok. *Schoon* wijst op vruchtbaarheid van het land (Schönfeld, *Veldn.*, 47). Vgl. verschillende bet. van *schoon* in pln. te Drente : Naarding, *MVN* 1955, 101.

2133. SCHOONHEUVEL : 1618 (1635), opten *schoonhouel* toistbrecht, Bet. 3220, 17.

2134. SCHOOR : 1652-1688, ouer het *schoor*, S.P. 28, 38 v°-S.A. 114; 1665, aent *schoer* agter den pothoeck, S.A. 131, Vis.; — niet nader.

Vgl. te Brecht Bet. 48, losse katernen : 1783, het *schoors* aen het papen bosch te openen ende aftebreken; 1788, zijn *schoors* agter sijnen lentenhof hoogher te leggen ende te verbeteren; 1793, hunnen graghten te openen ende voor den inrey *schoorsen* oft goten te leggen. Vgl. tevens : Advertentie 1770 over ruimen van waterlopen en opmaken van wegen vlgs. plakkaat van 10.6. 1628, Bet. 48, los. kat. Zie ook : Schuermans, 596; Cornelissen-Vervl., 1087. *Schoor(s)* „brug over een gracht”.

2135. SCHOORDIJK : sXuerdick (D 3) 1956, V.; — id. als Schoorstraat.

2136. SCHOORDIJKBEEK : (C 4) 1841, *Schoordijkbeekske*, Popp; 1843, *Schaerdykbeekske*, B. 44; 1850, *Schoordijkbeek*, Vdm.; 1883, *Schoor en Schaepdykbeekje*, W.; — in Overbroek.

2137. SCHOORDIJKSKENS : 1780, *schoordijcxkens*, S.P. 44, 231.

2138. SCHOORDIJKWEG : z.j.-1956, —, Kl. S. B. art. 1766-V.; z.j., V.V.V. D 5; — te Overbroek.

Id. als Schoordijk, van Schietveld naar Overbroekstraat.

2139. SCHOORKEN : A) 1402-ca. 1520, van eenen houe heet dit *scoerken*, Anh. 32, 19 v°-Anh. 7 A, 13; 1440, vanden *scoorken*, Anh. 3 B, 10; 1440-1610, dat *schoerken*, Anh. 3 B, 10-S.P. 19, 45; 1626, biet *scharken*, Anh. 11, 22; — te Kloot in de Buitelaarstraat.

B) 1471-1473, aent *scoerken*, Anh. 2, 92 v°-Anh. 2, 70; 1626, aent *schoorken*, Anh. 11 B, 7; — ergens te Bekhoven. Zie Schoor.

2140. SCHOORKENSSTRAAT : 1440-1522, *tscoerkensstrate*, Anh. 3 B, 26-S.P. 10, 5 v°; 1450, de *strate die ten scoerken waert*, Anh. 2, 13 v°; 1555-1701, *schoerkensstrate (-straet)*, Anh. 9, l. st. bij 33 v°-S.P. 37, 43 v°-45; 1555-1631, *schuerkens strate (straet)*, S.A. 1910, 25-S.A. 54, II, 63; 1530, inde *scuerkens strate*, Bet. 179, 128 v°; 1567-1741, *schoorkens-straet (strate)*, S.P. 15, 108-109-FKB, 7853, 129; 1622-1665, *schorkensstrate (straet)*, S.P. 22, 84 v°-S.A. 131, Vis.; 1631-1650, *scheurkensstraet*, S.P. 21, 268 v°-S.P. 29, 14 v°; —

straat van Broekhoven naar het Schoorcken onder Kloot.
Misschien = Hengstbroekweg.

2141. SCHOORSDIJK : (C 4) 1843, chemin de la Hoogemeireytstraat au Berghsbaentje, *Schoorshyk*, T. 44; 1883, *Schors Dyk*, W. 31; 1886, *Schoorsdijk*, NBKP, nr. 25. Zie ook Schootsdijk.

2142. SCHOORSDIJKBRUG : 1843, *Schoorshykbrug*, T. 44.

2143. SCHOORSTRAAT : A) 1440-1783, de *schoorstrate* (*straet*), Anh. 3 B, 28-S.P. 44, 595; 1449-1697, *schoerstrate* (*straete*), Anh. 2, 5-S.P. 36, 173; 1449-1571, *tscoerstrate*, Anh. 2, pass.-S.P. 17, 27 r°-v^o; ca. 1470, *scoorstrate*, Anh. 9, 20 v°; ca. 1520, *scorstrate*, Anh. 7 A, 7; 1571 (1677), *schoerstratetken*, S.A. 117; 1626, *schorstrate*, Anh. 11 B, 147; 1841-1883, *Schors straet* (*straat*), Popp-W. 25; 1843, chemin d'Overbroek vers les bruyères de Wustwezel, *Schoorstraet*, T. 25; — straat te Overbroek van de Overbroekse Straat naar het noorden toe.

Zie ook Schoordijk. Kan echter ook de Overbroekse Straat zelf zijn of de straat benoorden deze laatste en ermee parallel.

B) 1608, noch twee veldekens gen. den schoet ... o. *dachterste schoorstraet*, S.P. 20, 8 v°; — deel van A).

2144. SCHOORSWEG : (C 3) 1843, chemin de la Schoorstraet au Vossenholschen dyk, *Schoorsweg*, T. 25; — in Overbroek.

2145. SCHOOT : A) 1359, opden *scoet* die an die weghe haghe leghet, Comm. Br., 33; — ergens in Oostbrecht.

B) ca. 1400-1525, den *scoot*, Anh. 32, 9 v°-Not. 1891, 73 v°; 1402-ca. 1520, *scoet*, Anh. 32, 5-Anh. 7 A, 8; ca. 1435-1770, aenden *schoot*, Wern. 14-S.P. 43, 456; 1453-

ca. 1520, den *schoet*, Anh. 2, 28 v°-Anh. 7 A, 25 v°; 1543 (1598), een heyblock geh. de *Schot* ... onder groese ende heyde, Anh. 4, 7; 1626, erue gen. de *schoten*, S.A. 50, C, 16 v°; 1710, vanden *schoote*, RRA 88, 12 v°; — heivelden en weiland te Bekhoven bij de Raam; tevens tussen Bekhovenheiken en Stapelheide.

C) 1608, noch twee veldekens gen. den *schoet* ... o. dachterste schoorstraet, S.P. 20, 8 v°; 1618-1642, den *schoijt*, S.P. 22, 40 v°-S.P. 27, 49 v°; 1670-1670 (1691), den *schoote*, S.P. 31, 195 v°-S.A. 128, l. st.; 1676-1676 (1691), de *schoijte*, S.P. 32, 215 v°-S.A. 128, l. st. 1723, int *schoot*, S.A. 103, 150 v°; — hofstede, land en weide te Overbroek.

D) ca. 1453-1523, ten *scoetken* toe, Wern. 14-Not. 1891, 19 v°; 1544, *tschoitken*, Not. 1902, 24 v°; — te Broekhoven.

E) 1569, den *schootkens*, S.P. 15, 331-332; — weiland, maar niet te situeren.

F) 1359, *inden cortenscoet*, Comm. Br., 32 v°; ib., *opden corten scoet*, 33 v°; 1626, een stuck goets den *cortten schoot* ... aen facons erue, Anh. 11 B, 1, 5 v°; — te Bekhoven.

G) (D 2) 1654, het heijvelt gen. den *leegen schoot*, F. 18, 16 (D.D.); ib., het heyvelt achter den *leeghen schoot*, (E.E.); 1736, den *leeghschoot*, F. 19, 20 (D.D)); — te Bekhoven in de Hoek.

H) ca. 1400, vanden *middesten scoote*, Anh. 32, 10; — weiland te Bekhoven.

I) ca) 1449, pertchelen geh. den *scoot* ende den *ouden scoot*, Anh. 6, 27 v°; — te Bekhoven.

Germ. *skauta* m. „beboste hoek zandgrond uitspringend in moerassig terrein” (TW). Zie ook Aarschoot.

2146. SCHOOTBEEMD : 1525, inden *scootbeemden*, Not. 1891, 73; 1700, *Schootsbeempt*, S.P. 37, 16-22 v°; 1713, de schootsbempt ... gel. op marum, S.P. 38, 128; — weiland bij Schoot B).

2147. SCHOOTHOF : 1618 (1635), *schoothoff*, Bet. 3220, 3; ib., *schoothoeff*; 1700, seeckeren acker ... geh. den *schoothoff*, S.A. 101, 41 v°; — bouwland te Bekhoven.

X. SCHOOTKEN : zie Schoot.

2148. SCHOOTSDIJK : (C 3-D 3) 1359 an die *scoters diic*, Comm. Br., 36 v°; ca. 1400, den *scooters dijc*, Anh. 32, 6 v°; 1402, *schotters dijc*, ib., 10; ca. 1449, *scotersdijc*, Anh. 6, 19; 1509, aen den *scueters dijck*, Bet., P. 13; 1533, den *scotersdijck*, S.P. 10, 314; 1543 (1598), *scheuters dyck*, Anh. 4, 31 v°; 1559, byden *schuetersdijck*, S.P. 13, 140-141. 1608, *schrootsdijck*, S.P. 20, 2 v°; 1614, *schuttersdijck*, S.P. 20, 152 r°-v^o; 1619-1626, *schotersdijck*, S.P. 22, 57 v°-Anh. 11 B. 139, 141 v°; 1637, aenden *schootssen dyck*, S.P. 26, 10 v°-S.P. 27, 13 v°; 1685, aen *schoijtsdijck*, S.P. 34, 189; 1687, ontrent den *schootsen dijk*, S.P. 34, 247 v°-248; 1688, aenden *schootsen dijck*, S.P. 35, 12 v°-13; 1691-1834, *schootsdijck*, S.P. 36, 23 v°-Kad. S.B. 4; 1725, *schoetsdijck*, S.A. 48, 218; 1883, *Schots dyk*, W. 31; — vlgs. Kad. hetzelfde als Schoorstraat te Overbroek en Overbroekse Dijk.

Schoter, met oud adj. suffix *-er*. Vgl. Brechterlo, Bekhoven-derakker.

2149. SCHOOTSDIJKSTRAAT : 1841, *Schootsdijkstraet*, Popp; — id. als Schootsdijk.

2150. SCHOOTSDIJKWEG : 1841, Popp; — hetzelfde als Schootsdijkstraat (?).

2151. SCHOOTSWEG : 1883, W. 48.

2152. SCHOOTVELDEN : 1725, eene vreheyde ofte aert gel. achter de *schootsvelden*, S.A. 103, 182; — ws. te Bekhoven; = Schoot B).

X. SCHOT(EN) : zie Schoot.

2153. SCHOTENSE BAAN : (B 7-B 6-C 6-C 5-D 5-D 4-E 4-E 3) 1843, *Schootenschebaen*, T.; — weg van Brecht naar Schoten. (= 2154).

2154. SCHOTENSTEENWEG : sXu.ətəsti.əuəX 1834-z.j., —, Kad. S.N. 3-V.V.V D 7 (= 2153).

X. SCHOTERSDIJK : zie Schootsdijk.

2155. SCHOUKEN : 1543, aent —, S.A. 1901, 9 v°.

2156. SCHOUWLOOP : A) 1626, den *schau loop*, Anh. 11, 44 v°; 1640, *schouwloope*, A.J. 71, 26 v°; 1642-1767, *schouwloop*, S.P. 27, 30 v°-S.P. 43, 308; 1642, *schouwloopken*, S.P. 26, 36 v°; 1642-1708, *schouwloopken*, S.P. 26, 37-S.P. 38, 17 v°; — geattesteerd te Overbroek, Kloot en Kerkhoven bij Wemersakker en de Pastorie.

Is o.a. = Vuilenstaartse Waterloop.

B) 1642, aenden *gemeijnen schouloop*, S.P. 28, 27; 1650, den *gemeijnen schouwloop*, S.P. 27, 124 v°; — = Vuilenstaartse Waterloop.

„Loop die aan een geregeld toezicht (schouwen) onderworpen was” (Helsen, *Antw. Pln.*, 22; *Mnl. Wb.* VII, 728.2; XI, 471).

2157. SCHOUWMEER : 1522, aen *scoumeer*, S.P. 10, 11 v°-12; 1603, byde *schouwmeere*, A.J. 64, 291-293; 1619, achter

schoumeren, A.J. 91, 307 v°-S.A. 92, 45 v°; 1621-1629 (1691), *schoumeire*, S.A. 128, l. st.; *ibid.*, *schoumere*; 1626, aende *schoumeere* aen des cloosters van Tongerlo heije, Anh. 11 B, 129; 1657, eene vreheyde gel. aenden venne het *schouwmeel* omtrent hoeymerheuel, S.P. 27, 141 v°; 1663, S.P. 30, 92; — ven buiten Overbroek (= 2158).

2158. SCHOUWVEN : z.j., Kl. S.A. art. 1850; *ibid.*, *Schauwven*; — ven achter de Meerrijt buiten Overbroek (= 2157).

2159. SCHOUWVENBERG : 1571, 2 b. heyden gel. aenden *schauwenberch*, S.P. 15, 481-486; — ws. bij Schouwven.

2160. SCHRAFFELBEEMD : sXru:felbemt/sXru:vembemt (D 4) 1758-1766, den *schraeffelbempt*, S.P. 41, 477-S.P. 43, 218; 1772, de santplaet aen synen bempt neffens den *schraefelbempt* in de beek uijt te roeijen, Bet. 48, l. kat.; 1786, den *schravelbemd* ... o. het drijhoeckxken, S.P. 45, 250; *ib.*, den *schrafelbempd*, 263; 1888, *Schaffelbeemden*, NBKP, nr. 47; 1956, *Schrafelbeemd - Schravenbeemd*, V.; — weiland bij de Akkerse Weiden en de Beek te Overbroek.

Mogelijk verwant met mnl. *schravelen* „met de poten krabben, in de grond woelen” (*Mnl. Hwb.*, 527) en wijzend op een beemd van mindere waarde? In die zin ook Helsen, *Noorderwijk*, z. Schafelderij, alwaar *schaffelen* o.a. ‘heizoden afsteken’. Of verminkte psn.? Zie Lenaart Schavers.

2161. SCHRAFFELDRIES : 1670, eenen dries gen. den *schraueldries* ... s. den peertsdries w. den lammerdries, S.P. 31, 162 v°; — te Overbroek.

2162. SCHRAMMENSVELD : 1675, *schrammensvelt*, S.P. 32, 164 v°; — perceel te Bekhoven.

Evenals *Schrammestraat* uit psn. *Schram*. Te Brecht o.a. : 1600,

Jan Gielis Govaerts alias *Schram*, Bet. 207, l. st.; 1616, voor Jan dielis *schram*, S.A. 50, A, 32 v°; 1619, Jan dielis alias *Schram*, KA 256, 3 v°; 1626, dielis *schram* michielssoene, Anh. 4, 7 v°.

2163. **SCHRAMMESTRAAT** : (F 5-G 5) 1645-1693, de *schrammestraete*, S.P. 26, 53-A.J. 81, 307; 1664, *scrammestraet*, S.A. 115; 1672, *schrammensstraete*, S.P. 32, 25 v°; 1684, de *schrammerstraete*, S.P. 34, 154 v°; 1695, de *scramstraet*, S.P. 36, 123; 1707, *schrammes straete*, S.A. 48, 63 v°; 1712-1786, *schramstraete*, S.P. 38, 97-98-S.P. 45, 139; 1834, de *Schammelstraat*, Kad. S.H. 2; 1841, *Schammelstraat*, Popp; 1843, *Schammerstraat*, T. 37; — straat te Veerle.

2164. **SCHRANS** : A) sXrā:s (F 5) 1681 : eene weijde ... gen. de *schranse*, S.P. 34, 28; 1714, de *schrans*, S.P. 38, 255 v°; 1956, V.; — weiland te Eindhoven.

B) 1660-1706, eenen lenthof gen. het *schransken*, S.P. 29, 234-S.A. 48, 27 r°-v^o; — perceel te Bekhoven.

C) 1723-1884, een weijcken gen. het *schransken*, S.A. 103, 141-v^o-NBKP, nr. 3; 1887, in het *Schranske* over de vaart achter Jan Geerts, NBKP, nr. 3; — weiland te Eindhoven bij de Kooldriesstraat.

Hetzelfde als A). Komt vaak voor in de Kempen; oorspr. „mutsaard, takkebos”. Vgl. Schans en zie voorts *Noorderwijk*, nr. 1025, onder verwijzing naar Kil., 555; Schuermans, 575; vooral Verstegen, *Com. Top.* 1939, 373-376 en Prims, *Landsch. gesch.*, 80-84.

X. **SCHRAVENBEEMD** : zie Schrafelbeemd.

2165. **SCHRIEK** : A) 1635, seker heyde gen. den *scrieck*, S.P. 25, 44; — te Sint-Antonius.

B) 1612-1623, in sekere heyde gen. den *hoogen scrieck*, S.P. 19, 188-S.P. 21, 156 v°; — perceel te Jukschot (Sint-Antonius) bij de Wildeman. Deel van A).

„Kromming, hoek, uitsprong”? Zie vooral Goossenaerts, *Landb.*, 664-665; Moerman, *Ndl. Pln.*, 204-205.

X. SCHRIJFBRAKE : zie Schijfbraak.

2166. SCHRIJVERSHOF : 1359, in *sciuers hof*, Comm. Br., 33; 1402, in des *scriuers hof*, Anh. 32, 16; 15de e., Wouter bucs vandes *schiuers houe*, Bet. 3223, l. st.; — vermoedelijk onder Bekhoven. Ws. psn.

2167. SCHROOTSBEEMD : A) (D 2) 1528, den *scroets beemt*, Not. 1893, 18; 1529, 1 b. beempts ... geh. den *scroetsbeempt*, S.P. 10, 272-273; 1543 (1598)-1636, den *schroots beempt*, Anh. 4, 12-S.P. 24, 7; 1543 (1598), 1 b. beempts gel. aende weuwen ... geh. de *Schroeytsbeempt*, Anh. 4, 5 v°; 1611, *schroetsbeempt*, S.P. 19, 80; 1618 (1691), *schrootbeempt*, S.A. 128, l. st.; 1626-1631, *scroetsbeempt*, Anh. 11 B, 7-S.P. 23, 24 v°; 1636, *schortsbeempt*, S.P. 25, 72; 1639, inden *schroetsbeemt*, S.P. 25, 93 v°; 1667, *schrootsbempt*, S.P. 30, 365 v°; 1671, eenen bempde gel. ... bijde weeuwe ... gen. — ... n. de heijuelden van verloren cost s. de beke w. de weeuwe, S.A. 57, 149; 1667, *schrootsbeemt*, S.A. 119; 1668, *schrootsbemt* ... o. den faconsbemt, S.P. 31, 40 v°; 1671, den *schroetsbemt*, S.A. 47, 401; — weiland te Bekhoven. Psn. Zie Hein Schrootshof.

B) 1667, den *achtersten schrootsbempt*, S.P. 30, 364 v°; — deel van A).

C) 1667, den *vorsten schrootsbempt*, S.P. 30, 365; — weerdeel van B).

X. SCHROOTSDIJK : zie Schootsdijk.

X. SCHROOTSHOF : zie Hein Schrootshof.

2168. SCHRUURSHOVE : 1440, *schruers houe*, Anh. 3 B, 2.

Ws. psn. Misschien verkeerde lezing voor Sch(r)ivershove. Zie Schrijvershof.

2169. SCHURFT : (E 5) 1648-1752, eenen acker gen. het *schorft* s.w. commende aende heye ende n.w. aen seelstraetken, S.P. 26, 64 v°-S.P. 41, 186; 1663, het *scheurft*, S.P. 30, 135 v°; — bouwland op de Locht.

Wijst ws. op de harde grondlaag in een akker. Zie : Goossenaerts, *Landb.*, a.v. 2.

X. SCHUTTERSDIJK : zie Schootsdijk.

2170. SCHUTTERSHOF : A) 1440-1450, den *scuttershof*, Anh. 3 B, 26-Anh. 2, 15 v°; 1705, *schuttershof*, S.A. 102, 94; — perceel te Kerkhoven.

B) 1767, het *schuttershof*, S.P. 43, 279; — perceel te Sint-Antonius bij Peerdsblok B).

„Hof van de boogschutters”? Of „hof van de schutter, de man die het vee schut”? Zie s. Bocht en Goossenaerts, *Landb.*, s. schutten en schutter. Vgl. echter ook Michielsens, „Afschrift der Oude Caerte ende Ordonantie van de Schutterye van den ouden Hantboghe en Gulde van Sinte Sebastiaen” (1594), in : *Oudh. K.*, 1906, 13-24.

2171. SCHUTTERSPAD : 1843, chemin de celui dit meireytstraet à la rue dite : Loenhoutscheweg, — T. 47.

2172. SCHUURBLOK : 1629-1776, een parcheel eruen ... gen. het *schuerblock*, S.P. 22, 233-S.P. 44, 54; 1656 (1669)-1683, het *scheurblock*, S.A. 119-S.A. 128, l. st.; — groot perceel te Jukschot in de Waterstraat.

„Blok bij een schuur”. Vgl. *Noorderwijk*, nrs. 1040-1042; Goossenaerts, *Land.*, s. Schuurakker.

2173. SCHUURDRIES : 1720, een weijde gen. de *schuer-*

dries ... s. het clooster van vredenbergh tot Lier w. de strate, S.A. 103, 74-S.P. 38, 291; — vermoedelijk in het zuidwesten van de heerlijkheid.

2174. SCHUURHOF : 1559, een stuck goets geh. den *schuerhof*, Anh. 5, 47; 1579, den *schuerhoff*, ib., 102; — perceel te Bekhoven.

X. SCHUURKENSSTRAAT : zie Schoorkensstraat.

2175. SCHUURSTRAAT : 1770, de *schuerestraete*, S.P. 43, 469; — te Sint-Antonius bij het Huisblok van de Drie Zwaantjes.

X. SEELSTRAAT : zie Zeelstraat.

2176. SERGERSAKKER : 1768, sekere ackeren respectiue gen. wordende *Sergers acker* gel. alh. aende leemstraet, den baenacker, A.J. 85, 113 r°-v^o; — bouwland te Sint-Lenaarts.

Psn. Vgl. te Brecht : 1642, m(eeste)r Jan *Serghers* schoolmeester alhier, S.A. 56, 9 v°.

2177. SINGEL VAN DE PLAATS : ca. 1470-1482, vanden geheelen *cingel vander plaetsen* tot brecht aengaende aende kerckmuere also voert tusschen beiden siden vanden huysingen tot quay mechelen toe, Anh. 9, 9 v°-Anh. 8, 8 v°; 1743, den *singel van de plaetse*, S.P. 40, 598; 1767, de *cingel vande plaetse*, S.P. 43, 308; — weg en plein van de Plaats.

Wijst op de grenslijn ervan. Vgl. Goossenaerts, *Landb.*, a.v. 3.

2178. SINT-ANTONIUS-BRECHT : sm'tanəs (H 7-I 5, 6, 7-J 5, 6, 7) 1559 (1618), *St Thoenis*, Anh. 3 A, 55; 1613, *S. Antonen*, Anh. 3 A, 20, bijschrijving; 1618-1728, *sint anthonis in juczschot*, S.P. 21, 47 v°-A.J. 84, 34; 1626,

St. Teunis, Anh. 11, 67 v°; 1690-1716, *sinte Anthonis*, A. J. 81, 19-S.A. 127, l. st.; 1710, *sint antheun*, S.P. 38, 62 v°; 1737-1883, *sint antonius*, S.P. 40, 89-W.; ca. 1760, *St Anthonius in juxschot*, Anh. 11 B, 159 v°; 1760-1767, *St Theunis*, Anh. 11 B, 178 v°-S.P. 43, 278; 1762, *sint anthonis*, L.L., 3de cap. van ontfanck; 1777-16 brum. 5 (= 1797), *saint antoine*, Dom., nr. 1, 14-D.N., n° 14, 88 v°; 1841, Popp; 1787, *St. Antheunis in juxschot*, KAA 1; 1791, *sint theun*, S.P. 45, 636; 1843, *sint Antoon*, T.; 1956, —, V.; — gehucht van Brecht in het uiterste zuiden van de heerlijkheid bij de Grote Weg Antwerpen-Turnhout.

Aanvankelijk 'Juxschot'. Zie aldaar. Later verving de naam van de patroonheilige van de kapel aldaar de oude naam. Vgl. Sint-Lenaarts & Houthoven. Sedert 1977 fusie met Zoersel.

2179. SINT-ANTONIUSBAAN : z.j., 1843, Grand chemin d'Eyndhoven à St-Antoon et à Schilde, *St.-Antoniusbaen*, Kl. K. art. 1650-T. 41; — hetzelfde als Waterstraat, Langstraat en Schilde Baan.

2180. SINT-ANTONIUSKAPEL : 1572-1794, *sint anthonis cappelle* (-cappelle), S.P. 17, 32 r°-v^o - S.P. 46, 311; 1608-1785, *sint anthonius cappel* (-cappelle), L.R., 103-S.P. 45, 68; 1634, *sint anthonis cappel*, S.P. 23, 151; 1656, *sint anthonis kapelle*, W.A.E., 2; 1688-1759, *sint antonius capelle*, S.P. 35, 6 r°-v^o - S.P. 43, 1; 1758-1763, *sint antheunis capelle*, S.P. 41, 504-S.P. 43, 60; 1767, *sint theunis capelle*, S.P. 43, 279; 1787, wegens de capellen *Sti Antonij* in juxschot, KAA 1; 1789, *sint antonius capelle*, S.P. 45, 526; — thans kerk te Sint-Antonius-Brecht.

2181. SINT-ANTONIUSMOLENWEG : 1843, sentier de St-Antoon au Moulin de Schilde, —, T. 73.

2182. SINT-ANTONIUSPAD : 1843, sentier de St-Antoon à Schilde, —, T. 73.

2183. SINT-EEUWOUTSKAPEL *smtriëbaldeskè'pel* (E 5) 1459, *sente thewouts capelle*, Anh. 2, 46; ca. 1467, capelle van —, O.V.G., 15; 1482, *sint tewout capelle*, Anh. 8, 51; 1543, *S. Eeuwouts cappelle*, Not. 1900, 10 v°; 1543 (1598), *de cappelle van sinte Eewout*, Anh. 4, 54; 1556-1684, *sint eewoutscappelle*, S.P. 12, 19-20 - S.P. 34, 154 v°; 1559, *sint Eewoyts Capelle*, Anh. 5, 28; 1615-1652, *sint eewouts cappel*, S.P. 19, 304 v°; S.P. 29, 45 v°-46; 1640, *capelle van sint eduaert*, S.P. 25, 123; 1685-1768, *cappelle van sint euwout*, J.B.-S.P. 43, 364; 1696-1787, *capelle van sinte eewout*, S.P. 36, 152 v°-KAA 1; 1698-1751, *cappelle van sinte Eeuwout*, A.J. 82, 213 v°-S.P. 41, 47; 1758-1762, *capelle van sinte uwaldus*, S.P. 52, 7 v°-S.P. 43, 101; 1771, *capelle van sinte uewaldus*, S.B., 162; 1787, *Sti uwaldi*, KAA 1; 1834, *St-Edouardus Kapel*, Kad. S.M. 4; 1841-z.j., *St-Edouard*, Popp-Mil.; 1956, *St.-Theobalduskapel*; V.; — kapel op de Locht.

2184. SINT-HUIBRECHT : (B 2) 1566-1777, *sinte hubrechte*, Not. 1920, 27 v°-S.P. 44, 86; — huis ten zuiden van de Plaats „tegen quaetmechelen op den dam”.

2185. SINT-JAKOB : (A 2-B 2) ca. 1520-1561, *synt Jacop*, Anh. 7 A, 1 v°-Anh. 9, 4; 1523-1771, *tsint Jacob*, Not. 1918, 26 v°-RB 59, 89; — huis op de Plaats bezuiden het Schaakbord.

2186. SINT-JAN : (G 3, nr. 2702) 1725-1887, *St. Jan*, S.A. 117-NBKP, nr. 13; 1801, *habitantium prope ecclesiam sub signo sancti joannis*, Bapt.; — huis en herberg tegenover de kerk te St.-Lenaarts. Vroeger de Moriaan. Zie Moriaan B).

2187. SINT-JOBSBRUG : 1843, T.

2188. SINT-JOBSE BAAN : (C 7-D 7-6-5) 1843, *St-Jobschebaen*, T.; z.j. (197?), —, V.V.V. D 8; — weg van Brecht (de Locht) naar Sint-Job-in-'t-Goor.

2189. SINT-JOBSE STEENWEG : *sintjopsesti.eueX* (B 6-7) 1956, V.; — stukje weg op Brechts grondgebied van Brasschaat naar St.-Job-in-'t-Goor. Volgens kaart V.V.V. Withofsteenweg.

2190. SINT-JOBSE STRAAT : (C 8, D 8-7, E 7) 1843, *chemin de Westmalle à Schooten par St-Job in 't Goor, St-Jobsche straet*, T. 65; — valt samen met St.-Jobsebaan.

2191. SINT-JOBSE WEG : (C 6-7) 1843, *chemin de la Schootensche baen à St-Job in 't Goor, St-Jobschenweg*, T. 59; — = Weg Sas II.

2192. SINT-JOBSE WEGBRUG : 1843, *St-Jobschenwegbrug*, T. 67.32.

2193. SINT-JORIS : 1552, *S. Jorys*, Not. 1908, 27; 1608-1700, *St Joris*, A.J. 65, 164-S.P. 37, 16-22 v°; — woonhuis en brouwhuis bij de Biest bezuiden de Voetboog.

2194. SINT-KATELJNENSTEDEN : 1642, *sekere stede St. Cathalynen* gel. tot Eyndouen ... w. het Joosstraetken, KA 224; 1643, *aen sinte catelijne stedeken*, S.P. 26, 35-S.P. 27, 44 v°; 1762, *van sinte cathalijne stedeken*, L.L.V., 37 v°; 1787, *cathalijnen stedeken*, KAA 1; — perceel bij de Vinkenhof te Eindhoven; behorend aan het beneficium van ss. Catharina en Barbara. Vgl. voorts : 1543 (1598), de fondatie van *Sinte Katelyne Cappelrie*, Anh. 4, 33.

2195. SINT-LENAART : A) 1567-1695, *sint lenaert*, S.P. 15, 146-147 - S.P. 36, 109 v°; 1573-1725, *s. Lenaerts*, A.J. 62, 245-S.A. 117; 1672, *sint lenart*, S.P. 32, 11 v°; 1685, *sinte lenardt*, S.P. 34, 213 v°; 1772, *Sinte Leenaerts*, A.J. 86, 13 v°; ca. 1800, *st-Leonard*, Dom. 9, nr. 26, 8; — huis en hofstede op de Plaats.

B) 1567, *Sinte Lenart*, Anh. 5, 65 v°; 1672-1695, eenen woonhuijse ... gen. *sinte lenaert* ... w. aen sinte lenaerts veldt ende n. aenden pothoeck, S.P. 32, 21 v°-S.P. 36, 116; — huis en herberg te Sint-Lenaarts, naar de patroonheilige.

2196. SINT-LENAARTS : smt'lmes (ten oosten van F 1-3-4-5-6) 1359, op i b. beems ... dat zente ledenaers was, Comm. Br., 36 v°; 1402, *sente Leenarts*, Anh. 32, 3 v°; ib., *sente Leenard*, 3; ib., *sente Leenards*, 8, 8 v°, 11 v°, 13; 1436, *Sinte Ledenaerts*, J. Michielsen, Verw. v. Brecht, 23 & J. B. Stockmans, Lyrana, 19-23; 1450-1791, *ts. lenaerts*, Anh. 2, 13 v°-S.P. 46, 27; 1795, in : Oudh. K., 1905, 44 en Bijdr. 1909, 136-137; ib., *s. Lenaerts*; ca. 1520, *sinte lenart*, Anh. 7 A, 1 v°; 1616-1776, *St. Lenaers*, A.J. 90, 26 v°-S.P. 44, 20; 1617-1728, *sinte Lenarts*, S.A. 140, 43 v°-S.P. 40, 112; 1642, *Sinte Lenars*, Anh. 11, 70; 1753-1755, *Sinte Leonarts*, S.A. 59, 1-Anh. 11 B, 176; 1762-1766, *sinte leonards*, L.L.IV, 21-S.P. 43, 206; 1778, *St. Lienart*, Ferr.; 1780-1883, *St. Leonard*, S.A. 132-B., W.; 16 brum. 5 (= 1797)-1850, *St-Léonard*, D.N., n° 12, 26 v°-Vdm.; z.j., *Sint-Lenaarts*, Kad. S.D. 1; 1956, V.; — gehucht van Brecht en in grote trekken hetzelfde als Houthoven, naam die door de patroonheilige van de toenmalige kapel en van het bedevaartoord verdrongen werd; sedert 1846 onafhankelijke gemeente op het grondgebied van de vroegere gehuchten of buurten Houthoven, Hengstbroek, Kloot,

Oostbrecht, Varenbraken, Groot en Klein Veerle en half Broekhoven. Sedert 1977 fusie met Brecht.

2197. SINT-LENAARTSAKKER : 1440, *s. lenaerds acker*, Anh. 3 B, 17; 1450, *S. Lenarts ackere*, Anh. 1, 11; 1451-1776, *s. lenaerts acker*, Anh. 2, pass.-S.P. 44, 20; 1626, *tsine lenarts acker*, Anh. 11, 33 v°; *ib.*, *St. lenarts acker*, 35, 38; — hetzelfde als Houthovenakker. Vgl. Akker A).

2198. SINT-LENAARTSBAAN : 1834, *St Lenaertsbaen*, Kl. S.D. art. 1725; 1947-(197?), —, N.-V.V.V. F 4; — weg van Brecht naar St.-Lenaarts over Koningstoel.

2199. SINT-LENAARTSHEIDE : 1566, op *sint lenaers heye*, Not. 1920, 14 v°; *id.* -1679, *sinte lenaerts heye*, S.P. 15, 87-88 - S.P. 20, 42 v°; 1630-1751, *sint lenaerts heijde*, S.P. 21, 259 v°-S.P. 41, 38; 1662-1713, *de sinte lenaertse heijde*, S.P. 30, 75-S.A. 48, 111 v°; 1759, *sint lenarts heijde*, S.P. 43, 7; 1768, *sinte leonardts heijde*, S.P. 43, 352; 1776, *sint leonards heijde*, M.J.A., 21; 1790, *sint leonardus heyde*, S.P. 45, 587; 1843, *Sinte Leenaerts heyden*, T. 31; 1885, *St.-Lenaardsheide*, NBKP, nr. 1; 1885, *St.-Lenaertsche heide*, NBKP, nr. 102; — heide bij de Leeuwerk; thans bouw- en weiland.

2200. SINT-LENAARTSHEIKEN : 1565, op *S. lenaerts heyken*, S.P. 16, 90; 1611-1652, *Sint lenaerts heijken*, S.P. 19, 34-A.J. 73, 298 v°; 1834, *Sint Lenaerts heikens*, Kad. S.D. 2; z.j., *Sint Leonardsheiken*, Kl. S.B. art. 272; 1843, *Sinte Leenaerts heyken*, T. 36; — ws. het Varenbrakenheiken, dat zich uitstreckte tot op het gebied tussen weg naar Westmalle en weg naar Oostmalle (H 4).

2201. SINT-LENAARTSHOEF : (G 4) 1785, *de sint lenaerts-hoeve*, S.P. 45, 43; 1834, *Sint Lenaerts hoef*, B. 30, 51;

1843, *St. Leenaerts hof*, T. 30 ; 1850, *St. Léonards Ferme*, Vdm. ; Mil. — = Heihoeve I & ws. = Faconshoeve te St.-Lenaarts.

2202. SINT-LENAARTSKAPEL : 1460-1764, *sente lenaerts capelle* (sint ...), Anh. 2, 46 v°-S.A. 117; 1728, *cappelle van sinte lenarts*, S.P. 40, 116; 1751, *de cappelle van sinte leonardus*, S.P. 41, 38; 1759-1776, *de capelle van sinte lenarts*, S.P. 42, 13 v°-S.P. 44, 21; — thans St.-Lenaartskerk.

2203. SINT-LENAARTSKAPELLENVELD : 1637-1670, *sinte lenaerts cappelle velt*, S.P. 26, 12-S.A. 57, 130 v°; — hetzelfde als Sint-Lenaartsveld en Kapellenveld B) : in grote trekken het gebied tussen de huidige Processieweg en een lijn noordwaarts van de kerk naar het Baaneind toe, dus nagenoeg de volledige huidige Dorpsstraat.

2204. SINT-LENAARTSKERK : *də kē:rək* (G 3) 1574, *sinte lenaertskercke*, S.P. 17, 69 v°; 1843, *St-Leonardskerk*, B. 30.22; — zie ook Sint-Lenaartskapel.

2205. SINT-LENAARTSMOLEN : *də mō.lə* (G 4, nr. 2721) 1764, *St. Lenaerts molen*, A.J. 85, 71; 1843, *St-Leonards Molen*, B. 30.187; 1956, V.; — hetzelfde als Nieuwe Molen A).

2206. SINT-LENAARTSPAD : 1843, *St Léonarduspad*, T. 28; — voetweg van Brecht naar St.-Lenaarts.

2207. SINT-LENAARTSVELD : (G 3) 1440-1764, *s. lenaerts velt*, Anh. 3 B, 22-S.A. 117; 1450, *s. lenaert velt*, Anh. 2, 13 v°; 1523, *s. lenarts velt*, Not. 1918, 25; *ib.*, *s. lenart velt*, 37; 1568, *s. Lenarts velde*, Anh. 5, 68 v°; 1579, *s. Lenaerts velt*, Anh. 5, 103; 1654-1736, *sint lenaerts veldt*, F. 18, 20-F. 19, 24; — hetzelfde als Sint-Lenaartskapellenveld en Kapellenveld B).

2208. SINT-LUTENSAKKER : 1626, *sinde Lutens acker*, Anh. 11, 60; — hetzelfde als Bruinland A); bouwland te Overbroek.

Lute, verkorting van H. Ludgardis.

2209. SINT-MICHIËL : 1592-1631, het hujs gen. *Sinte michiel*, A.J. 63, 46-S.P. 23, 22 v°; — huis op de Plaats, naar de patroonheilige van de kerk te Brecht.

2210. SINT-MICHIËLSKERK : (E 3) z.j., *St.-Michielskerk*, Kl. S.D. art. 41; — kerk te Brecht-Centrum.

Vgl. o.a. *Hand. Comm. Gesch.* LXXXVIII, 29.

2211. SINT-NIKLAASKAPELRIJGOED : 1626, *St. Nicolaes Capelrije goet*, Anh. 11, 21; — niet te situeren maar blijkbaar toekomend aan de Kapelrij van de H. Niklaas in de St.-Michielskerk.

Vgl. Kapelrij- en voorts : 1523, *aende capelrye van sinte niclaus*, S.P. 10, 38-39; 1542, F.S.N.; 1573, *sinte claes claes capelrije*, S.P. 17, 55 v°.

2212. SINT-WILLIBRORDUSKAPEL : (D 4) 1402, *sente wilbord*, Anh. 32, 12; 1414, *sente Willeberts*, Clementeyn, 59 v° (Antw. Arch. XXVI, 135); ca. 1467, *capelle van sente wilboerts*, O.V.G., 15; 1473-1787, *capellam sancti willebrordi*, An., 4-KAA 1; 1510-1657, *sinte wilborts capelle*, A. Ton. A.II.48, 103-S.P. 29, 203; 1539-1665, *Ste Wilboerts capelle*, F.C. 43-S.A. 57, 53 r°-v°; 1547, *sint wilboirts capelle*, S.P. 14, 21; 1606, *sint wilbrorts cappelle*, S.P. 18, 34 r°-v°; 1626-1747, *Ste Willeborts capelle*, Anh. 11, 20-S.P. 40, 652; 1688, *capelle van sinte wilbordus*, S.P. 35, 13; 1690-1790, *cappelle van sinte wilborts*, S.P. 36, 27 v° S.P. 40, 273; 1751-1778, *cappelle van sinte willebrordus*, S.P. 41, 83-Ferr.; 1768, *capelle van sinte wilbords*, S.P. 43, 378; z.j.-1841, *St-Wille-*

brord, Kl. S.B. art. 773-Popp; 1843, *Chapelle de St-Willebroeds*, B.43; — thans kerk te Overbroek, sedert 1888.

Vgl. *Bijdr.* 1909, 139. Zie ook Overbroekse Kapel.

2213. SINT-WILLIBORDUSAKKER : (D 4) 1684-1698, eenen block landts gen. *wilbortsacker*, S.P. 34, 169-S.P. 36, 201; 1773, *wilbordsacker*, S.P. 44, 621; 1884-1890, —, NBKP, nr. 6-Harou, 230; — bouwland tussen Overbroek, Sterthoven en de Locht.

2214. SINT-WILLIBORDUSSTRAAT : A) (C 4) 1938-1947, —, L.-N.; — te Overbroek, van Dwarsstraat naar Akkerseveldenloop.

B) z.j., —, V.V.V. D 6; — te Overbroek, van Braschaatbaan naar Kapelstraat.

2215. SINT-WILLIBORDUSWEG : 1843, sentier de ha-meau d'Overbroek à la chapelle de St-Willebrode, *St-Willebrodsweg*, T. 25.

2216. SJONGENAKKER : 1559 (1618), *siongen acker*, Anh. 3 A, 24; ib., *s'Jongen acker*, 30; — bouwland te Veerle.

Vgl. 1451, jan *de jonghe* van eekeren heeft hem geruynt ende gederft ... tot lysbetten wouter *tsiongen* dochter behoef synder suster ... een stede ... geh. d witvenne ... tot houthouen aende meere, Anh. 1, 21 v° (vgl. 2217).

2217. SJONGENBLOK : A) 1402-1440, *Sionghen bloc*, Anh. 32, 8-Anh. 3 B, 26; 1440, *tsionghen bloc*, Anh. 3 B, 17; ca. 1449, een heybloc vj b. gr. geh. *des Jongen bloc*, Anh. 6, 39; 1450-1529, *tsiongen bloc*, Anh. 2, 14-S.P. 10, 255; 1470, voer *tsionghen block*, Anh. 9, 52 v°; ca. 1520, voer *tsionsen block*, Anh. 7 A, 17 v°; 1562, *siongenblock*, Bet. P. 68; 1528,

siongen bloke, Not. 1893, 2 v°-3; 1543 (1598), *songhen block*, Anh. 4, 48 v°; 1543 (1598)-1710, *Sjongen block*, Anh. 4, 20-S.P. 38, 131 v°; ib., *tsongenblock*, 20; ib.-1653, *Sionghen block*, 20-S.P. 29, 22; 1637, het *Jongen block*, A.J. 64 100; 1639, *soingenblock*, S.P. 29, 321 v°; — uitgestrekt perceel achter Veerleakker bij de grens met Oostmalle.

B) 1741, een stuck eruen gel. sinte lenaerts cappelle ... aent acker s. aenden pothoeck *s'jongenblock*, FKB, 7853, 132 v°; 1764, 2 b. geh. *s'Jongenblock* ... o. aenden waeterlaet agter Ste lenaerts capelle ... w. aen sijn selfs ander goet liggende aen Ste Lenaerts velt, S.A. 117; — perceel te Sint-Lenaerts.

2218. SJONGENGOED : 1440, 4 b. heiden gel. aende zuytzide vande heester a.d.z. *tsiongen goet*, Anh. 3 B, 27 v°; — te Sint-Lenaerts.

2219. SJONGENHEIBLOK : ca. 1470-1482, *tsiongen heybloc*, Anh. 9, 60-Anh. 8, 60; 1630, *sjonghenheyblock*, S.P. 21, 259 v°; — heide op de St.-Lenaartsheide, richting Oostmalle.

2220. SLAATSBLOK : 1495 (1609), 1,5 b. goets *slaets block* gel. teyndouen, K.A. Manuael, 46; — niet nader.

Slaets, des laets, gen. van *de Laet*, psn. met de bet. „horige”, „horige landgebruiker”, naar een sociale klasse.

2221. SLAGMOLEN : (F 3) 1650, vanden *slachmoelen*, S.P. 27, 125 v°; 1653 (1707)-1695, *slachmolen*, S.A. 124-A.J. 82, 20 v°; 1659, *slachmeulen*, S.P. 29, 304; 1661, *slagxmolen*, S.P. 38, 17 v°; 1886-1890, *Slagmolen*, NBKP, nr. 41-Harou, 236; — molen en hoeve op de Leugenberg. (= Oliemolen en Smoutmolen).

2222. SLANGENHEIKEN : 1700, seecker weijken gen. het *slangenheijcken*, S.P. 36, 253 v°; — weiland op het Laar bij de Hunselmolenberg. Zie ook Slangenhuisken en Slangenveldeken.

2223. SLANGENHUISKEN : 1678-1681, het *slangenhuijsken*, S.P. 32, 328-S.P. 34, 15 v°; — hofstede op het Laar naast de Hunselmolenberg.

2224. SLANGENVELDEKEN : 1626, *slangen veleken*, Anh. 11 B, 25; 1662-1668, het *slangevelleken*, S.P. 30, 63-S.A. 47, 290; 1730, een parcheeltien erue gel. alh. ontr. den hunselmolenbergh met hagen grachten viscuil gronde ende toebehoorten gen. het *slange velt* ... o. de gemeijne strate ... n. de vs. molenbergh, S.A. 115; 1767, sekere huijsinge ende hoff met den lincxken erve gen. het *Slangen veldeken*, A.J. 85, 94; — = Slangenheiken en Slangenhuisken.

2225. SLEEBOS : tsleibos (D 4) 1510-2539, den *sleebosch*, A. Tong. A.II.48, 103-F.C., 43; 1956, 't *Sleebos*, V.; — bouw- en weiland bij de Moervenweg tussen Overbroek en Sterthoven.

Slee, mnl. *sleedorn* „sleeuwdoorn”, struikgewas. Zie Helsen, *Antw. Pln.*, 18.

2226. SLEEPERS : 1510, tegen de *slepers*, A. Tong. A.II.48, 103; — topografisch hetzelfde als Sleebos en dan mogelijk verkeerde lezing?

2227. SLEUTEL : 1559, een stede met huysende toebeh. den *slotel* ... de clocke z. ... w. aen facons goet ende o. aende strate, Anh. 5, 8 v°-9; 1575-1579, den *sloetel*, Anh. 5, 88 v°-ib., 102 v°; 1600, *sluetel*, S.P. 20, 23 v°; 1600-1608, den

sleutel, S.A. 132, C.-S.P. 20, 23 v°; — hofstede te St.-Lenaarts naast de Klok.

Zie ook Naeuken Kempaerts. Huisnaam naar een uithangteken (Helsen, *Toponymica* V, a.v. Gulden Sleutel).

2228. SLIJKGAT : *tsle:kʰat* (F 3) 1956, V.; — destijds modderige, drassige straat van St.-Lenaartsbaan naar Hengstbroekweg.

2229. SLINGERWEG : A) 1843, T. 41; — weg van de Steenstraat naar de Pastoriestraat.

B) 1843, T. 50; — weg van de Locht naar de Mikse Baan.

2230. SLUISKEN : 1762, vant huijsken het *Sluijsken*, L.L.IV, 17.

2231. SMALAKKER : 1626, 0,5 b. landts geh. den *smalacker* a.d.z. den Batenacker, Anh. 11, 48; — bouwland te Overbroek.

Smal, vaak voorkomend in de toponymie in tegenstelling tot *breed* (Helsen, *Antw. Pln.*, 24; Schönfeld, *Veldn.*, 95).

2232. SMAL(LE) BEEMD(EKEN) : A) 1659-1663, sekeren beempt gen. *tsmal beemdeken*, S.P. 29, 208 v°-S.P. 30, 293 r°-v^o; 1670, *smallen bempt*, S.P. 31, 254 v°; — weiland te Bekhoven in de Hoek.

Zie ook Smal Driesken.

B) 1695, seekeren beempde gel. aen sint antonis alh. gen. den *smallen bempt* ... ontr. 3 b., S.P. 36, 120; — weiland te Snit-Antonius.

2233. SMAL DRIESKEN : 1686, eene wijde gen. den groo-

ten dries mette hegghe naest het „mal driesken, S.P. 34, 232 v°; — = Smal Beemdeken.

2234. SMALLE LANGE REEP : 1795, een parcheel schaerbosch gel. aende halsche straete op den hoek gen. den *smallen langen reep*, S.P. 46, 502; — bos te Sint-Antonius.

2235. SMALLE REEP : 1786-1794, op een boschken den *smallen reep*, S.P. 45, 205-S.P. 46, 344; (misschien = 2234).

2236. SMEEL : (E 3) 1602-1696, het *smeel*, S.P. 19, 319-S.P. 36, 152 v°; — bouwland te Bekhoven bij de Akker-molen ten oosten van het Zavelblok.

Ws. „plaats waar buntgras groeit”, *Aira flexuosa*. Sie Schuermans, s. smeelken; ook bij van Dale en Verschueren, s. smeel, znw. vr. *Het smeel* wegens sandhi (vgl. naar de school, naar dschool, naar tschool; ook bij Schönfeld, *Hist. Gramm.*, § 31, opm. 1). Vercoullie (*Etym. Wb.*, 318, s. smeele) ziet in het woord een afleiding van *smal* (zie ook dit woord bij Vercoullie, *o.c.*, 317 en Fr.-V. W., 624). Vgl. voorts Kluge-Götze, *Etym. Wb.*, 531, s. Schmiele.

2237. SMEEPUTTEN : (D 6) 1524-1890, achter de *smeeputten*, S.P. 10, 78-79 - Harou, 236; 1795-1834, de *smeeputten*, S.P. 43, 19-Kad S.K. 6; z.j.-1843, *Smeeputte*, Kl.S.K. art. 2053-T. 55; 1885, *Smeeputten*, NBKP, nr. 43; z.j., *Steenputten*, Kl. S.K. art. 1594; — eerst ven, daarna het omliggende heideland, tussen de Locht en de Vraag ten noordoosten van het Putven.

Thans bouw- en weiland. *Smeel* hoort ws. bij *smede* „smidse” (vgl. *smeekolen*) en kan mede beïnvloed zijn geweest door de beroepsnaam *smid*, *smeed(e)*, *smeet*, *smet*, waarbij *t* voor volgende *p* wegviel. *Smeeputten* wijst ws. op turfkuilen, waar de smid of een psn. van die naam zijn brandstof haalde of waarvan hij gewoon eigenaar was. Te Kalmthout-Nieuwmoer kent men de „Smidse Vijvers”, visvijvers toebehorend aan de smid. Vgl. andere *smid*-namen alhier en voorts *Herne*, nrs. 925-926; *Asse*, nrs. 818-819;

Noorderwijk, nrs. 1059-1062; Opwijk, nrs. 1299-1300; Varsenare, nr. 583. Zie voorts te Brecht de psn. : ca. 1400, Godeuaert *tsmid*, Anh. 32, 12 v°; ib., Godeuaert *smeeds* wijf godelt; 1402, heinric ians *smeds* sone, Anh. 32, 13; ib., heinric, lijsbet ende katheline heinric *smeeds* k(inde)re, 10 v°; ib., Heinric *smeets* wijf, 11 v°; ib., Heine die *smet*, 11 v°. *Steenputten*, verkeerde lezing.

2238. SMEESTRAATJE : (I 7) 1947, N.; — te Sint-Antonius.

2239. SMEKENSBLOK : 1643, sekeren acker ... eertijts gen. het *smeeckensblock*, S.P. 26, 35; id., het *smeeckenblock*, S.P. 27, 44 v°; — bouwland te Steeghoven.

2240. SMIDS : A) + B) 1621-1653, aent *smidts*, S.P. 21, 125-S.A. 51, 38; 1675, het *smits*, S.P. 32, 172 v°; — weiland te Overbroek en bouwland bij de Rode Leeuw op de Plaats. Zie ook Anna Dibbouts.

2241. SMIDSBLOK : 1440, op eenen hof ... geh. *smisbloc* toebehorende den gront peteren *tsmit*, Anh. 3 B, 16; 1559-1651, *tsmisblock*, Not. 1913, 7 v°-S.P. 27, 179; 1612-1676, *smitsblock*, S.P. 20, 95 v°-S.P. 32, 237; — perceel te Varenbraken op Varenbrakenheiken.

2242. SMIDSDRIES : 1688, eenen dries ofte weijde gen. *smitsdriesch* gel. achter de lange bedden ... w. sheerenstraete mette plantage daer voren op de straete ... w. de pulmansche straete, S.P. 35, 18 v°; 1724, *smisdriesch*, S.A. 103, 156 v°; — weiland te Broekhoven.

X. SMONKSHOF, SMONKS HOVINGE : zie Monnikshof.

2243. SMONKSKINDERHEIBLOK : ca. 1449, bij *smonx kijndere heybloc*, Anh. 6, 33; — heide te Oostbrecht. Vgl. Monnikshof.

2244. SMOUTMOLEN : 1614-1626, vanden *smoutmoelen*, S.P. 25, 17-S.P. 21, 107; 1618 (1635), *smoutmeulen*, Bet. 3220; 1624-1727, den *smoutmolen*, S.P. 22, 120-S.P. 40, 63; — stede naast de pastorie (KA 211, 75, a^o 1696 Cop.) (= Slagmolen en Oliemolen).

2245. SMOUTMOLENDRIES : 1694-1718, in den *smoutmolendries*, S.P. 36, 82-S.A. 48, 209; — weiland op de Leugenberg, bij de Smoutmolen. Id. als Molendries A).

2246. SMOUTMOLENSTRAATJE : 1688, het *smoutmolenstraetien*, S.P. 35, 18; — bij de Smoutmolen.

2247. SMOUTS HEIVELD : 1701, een heyde gel. byde vraegh gen. *smouts heyvelt* ... n.o. het straetien van de vraegh s. van ganssen poel, S.P. 37, 53-55 v°; 1728, noch een heijde gel. bij de vraegh gen. *smoutjens heyvelt* o. het straetien vanden vraegh. S.P. 40, 109; — heide bij de Vraag.

Smout, psn. uit het slagersberoep. Vgl. te Brecht : 1682, Procuratie voor Jan *Smouts* oppervorster alh., S.A. 57, 255.

2248. SNIJDERS POLDER : 1722, *sneijders polder*, S.A. 103, 115 r°-v^o; — ergens bij Broekhovenheiken.

Snijders, psn., beroepsnaam. Reeds te Brecht ca. 1400, peeter *tsnidere*, Anh. 32, 8 v°.

2249. SOFFRIAANAKKERKEN : 1676, een *stucxkxken* lant ... ghen. het *soffriaen ackerken* ... s. den wegh vant groot stuck w. den lierschen wegh, S.P. 32, 249; — bouwland te Sterthoven bij het Hof Starenborg.

„Saffraan”? Het verband met -akker blijkt niet, ten ware de begroeiing bedoeld werd, b.v. gele lupinen. Of psnn.?

X. SOLF(T) : zie Solhof.

2250. SOLHOF : (F 3) 1440-ca. 1520, *solhof*, Anh. 3 B 32-Anh. 7 A, 2 v°; 1559-1888, een stuck goets geh. den ... gel. aende stege ... z. aen heer goorts van brecht goet ende n. aende stege, Anh. 5, 44-NBKP, nr. 27, nr. 35; ca. 1470-1785, *solhoff*, Anh. 9, 7 v°-Anh. 11, 65 v°; 1538-1611, *solhouen*, Not. 1896, 56 v°-S.P. 19, 42 v°; 1622, den *soelhoff*, S.A. 104; 1778, tegens het huys den *Solff*, Bet. 48, l. kat.; 1890, de *Solft*, Harou, 231; — perceel onder Kerkhoven in de Lessiusstraat bij de Leugenberg, waarvan de naam later op een huis overging.

Sol uit *swolfs* of andere psn. (*Els. Ukk.*, 74-78; *Asse*, nr. 823) hier uitgesloten. Twee mogelijkheden : 1° „poel”, „met water en modder gevulde kuil”, „gracht”, „modder” (Carnoy, *KVAVM* 1925, 374; treedt echter in *Origines*, 636, s. Solheide de stelling onder 2° bij); Cuvelier-Huysmans, *Bilzen*, 160-167; Schönfeld, *Watern.*, 242; id., *Veldn.*, 124; Moerman, *Ndl. Pln.*, 214; *Opwijk*, nr. 1302); 2° verwant met mnl. (*t*)*sollen* „met de kolf of *sollebal* (Ofr. *chole*, *choule*) spelen” (Lindemans, *Eig. Sch. Brab.* 1945, 49-57; id., *MVN*, 1950, 44-45; id., *MVN* 1951, 24; id. *MVN Bijl.* XXVII, (6); *Asse*, nr. 822; Peene, s. Sollenberg; Theys, *Eig. Sch. Brab.* 1956, 166; Herdies, *ibid.* 1957, 71-73). Uit de Brechtse archivalia blijkt niet welke betekenis geldt. De eerste bet. lijkt verleidelijk in de buurt van de Spekstraat, de Hoolstraat en de Tarweakkerloop. *Solf*, blijkbaar verkorting uit *solhof*; *solft*, hetzelfde met paragogische -t.

2251. SOLHOFPAD : (F 3, nr. 2770) 1843, T. 17; — pad van het Briesterpad naar de Spekstraat.

2252. SOLVIJNSLAAN : (C 5) 1956, N.; z.j., V.V.V. D 7; — straat bij Hooimeerheuvel van de Van de Reydtlaan naar de Schotensteenweg.

2253. SORBENLAAN : (B 5-6) 1956, N.; z.j., V.V.V. C 7; — weg tussen Tremelheide en Andrélaan.

2254. SPANGENBORG : ca. 1626, den huijse van *Span-*

genborch, Anh. 11, IIr^o, 64; id., den laethoff van Huijse van Sterthouen toebeh. gen. *Sangenborch* (sic) den heer van Span(gen) nu coppiterende (= competerende) bij coop van Amstels, Anh. 11, 30; — huis en hof te Sterthoven.

Hetzelfde als Starenborg. „Omwaterd hof”, „borg”, naar de naam van de eigenaar, de heer van Spangen, heer van Boudrij, van Ter list, oudschepen van Antwerpen.

2255. SPANGENBOSKEN : 1723, *Spangene bosken*, S.A. 132, D.; — te Sterthoven bij Spangenburg.

2256. SPARRENLAAN : z.j., V.V.V. C 7; — weg tussen Braambeslaan en Vogelkerslaan.

2257. SPEELBERGEN : 1762-1796, eene vreheijde gel. t'eynde de *speelbergen*, S.P. 43, 107-S.P. 46, 610.

„Speelterreinen” (Lindemans, *Eig. Sch. Brab.* 1945, 56) of *spel*, *spel* „rechtsgebied” (Schönfeld, *Veldn.*, 136-137)?

2258. SPEKSTRAAT : (F 3) 1715-1792, inde *speckstraet* (straete, strate), S.A. 48, 146-S.P. 46, 92; 1722, *spectstraet*, S.A. 103, 39 r°-v^o; 1725, *specxstraet*, RRA 88, 125 v°; 1841, *Spekstraet*, Popp; 1843-1888, Grand chemin de Brecht à Ryekevorsel par St-Léonard, *Spekstraat* ou Vorsselsche baen, T. 17-NBKP, nr. 32; Mil.; — = Lessiusstraat.

Voor 1899 : Spekstraat, daarna Leysstraat; van 1909 af Lessiusstraat. In de V. ook Wetstraat, omdat heel wat wethouders er woonden. *Spek* (*spikke*, *spik*) „bruggetje, knuppelweg” (Schönfeld, *Veldn.*, 151; id., *MVN* 1957, 53). De Spekstraat was vroeger zeer drassig, wat thans nog vermoed kan worden wegens het niveauverschil met de plaats waar de kerk staat.

2259. SPIEBOS : 1655, een schaerbossche gen. het *spiebos*, S.P. 29, 73. Vgl. Spiedonk.

2260. SPIEDONK : (D 3) 1440, een derde b.l.m.o.m. geh. *spiedonc* bi heinrics vanden venne, Anh. 3 B, 24; ca. 1470-1762, de *spiedonck*, Anh. 9, 21 v°-L.L.IV, 8; 1482, de *spiedoncke*, Anh. 8, 20; 1603-1790, *spierdonck*, A.J. 64, 291-293 - S.P. 45, 555; 1636, opde *spierdoncken*, S.P. 26, 6 v°-S.P. 27, 6 v°; 1681, de *spiedoncq*, S.P. 34, 30; 1696, de *spiedonghen*, S.P. 36, 132 v°; 1762, het *spiedoncxken*. L.L.IV, 5 v°-S.P. 43, 106-107; 1796, het *spiedoncksken*, S.P. 46, 609; — weiland te Overbroek bij het Spierinkstraatje, de Vlasroot en de Begijnenbeemd.

Spie- ws. verwant met mnl. ww. *spien*, *spijen* „spuwen” (vgl. Fr.-V.W., s. spuien en spuwen; Schönfeld, *Watern.*, 33, s. *Spui* „sluis”). De Brechtse *Spiedonk* lag in de nabijheid van de Schaapsdijkbeek. Bevond zich daar een sluis? Of heette de beek aldaar vroeger *spie*? Voor *Donk*, zie Haasdonk.

2261. SPIEDONKBLOK : ca. 1400, den *spyedonc bloke*, Anh. 32, 6 v°; — perceel te Overbroek.

2262. SPIEGEL : (A 2-B 2) 1460-1762, de *spiegel*, Anh. 2, 48 v°-L.L.IV, 16 v°; 1656-1690, den *spigel*, S.A. 56, 180 v°-S.P. 36, 1; — hofstede en afspanning op de hoek van de Plaats en de Biest

Heet thans (1956) Klaverblad. *Spiegel*, bekende huis- en herbergnaam (Helsen, *Toponymica* V, 29).

2263. SPIEHEIDE : 1687, inde *spieheijde* gel. op cloots heijken, S.P. 34, 246.

X. SPIERDONK : zie Spiedonk.

2264. SPIERINK : 1574, een beempt ... gen. de *spirinck*, S.P. 17, 64; — weiland te Overbroek.

Ws. *spier* „gras” (*Mnl. Hwb.*, a.v.; Schuermans, a.v.) met perfonificeringssuffix (Lindemans, *Com. Top.* 1928, 152-153).

2265. SPIERINKSTRAAT : ca. 1520, *spierinck straetken*, Anh. 7 A, 7; 1523, *spierinc strate*, S.A. 1891, 17-S.A. 1918, 32; 1523, *spierinc straetken*, S.A. 1918, 31 v°; 1581, *spierinckstraet*, S.P. 17, 94-95; 1592, *spierincxstraete*, S.P. 19, 173; 1663, *spirinckstrate*, S.P. 30, 176 v°; 1698, *spierinckstraetien*, S.P. 36, 190; 1773, aent *spirincxstraetien*, S.P. 43, 659; 1626, *spiericxstrate*, Anh. 11 B, 132; — straat te Overbroek.

2266. SPINNESTRAATJE : 1843, *Spinnestraetke*, T. 25; — weg van Overbroek naar de Koeblokken.

2267. SPOOKBRUG : 1843, T. 28.86; — in de Spookstraat.

2268. SPOOKHUIS : (E 3) 1956, V.; — huis bij de hoek Spookstraat-Venusstraat.

2269. SPOOKPAD : 1843, T. 2 ; — pad van het Haagpad naar de Venusstraat.

2270. SPOOKSTRAAT : (E 3) 1841-1956, Popp-V.; — straat van de Plaats naar de Venusstraat. Id. Gabriel Mudaeusstraat.

2271. SPRINKHAAN : *sprinku.n* (D 3) 1697-1755, den *sprinckhaen*, S.P. 36, 173-S.P. 41, 379; 1884, *Springhaan*, NBKP, nr. 6; 1956, V.; — hoeve en herberg in de Overbroekse Straat.

2272. STAAKBROEK : ca. 1400-1449, *staebroec*, Anh. 32, 9 v°-Anh. 6, 23 v°; ca. 1460-1523, den *staebroeck*, Loenh., 352-Bet. 179, 23 v°; 1543 (1598)-1570, den *staebroeck*, Anh. 4, 3-S.P. 17, 20 v°; 1543 (1598), neffens *dstaebroecke*,

Anh. 4, 9; 1558-1559, den *stabroeck*, S.P. 13, 298-299 - S.A. 1912, 20 v°-21; — perceel, nu eens hof dan weiland of akkerland, binnen Kerkhoven op Wemersakker bij Stapelheide.

Vgl. de gemeentenaam *Stabroek* bij Carnoy, *Orig.*, 646 en Mansion, *Bestandd.*, 151. Mnl. *staec, stake* „staak, paal, boomstam”. Ook grensaanduiding (hier ws. de grens van Kerkhovenheerdgang) bij Helsen, *MVN* 1955, 39.

2273. STAAKBROEKBLOK : ca. 1400, *staebroec bloc*, Anh. 32, 6; ca. 1400, *staebroecs bloc*, ib., 13; id. als Staakbroek.

2274. STAAKBROEKSAOED : 1450, *staebroexgoet*, Anh. 1, 7 v°; 1456, Anh. 1, 34; 1618 (1635), van *stabroeck goede*, Bet. 3220, 9 v°; — ws. = Staakbroek.

2275. STAAKBROEKSHOF : 1432 (Kop.), een stuc goeds geh. den *staebroecs hoff*, Bet. 1185, l. st.; 1451, op eenen hof gen. *staebroecs hof*, Anh. 1, 16; — = Staakbroek.

2276. STAAKVEN : 1691, een vreheyde soo ende gelijk deselue gel. is alh. aen *staekvenne*, S.P. 36, 24 v°; — buiten Overbroek (?).

2277. STAATHOF (lees : Straathof?) : A) 1622-1623, *staethoff*, S.P. 21, 128-S.P. 22, 91 v°; — perceel te Bekhoven in de Hoek of Overbroek. Zie ook Maaidries A).

B) 1778, sekere stede gen. de *staete hoeve* ... naest de heyde, RB 59, 112; — hofstede (?) te Sterthoven.

X. STABROEK : zie Staakbroek.

2278. STAF LAROCHELAAN : z.j., V.V.V. C 8; — zijstraat van de Brugstraat.

2279. STALBOOM : 1251, et a cruce illa de Greffeninghe usque *Stalboem* directa linea et a Stalboem usque ad extremos terminos dicti alodii nostri directe in cedendo versus Brechte, Cart. de Schooten, 39, f° 26 in : Bijdr. 1904, 101; 1388 (1615)-1656, op *stalboom*, S.P. 19, 280 r°-v^o-W.A.E., 1; 1538, aende drie boomkens diemen heet —, Bet. 1, l. st.; 1523, *stalbome*, S.A. 1918, 47 v°; — één van de paalsteden van Brecht, nl. op de limietscheiding tussen Schoten en Brecht, bezuiden Tremel.

„Grensbenaming naar een grensboom” (Helsen, *MVN* 1955, 37).

2280. STAP : A) 1449-1626, ter herstraten vutcomende daer de *stappe* op steet daer men ter lucht waert jngaet, Anh. 2, 3 v°-Anh. 11, 4; 1606-1684, aent *Stap* bij het laer, S.A. 132, B.-S.P. 34, 171; 1626, aenden *stapp*, Anh. 11, 46; 1626, vander *stappen* totten hoerdeken, Anh. 11 B, 106 v°; — voetpad (?) van het Laar naar de Locht. Zie ook C).

B) 1556-1642, aent *stap* te broecheon, KA 207-A.J. 71, 165; ca. 1560, aende *stappe*, Anh. 9, 39 v°; — te Broekhoven.

C) 1531, inde eyndouensche acker omtrent *der locht stappe*, Bet. 179, 157; 1536-1557, de *lochtsche stappe*, S.A. 1895, 13 v°-S.P. 13, 34-35; — hetzelfde als A), maar aan de kant van Eindhoven. Zie Akkerstap en Molenstap.

2281. STAPAAARDS : 1626, neffens *Stapparts*, S.A. 132, C.; — perceel bij de Huigenrijt. Psn.

2282. STAPAAARDSBEEMD : 1636, een stuck beempts gen. *stappaartsbeempt*, S.P. 23, 179 v°; — weiland bij Marum.

2283. STAPAKKERKEN : 1671, een ackerken gen. *stap-*

ackerken, S.P. 31, 268; — bouwland te Sint-Lenaarts op Engelsakker.

2284. STAPEL : ca. 1400-1582, aen *stapele*, Anh. 32, 13-Anh. 8, 6; 1402-1762, aen *stapel*, Anh. 32, 4-L.L.III; — geattesteerd te Kerkhoven, Bekhoven en Kloot.

Vgl. Stapelheide en Stapelheuvel. Vgl. Driestapel.

2285. STAPELHEIDE : *stapela.i* (E 2-3, F 2-3) ca. 1435-1888, aen *stapelheide*, Wern. 14-NBKP, nr. 23; 1440-1603, *stapel heye*, Anh. 3 B, 18-A.J. 64, 291-293; ca. 1449-1850, *stapelheyde*, Anh. 6, 28-Vdm.; ca. 1470, *staepelheide*, Anh. 9, 8; ca. 1520-1688, *stapelheye*, Anh. 7 A, 10-S.P. 35, 9; ca. 1520, *stapellen heye*, Anh. 7 A, 7 v°; 1522-1769, *staepelheyde*, S.A. 1917, 55-S.B., l. bl. bij blz. 165; 1543 (1598)-1781, *stappelheyde*, Anh. 4, 56-S.A. 60, 102; 1575, *staepelheye*, Anh. 5, 88; 1621, *stapelheije*, S.P. 22, 81; 1626, tot *Stapelheijdenwaert*, Anh. 11 B, 28 v°; 1684, *Stapelheij*, S.A. 118; 1778, *Stapel Heijde*, Ferr.; 1783, *stoppelheijde*, S.P. 44, 540; z.j.-1843, *Stappelheyde*, Kl. S.C. art. 1292-T. 4; z.j.-1883, *Stapel Heide*, Kl. S.C. art. 41-W.; Mil.; 1843-1956, *Staepelheide*, B.9-V.; z.j., —, V.V.V. E 4; — thans links van de weg van Brecht naar Loenhout.

Vroeger o.a. brede strook grenzend aan Broekhoven, Kerkhoven en Bekhoven. Thans bouw- en weiland.

2286. STAPELHEIDEBEEK : (E 2) 1834, *Stapelheydebeek*, Kad. S.C. 1; 1841-z.j., *Stapelheidebeek*, Popp-Mil.; 1850-z.j., *Stapelheydebeek*, Vdm.-Mil.; — rechter bijloop van de Kleine A. Vgl. Gorenloop en Papposloop.

2287. STAPELHEIDEVELDEN : 1834, *Stapel Hey Velden*, Kad. S.C. 2; 1843, *Stappel heyvelden*, T. 10; 1883, *Stapel*

Heide Velden, W. 2; 1890, *Stapelheivelden*, Harou, 230; 1948, Not.; — op Stapelheide.

2288. STAPELHEIDEWEG : 1843, *Stapelheydeweg*, T. 18; — verlenging (?) van Papposstraat.

2289. STAPELHEIKEN : 1626, aen *tstapel heijken* aent veken daer gaet naer Loenhout, Anh. 11, 29; — klein deel van Stapelheide. Vgl. Heiken.

2290. STAPELHEUVEL : 1402, *stapel der houel*, Anh. 32, 7 v°; ca. 1470, tot *stapel der hoeuel*, Anh. 9, 39; 1482, *stapelhouel*, Anh. 8, 37 v°-38; ca. 1470, *stapelhoeuel*, Anh. 9, 39; — ergens tussen Broekhoven en Stapelheide.

2291. STAPELRIJT : ca. 1400, *tstapel rijt*, Anh. 32, 13; — ergens bij Stapelheide.

2292. STAPKEN : 1657, seker eijndeken heggen beginnende van het *stapken* teijnden het straetken den haenenpadt, S.A. 27, 142 v°; — te Bekhoven. Zie ook Stap.

2293) STAPMANS : A) 1639, sekeren acker gel. achter den wintmoelen alh. gecommen van *stapmans*, S.P. 26, 20-S.P. 27, 25 v°-S.A. 131; 1650-1666, seker ackerken gen. het —, S.A. 56, 113; — bouw- en weiland te Bekhoven. Vgl. Stapaards.

B) 1667, in *stapmans*, S.P. 31, 8 v°; — weiland ten westen van Eindhovenakker. Psn.

2294. STAPMANSBEEMD : 1632-2681, *stapmansbeempt*, S.P. 23, 55 v°-S.P. 34, 23; 1713, *stapmans bempt* gel. op de weeuw, S.P. 38, 128; — weiland te Bekhoven bij Marum.

2295. STAPMANSBLOK : 1612-1721, *stapmans block*, S.P. 19, 180 r°-v^o - S.A. 103, 23 v°; 1668 (1680), *Stapmans-block*, S.A. 125, l. st.; — perceel bij de Akkerwindmolen.

2296. STAPMANSDRIES : A) 1658-1707, sekere weyde gen. *stapmansdries* comende metten eenen eynde aen het gemeyn meulenstraetken totten loop, S.P. 27, 85-S.P. 37, 126 v°-127; — weiland bij de Akkerwindmolen.

B) 1632, den *langen stapmans dries*, S.P. 23, 57 v°; — deel van A)?

C) 1652, sekere weyde oft dries gel. ontr. het laer alh. gen. den *veursten stapmans dries*, S.P. 29, 53 v°.

2297. STARENBOURG : (D 4) 1676-1714, hof.van *Starenborgh*, S.P. 32, 243-S.P. 38, 163 r°-v^o; ib., *starrenborgh*; 1695-1712, *sterrenborch*, S.P. 36, 121-S.P. 38, 89; 1696-1726, *sterrenborgh*, S.P. 36, 147 v°-148 - S.A. 103, 207 r°-v^o; 1714, op het hof ofte huijs van — met den hof ende bogaert met de plantagie daertoe behoorende rontsomme in ende met sijne watergraghten met de neerhoeue ofte bascour daer oppe staende het coijhuijs peerdenstal schuere wagenhuijs wermoeshoff ende boomgaert, S.P. 38, 163; 1762-1843, *sterrenborcht*, L.L.III, 5-B. 43; 1762, *steirenborgh*, L.L.IV, 29 v°; 1762, *steirenborg*, L.L.V, 31 v°; 1834-1890, *Starnborg*, Kad. S.N. 2-Harou, 231, 236; 1890, *Sterrenborg*, Harou, 579; ib., *Sterrenburg*; 1850, *Sterrenborght*, Vdm.; 1890, *Sterrenberg*, Harou, 579; — omwalde hoeve en hof op de hoek van de Schotensteenweg en de weg naar de Locht te Sterthoven.

Hetzelfde als Spangenberg. *Staren-*, *Starn-* migratie? Eerder fantasierijke verminking van *Stert(hoven)borg*. *Sterthoven* werd eveneens verminkt tot *Sterrenhoven*, *Sternhoven*. Een meer velare uitspraak van de e voor -r > *staren-*, *starn-*.

2298. STEDE : A) 1712-1751, eene heefe stede gel. tot Eijndhoven bewoont bij peeter Valckx gen. de *achterste stede* bestaende in huijsinghe, stallinghe, schure, hoff, lentenhoff, maijdries, huijsacker, weijden tot eenen velde gel. ... de kerstraete a.d.s., S.P. 38, 96-S.P. 41, 119; — hoeve te Eindhoven, weerdeel van O).

B) a.Xtêrstaste ikê 1956, *achterste stedeken*, V.; — perceel te Overbroek.

C) 1614-1616, twee steden gel. alh. ... deen geh. de *grote stede* ende dander de cleyn stede, S.P. 19, 307 v°-S.P. 21, 21 v°; — huis te Houthoven.

D) 1626-1641, twee steden ... gen. de *groot(t)e* ende dander de cleyne *stede*, S.P. 21, 166-S.P. 27, 139.53; — huis te Overbroek aan de Meerrijt.

E) 1670, het huijs mette schuere vande *grote stede* ... metten driesch gen. de *grote Rijt* ende metten grooten acker gen. den Rijacker, S.A. 122; — hofstede te Kloot.

F) 1676, sekere haere twee steden d'eene gen. de *grote stede* ... ende dandere wesende d'cleyn *stedeken* ... Jnde baene, S.A. 122; — hofstede te Eindhoven.

G) 1612, de hofstede aent heyken ... gen. het *groot steken*, S.P. 19, 206 v°; — niet nader.

H) 1612-1674, een stuck erue soo heye ende weye ... gen. het *cleyn steken* w. aende meryt, S.P. 20, 88 v°-S.P. 32, 120; — perceel te Overbroek.

I) 1626, 4 lps. landts gel. ... ontr. de Cappelle van Sinte Willeborts ende aende vs. capellens goeden zuijt, wesende de *cleijn stede*, Anh. 11, 59; — te Overbroek.

J) 1611-1626, eene stede gen. de *cleijn stede*, A.J. 66, 3 r°-v^o - S.P. 21, 166; — huis te Sterthoven.

K) 1634, sekere stede ... gen. de *cleyn stede* ... o. de heyde ... w. sheerenstraete, S.P. 23, 132; — perceel te Oostbrecht.

L) 1676, *t'cleyn stedeken*, S.A. 122; — te Eindhoven; weerdeel van F).

M) 1570, een block gel. tot varenbraken 0,5 b. geh. *douwe stede*, Feoh, 140; — niet nader.

N) 1631, een ackerken gen. den terffacker gecomen van *doustede*, S.P. 23, 25; 1654, *oude stede*, F. 18, 16; — perceel te Bekhoven.

O) 1712, eene stede ... gewoont bij jan gouaerts gen. de *voorste stede*, S.P. 38, 96 v°-97; — weerdeel van A).

P) 1696-1721, vier hoijweijden teijnden aen malcanderen gel. met een acker daerachter gen. het *stedeken* ... s. het naergen. bosch (= steenhouens bosch), S.P. 36, 137 v°-S.A. 103, 27 v°-28; — bouw- en weiland te Varenbraken.

Q) 1700, het huys met de schuere gest. ende gel. op quaetmechelen alh. gen. het *stedeken*, S.P. 37, 16-22 v°; — niet nader.

R) 1704-1793, lant als weyde gen. het *stedeken* ... s. de straete van den Creitenborch, S.A. 52, 68 r°-v^o - S.P. 46, 262; — op het Laar.

S) 1711, op 4 lps. soo lant als weyde achter den vs. lentenhoff aengel. gen. het *steeken*, S.P. 38, 74; — mischien hetzelfde als I).

T) 1768-1784, op de helft van den grooten acker gen. het *stedeken* nu eester ende mastbosch, S.P. 43, tuss. 368-369 - S.P. 45; — niet nader.

U) 1794, een stuk soo land als bosch gen. het *stedeken* ... by de Waterstraat. S.A. 132, C; — niet nader.

V) 1884, een blok land en weide ten einde Kruissenstraat gen. 't *Stedeken*, NBKP, nr. 5; — niet nader.

W) 1885-1888, 't *Stedeken*, NBKP, nr. 43-NBKP, nr. 18; — bouw- en weiland te Eindhoven.

X) (B 4-C 4) z.j.-1890, *Stedeken*, Kl. S.A. art. 2602-Harou, 230; — hofstede te Overbroek in de Meerrijt. Id. als Z).

Y) 1700-1726, een stuck landts met eene weijde tegenouwer den huysingen gen. de *stedekens*, S.P. 37, 16-22 v°-S.P. 40, 20; — huis in de Luikstraat.

Z) 1555, een landblock geh. *tsteken*, S.A. 1910, 3; 1795, eenen akker gen. het *steken* gel. ouer de marie straete ... land ende bosch wesende, S.P. 46, 455; 1632, de *stekens*, S.P. 25, 5 v°-6; — perceel te Overbroek. Id. als X).

AA) 1655, inde erue het *stecken* gen., S.P. 29, 69 v°; 1656 (1669)-1744, het *steken*, S.A. 119-S.P. 40, 614; — bouwland te Jukschot bij de Wolfsaard.

BB) 1662-1762, *steken*, S.P. 30, 53 r°-v^o - S.P. 43, 101; 1689, de *stekens*, S.P. 35, 51 v°; — wei- en bouwland in de Luikstraat.

CC) 1679, de voorn. weyde gen. het *steken*, S.A. 126, l. st.; — weiland onder Eindhoven.

DD) 1702, het *stecken*, S.A. 123; — bouwland te Bekhoven naast de Heuvel.

EE) 1713-1788, seecker erffue gen. het *steken* ... in weyde ende fant ... w. het wylant, S.A. 48, 122 r°-v^o - S.P. 45, 371; — onder Sint-Lenaarts.

Stede „plaats”, „hoeve”, soms synoniem met *hofstad*, *hofstede*. Zie : Moerman, *Ndl. Pln.*, 219-220; vooral Goossenaerts, *Landb.*, s. *Stede*, *Stedeken* en *Steke*.

2299. STEDE VAN DE BOSDOKTOOR : *steivandembzdukto:r* (F 3, nr. 2815) 1956, V.; — hoeve in de Hengstbroekweg.

2300. STEDE IN DE BOSSEN : 1769, *sekere stede ... gen. de stede in de Bosschen*, S.A. 59, 79 v°; — hoeve in de Klootse Straat.

2301. STEDE AAN DE GROTE DREEF : *steiondegruetedref* (F 2, nr. 2817) 1956, V.; — hoeve in de Hengstbroekweg.

2302. STEDE VAN DE MERKSEMSE BOER : *steivandems-ir-ekssemsembu:r* 1956, V.; — hoeve in de Hengstbroekweg.

2303. STEDE VAN DE HENGSTBROEK : *steivandenanz-ruk* (F 2, nr. 2819) 1956, V.; — hoeve ten noorden van het Grijspaard bij de Hengstbroekweg.

2304. STEDE VAN DER VEKENE : 1660, *een hoeue ... gen. de stede vander vekene ... n. de schoofstraete*, S.P. 29 (?); — hoeve te Overbroek.

Reeds ca. 1400 te Brecht voorkomende psn. : ca. 1400, *heyne vanden vekene*, Anh. 32, 6; 1402, *Heinric vanden vekene*, ib., 2.

2305. STEDE VAN LUIKENAAR : \pm 1639, *de - - van Luyckenaer*, Bet. 3229.

2306. STEDEKEN VAN LIJN BALTENS : 1690, *eene weyde gen. het stedeken van lijn baltens*, S.P. 39, 9 v°; — hofstede op de Leugenberg.

Lijn „Katelijne”. *Baltens*, zie Jan Baltens.

2307. STEEG : (F 3) 1402-ca. 1520, aen die *steege*, Anh. 32, 4 v°-Anh. 7 A, 2 v°; 1454-1626, aent *stege*, Anh. 1, 28 v°-Anh. 11, 36; 1554-1695, S.P. 11, 348-349 - S.P. 36, 111; 1594-1610, *steghe*, S.A. 109; 1595-1616, byde *steechde*, S.P. 19, 149 v°-S.A. 50, A, 25 v°; 1657-1682, int *steght*, S.P. 29, 224-S.P. 34, 102; 1657-1662, de *steecht*, S.P. 29, 306 v°-S.P. 30, 79-80; 1657-1662, in het *stecht*, S.A. 51, 71 v°-S.P. 30, 119 v°; 1663-1672, inde *steeght*, S.P. 30, 94-S.A. 106, 52; 1676-1725, int *sticht*, S.P. 32, 200-S.A. 117; 1695-1715, inde *stieght*, S.P. 36, 112 r°-v^o - S.P. 38, 199; 1718-1784, op het *stight*, S.A. 48, 216-KA 182; 1790-1888, op het *Stigt*, Bet. 48, l. kat.-NBKP, nr. 32; — bouwland onder Kerkhoven op het einde van de Spekstraat bij de Sofhof.

De naam wordt bewaard in een aldaar na 1946 gebouwd herenhuis. *Stege* „een smalle weg”, „kleiner voetpad”, ook „smalle brug” (zie o.a. : *Mnl. Wb.*, a.v.; *Midd. en Mod. Str.*, 7-9, vn. 4; *DWK*, 768; Helsen, *Antw. Pln.*, 31; *Trübners Dt. Wb.*, s. *Steg*). *Steegde* met epenthetische *d*; *Stieght*, *Sticht*, met *i* uit *e* wegens meer gesloten uitspraak. *De* > *het*, na stemloos worden van *d* in *d(e)-stieght* — het gehoorde lidw. 't' wordt gereconstrueerd als *het*. met de bekende genus-verwarring (vgl. De Schelde, tschelt, het Schelt).

2308. STEEGAKKER : 1526, op zekere gronden ende bodemen gelegen te cloote geh. den *steegacker* ende tpeertblock, Bet. 179, 90; 1568, een stuck lants ... inde clootsche acker geh. den *steegt acker*, S.P. 14, 59-60; 1626, vanden *stege acker*, Ann. 11, 33 v°, 38; — onder Kloot.

2309) STEEGHOF : ca. 1449, omtr. 0,5 b. goets geh. den *stege hof* gel. tusschen Jan feys maes solhof o. ende dat straetken aen Jans van brecht goet w., Anh. 6, 4; ca. 1460-1608, den *stegehoff*, Loenh. 352-S.A. 109; — bij de Steeg.

2310. STEEGHOVEN : *ste.govə/ste.kovə* (E 4-F 4) 1359-

1751, *stehouen*, Comm. Br., 34 v°-S.P. 41, 40; ca. 1400, *steghehouen*, Anh. 32, 5; 1450-1724, *tstegouen*, Anh. 3 B, pass.-Anh. 11 B, 30; 1539, *tsegouen*, S.A. 1897, 55 v°; 1543 (1598), *steckhouen*, Anh. 4, 23; 1543 (1597)-1666, *steechouen*, Anh. 4, 2 v°-S.P. 31, 2 v°; 1568-z.j., *steeghouen* (*steeghoven*), Anh. 5, 69 v°-Mil.; 1575 (?), *steegouen*, S.P. 17, 67; 1580, *steegoeuen*, S.A. 132, 0; 1606-1654, *stechouen*, S.P. 19, 170-S.P. 29, 164; 1626, *Steghouen*, Anh. 11, 46 v°; 1648, *Seeghouen*, A.J. 72, 365; 1654, *stechouen*, S.P. 28, 36; 1685, *stegghouen*, J.B.; 1688, *steegthouen*, S.P. 35, 19 v°; 1695-1712, *steeghhouen*, A.J. 82, 28 v°-29 - S.P. 38, 79 v°; 1843, *Steekhoven*, T. 27; 1956-z.j., *Steeghoven-Steekhoven*, V.-V.V.V. E 6; — gehucht tussen Bekhoven, Sterthoven, Eindhoven en Kerkhoven.

De grens met Eindhoven is niet altijd duidelijk. Leeft o.a. voort in de hoevenaam „Oud Steekhoven” : 1884, NBKP, nr. 1, gelegen bij het Verbrand Hof.

Steeghoven „ontginning bij de Steeg” (zie a.v.). Misschien mag er tussen de pln. de *Stege* en *Steeghoven* enig verband gezocht worden, al ligt de *Stege* vrij ver van het bedoelde gehucht en ressorteert bovendien onder Kerkhoven. Topografisch onmogelijk de oude *Stege* te reconstrueren. Of gaat het om een andere, ons niet bekende *Steeg*? Ze is vermoedelijk echter veel langer geweest dan uit de beschrijving in *Oudh. K.* 1911, 29-34, mag blijken. Over de wisseling *g-k* in de auslout *steeg* - *steek* (ook elders : *haag* - *haak*, *huig* - *huik*) vgl. Schönfeld, § 41 en 74; Van Loey, *Mnl. Spraakk. Klankl.*, § 112.

2311. STEEGHOVENAKKER : 1727, achter den *steeghouenacker*, S.P. 40, 80; — akkerland bij *Steeghoven*.

2312. STEEGHOVENSTRAAT : 1843, *Steeghovenstraet*, T. 27; ib., *Steeghovensche straat*, 29; — hetzelfde als *Vaartstraat*, nl. de weg van Brecht naar Westmalle.

X. STEEKHOVEN : zie *Steeghoven*.

2313. STEENBAKKERSBOS : 1553-1665, *steenbackersbosch*, S.A. 1900, 17-S.P. 30, 272; — vermoedelijk bij Steenbakkersheide.

2314. STEENBAKKERSHEIDE : (G 4) 1650-1834, naest *steenbackersheyken*, S.P. 26, 76-Kad. S.D. 4; 1653, *steenbackersheyde*, S.P. 29, 22; 1665-1722, naer het *steenbackersheijcken*, S.P. 30, 277 v°-S.A. 103, 119; z.j., *Steenbakkersheike*, Kl. S.D. art. 184; z.j., *Steenbakkersheide*, Kl. S.D. art. 494; 1853, *Steenbakkersheyken*, T. 36; — onder St.-Lenaarts, bezuiden de St.-Lenaartshoef.

2315. STEENBAKKERSKARREWEG : 1843, T. 37; — weg van de Hollandersbaan naar de Houweg.

2316. STEENBAKKERSLAND : 1626, aen *steenbackerslandt*, Anh. 11, 38; — bij Witven onder St.-Lenaarts.

2317. STEENBAKKERSSTRAATJE : 1771, het *steenbackersstraetien*, S.P. 53, 499; — straatje te Groot Veerle.

2318. STEENBOS : 1626, 1 lps. lants ... geh. *tsteenbossch*, Anh. 11, 59 v^os — akkerland te Overbroek.

Misschien „bos bij een grenssteen”? Vgl. Herne, nrs. 943-944.

2319. STEENHOVEN : A) 1612-1639, een stuck erffuen oft bosch gen. den *steenhouen*, S.P. 19, 207-S.P. 23, 220; 1647, sekeren schaerbossche gen. de *steenhouens*, S.A. 56, 95; — schaarbos over het Varenbrakenheiken.

B) 1597, alsulcken stede ... gel. inde houthouensche straete alhier o. aenden *steenhouen* aende heye w. sheerenstraete.

C) 1626, van een hoeue heyden gel. opte heyde voor

Juxschot den lierschen wech aende oist sijde comende metten anderen sijde aende *steenhouen*, Anh. 11 B, 159.

D) 1834, Kad. S.N. 3; — onder Sterthoven.

Steenhovens = *steenovens* „steenbakkerijen”. Hypercorrecte *h*, mogelijk naar analogie met de andere Brechtse *-hovennamen* (zie o.a. Bekhoven). Brecht en St.-Lenaarts zijn ook thans bekend om de langs het kanaal gelegen steenbakkerijen. De V. spreekt alleen over *sti.əno.və*. Zie ook Goossenaerts, *Landb.*, a.v. Steenoven.

2320. STEENHOVENSBOSSCHEN : (F 3) 1650, den heivelde gel. achter de *steenhouens bosschen*, S.P. 27, 139.-16 v°; 1662-1700, het *steenhouensbosch*, S.P. 30, 108 v°-S.P. 36, 137 v°; 1721, de *steenhouensche bosschen*, S.A. 103, 27 v°-28; z.j.-1843, *Steenhovensche bosschen*, Kl. S.A. (?) art. 7-T. 29; — = Steenhoven A).

2321. STEENHUIZEN : 1687, eenen vrehijde gel. buiten den heester aende *steenhuijsen*, S.P. 34, 247; — niet nader.

Benaming van stenen huizen, voor die tijd zeker aldaar een zeldzaamheid? Of steenbakkerij?

2322. STEENPAAL : *sti.əmpu.l* (E 2) 1388 (1615)-1843, opten *steenpael*, S.P. 19, 280 r°-v^o - T. 18; z.j., *Steenepael*, Kl. S.C. art. 1171; z.j.-1890, *Steenpaal*, Kl. S.D. art. 41-Harou, 230; 1843, *Steenpal*, T. 8; 1890, *Steenpoel* (sic), Harou, 236; 1956, V.; — een van de Brechtse paalsteden en hoeve te Bekhoven.

Zie ook a.v. Keipaal; ook Helsen, *MVN* 1955, 43-45. Blijkbaar gaat het om een 'stenen grenspaal', waaraan ook de nabijgelegen hoeve te Bekhoven haar naam ontleend heeft.

2323. STEENPAALSTRAAT : (D 2-E 2) z.j., Verzamelk. Br.-St.-Len.; 1956, V.; — weg van Papposstraat noordwaarts naar Stwg. op Wuustwezel.

X. STEENPUTTEN : zie Smeeputten.

2324. STEENSTRAAT : 1746-1843, tegen de *steenstraet*, Bet. 18, l. st.-T. 29; — weg van Steeghoven naar Klein Veerle.

Ws. verband met de op Klein Veerle gelegen steenbakkerijen.

2325. STEENVELDEKEN : 1663-1784, seker weijcken gen. het *steenveldeken*, S.P. 30, 181 v°-S.P. 45, 2; — weiland te Overbroek bij de Meerrijt. Vgl. Steenbos.

2326. STEENVEN : 1470, aent *stenvenne*, Anh. 9, 41; 1482, aent *ste(n)ve(n)ne*, Anh. 8, 40; ca. 1520, *stenvenne*, Anh. 7 A, 13 v°; 1565, int *steenven*, S.P. 15, 6-8; — ven en heide bij Houterlehoek.

Ws. „ven bij een grenssteen”.

X. STEENWEG WITHOF : zie Withofsteenweg.

2327. STEERT : 1567-1611, een stuck erue geh. den *steert*, S.P. 15, 175-176 - S.P. 20, 75; 1633, den *stert*, S.P. 23, 125; — perceel te Broekhoven. Vgl. Sterthoven.

2328. STEERTHEUVEL : A) 1609, sekere heijbloecken gel. ouer broeckhouen heijken mette grachten ende bosschen daeraen gel. geh. de *s(t)ertheuvels*, S.P. 19, 32; — niet nader.

B) 1772, een parcheel heijde gel. achter den roijen hencxt ofte den *steertten heuvel*, S.P. 43, 565; — zie Rode Hengst.

2329. STEERTHOEVE : (D 4) 1510, A. Tong. A.II.48, 103; 1539, F.C., 45-A. Tong. A.VI.107, 43 r°-v^o; — hoeve te Sterthoven, destijds ressorterend onder de abdij te Tongerlo.

Zie ook : *Oudh. K.* 1911, 41-43; Spilbeeck : *De abdij van Tongerlo*, 213. De abdij heeft voor haar grangia blijkbaar de gehuchtnaam, weliswaar Sterthoven, licht gewijzigd overgenomen. Het tegenovergestelde lijkt ons niet aannemelijk, daar de naam van jongere datum is. Het necrologium van 1350 en de archivalische excerpten van 1510 gewagen van een „hoeve tot Sterthoue(n)”.

X. STEGE : zie Steeg.

X. STEGEHOF : zie Steeghof.

2330. STEGENBOS : 1830-1832, *Stegenbosch*, KA 25; — vermoedelijk schaarbos bij de Steeg.

X. STEKAKKER : zie Stokakker.

X. STEKEN : zie Stede.

2331. STER : A) (A 2) 1456-1536, de *sterre*, Anh. 7 B, + v^o tuss. 14 v°-15 - S.A. 1895, 17; 1534-1536, vander *sterren*, S.A. 2, 103-S.A. 1895, 38; — hofstede en herberg bij de Biest tussen de Spiegel en de Moriaan.

Hetzelfde als Zevenster. Zie ook aldaar.

B) 1660, sijne stede ... gel. opde locht alh. gen. de *sterre*, S.P. 29, 232; — niet nader.

C) *stērit* (A 5-B 5) — goed van Notaris Noteboom bij de Rommersheide, genoemd naar de stervormig aangelegde lanen.

In A en B hebben we te maken met de bekende huis- en herbergnaam (zie : Helsen, *Toponymica* V, s. Zevenster).

X. STERRENBURCHT : zie Starenborg.

X. STER(RE)NHOVEN : zie Sterthoven.

2332. STERRENHOVENBRUG : 1843, T.

2333. STERRENHOVENSPAD : 1843, T. 43; — wegje van Sterrenhoven (Sterthoven) naar Brecht-centrum.

2334. STERTHOVEN : starto.ve/stereno.ve (D 4-5 - E 4), 1317, Goeswinus de *Sterthouen* de Brechte, Tong. II., 536-537; 1327, Henricus dictus de —, Tong. III, 662; 1359-1785, *sterthouen*, Comm. Br., 34 v°-S.P. 45, 67; 1414, buten *Starthoven*, Clementeyn 59 v° (Antw. Arch. XXVI, 135); 1566, *sterdthoue*, S.P. 14, 60-62; 1579, *stertouen*, Anh. 5, 103 v°; 1609-1794, *steerthouen*, L.R., 105 v°-S.A. 132, C.; 1612-1664, *sterhoven*, A.J. 90, 185 v°-S.A. 118; 1626, *Sterstouen*, Anh. 11, 44 v°; 1633-1834, *serthouen*, S.A. 132, E.-Kad. S.M. 3; 1758-1890, S.A. 59, 26-Harou, 230; 1762-1794, *steirthoven*, L.L.IV, 29-S.P. 46, 305; 1783, *sterthoove*, S.A. 60, 146; 16 brum. a^o 5 (= 1797); *steerthoeven*, D.N. n° 4, 84 v°; 1834, *Steernhoven*, Kad. S.K. 1; z.j.-1883, *Starnhoven*, Kl. S.N. art. 41-W. 23; z.j.-z.j. (197-), *Sternhoven*, Kl. S.N. art. 2613-V.V.V. E 6; 1843-1850, *Sterrenhoven*, B. 43-Vdm.; 1843, *Straenhoven*, T. 43; — gehucht tussen Overbroek, Bekhoven, Steeghoven, Eindhoven en de Locht.

„Ontginning bij de *stert*, *steert*”. *Stert* „uiteinde” (*Drogenbosch*, nrs. 149-151), „percelen in de verste uithoek van het dorpsgebied” (Edelman-Vlam, *Perceelen*, 43). Deze laatste verklaring lijkt ons voor Brecht voor de hand liggend, als we vertrekken vanuit Bekhoven. Vgl. voorts : *WNT*, s. Staart, 163-186; Carnoy, *Origines*, s. Sterrebeek; id., *KVAVM* (1954), 221; De Vrieze, *MVN* 1949, 29; Gottschald, s. Starz; Prims, *Hist.*, 592-593 ook in : *KVAVM* 1940, 584). Dat *steert* een hoger gelegen terrein omvat, lijkt te Brecht mogelijk, al bedraagt het hoogteverschil met Bekhoven nauwelijks 1 m. Een weinig beoosten de kern van het gehucht vinden we de Sterthovenbeemd en de Klein A. *Sterrenhoven*, moderne naam, assimilerende volksetymologie (vgl. Peene, s. Sterrebeek).

2335. STERTHOVENAKKER : (D 4-E 4) 1559-1781, *stert-*

houn acker, Anh. 5, 33 v°-S.P. 44, 409; 1754, *steirthoven acker*, S.P. 41, 287; — akkerland te Sterthoven.

2336. STERTHOVENHOF : 1780, S.A. 132; — hetzelfde als Spangenberg en Starenborg.

2337. STERTHOVENBEEEMD : (D 4) 1654-1736, den *stert-houen bemt*, F. 18, 16 (H.H.)-F. 19, 20 (H.H.); 1728, inden *sterthouenschen bemt*, S.A. 115; — weiland te Sterthoven.

2338. STERTHOVENHEIKEN : 1702, *sterthouenheijken*, S.P. 37, 64 v°-65; — zie Heiken.

X. STERTHOVENSE BRUUL : zie Bruul.

2339. STERTHOVENSE HOGE KERKWEG : 1797, *sterthouenschen hoogen kerckweg*, S.P. 45, 363; — zie Kerkweg.

2340. STERTHOVENSE STRAAT : 1670-1786, *sterthouensche straete*, S.A. 51, 219-S.P. 45, 167; 1682-1745, *sterthouense straete*, S.P. 34, 75 v°-S.P. 40, 624; — ws. = Molenstraat.

2341. STERTHOVENSE WEG : 1474, *sterthouenssen wech*, Anh. 2, 75; 1556-1559, *sterthouensche wech*, S.A. 1910, 31-S.P. 13, 221-223; 1649, *sterthouenwech*, S.P. 27, 94 v°; — weg van Sterthoven naar Hooimeerheuvel.

2342. STICHELKEN : ca. 1400-ca. 1449, 1,5 lps. lands heetet *tstichelken* leeght bi ian heyns bloc, Anh. 32, 6 v°-Anh. 6, 16; 1543 (1598), het *schichelken*, Anh. 4, 26; 1636, *tstickheijken*, Anh. 11, 61 v°; — akkerland te Overbroek.

Dim. van *stichel* „steeg, trapje, overstapje, slagboom” (Lindemans, *MVN* 1953, 38-39, waar *stichel-stegel*, *richel-regel*, *tichel-tegel*). Ook *Dworp*, nr. 154; *Peene*, a.v.; *Asse*, nr. 859; *Opwijk*,

nr. 1350). De twee varianten, verkeerde lezingen. Bij Stikheiken ligt verwarring c-k en i-l voor de hand.

X. STICHT : zie Steeg.

2343. STIJNENVEN : (B 4) ca. 1400-1693, *stynen venne*, Anh. 32, 6-A.J. 81, 299 v°; 1709-1773, het *stijne venne*, S.P. 38, 46 v°-S.P. 43, 655; 1783-1834, het *stijne ven*, S.P. 43, 596-Kad. S.A. 6; 1843-1850, *Stijnven*, B. 46-Vdm.; 1884, 't *Stynenven*, NBKP, nr. 6; 1890, *Styneven*, Harou, 236; *Styn Ven*, Mil.; — ven te Overbroek achter de Meerrijt bij de Zwarte Heuvel.

Psn. *Stijnen*. Te Brecht o.a. : 1402, Jan *stinen*, Anh. 32, 8 v°; 1635 (1715), Ariaen *Stijnèn* heijde, Anh. 3A, l. st. De grafie maakt bezwaarlijk verband mogelijk met *steen*, al ligt het ven in het grensgebied tussen Brecht en Ekeren.

2344. STIJN STREUVELSLAAN : 1972, Gem. pl. St.-Len. 5 E; — noordelijke zijweg van Kapelakker.

X. STIJSSELBLOSKEN : zie Eisselbloksken.

X. STIKHEIKEN : zie Stichelken.

2345. STOFFELAAR : A) 1676, *stoffeleer*, S.P. 32, 245 v°; 1676-1781, den *stoffelaer*, S.P. 32, 248-S.P. 44, 408; 1791, *stoffeleir*, S.P. 45, 619; — weiland te Sterthoven bij Gommerheiveld.

B) (E 4, nr. 52) 1676, een stuck lants ... gen. den *achtersten stoffelaer* ... w. het gommerheyvelt, S.P. 32, 245 v°; 1791, een stuck land gen. de *agterste stoffeleir* met een bemdeken tot tegens de gribbe ofte elssen heggensken recht door ... o. het bosken aen den dijck, S.P. 45, 619; — deel van A).

Stoffel, *Christoffel* uit *Christofoor*, + personificeringssuffix -aar.

2346. STOFFELS GROOT STUK : 1676, een stuck lants ... gen. *stoffels groot stuck* ... n. den kerkpat van sterthouen, S.P. 32, 249; — akkerland bij Starenborg te Sterthoven.

2347. STOFFELSSTEKEN : 1662-1697, seker stuck eruen gen. het *stoffels steken* ... n. aende waterstraete, S.P. 30, 75 v°-S.P. 36, 182; — perceel te Jukschot.

2348. STOKAKKER : ca. 1400-1454, *stocacker*, Anh. 32, 13-Anh. 1, 30 v°; ca. 1400, *stocackere*, Anh. 32, 13 v°; 1543 (1598), van een blocxken ... geh. *stockacker*, Anh. 4, 59; 1569, van den *steckacker*, KA 9; — op Kerkhovenakker bij Haak en Perakker.

Stoc, stock „boomstam, staak”, „boom, slagboom” (Lindemans, *MVN* 1953, 36; *Noorderwijk*, nrs. 1087-1088), vaak voorkomend in de toponymie. De laatste variant berust op een verkeerde lezing.

2349. STOKVEN : (E 6) z.j., *Stockven*, Kl. S.K. art. 1147; z.j.-1843, *Stok Ven*, Kl. S.N. art. 3242-T. 62; 1890, *Stokven*, Harou, 230; — bewesten de Waterstraat bij de huidige trappistinnenklooster. Nu bouw- en weiland.

2350. STOPPELAKKER : 1559 (1618)-1577, den *stoppelacker*, Anh. 3 A, 35-Anh. 5, 96 v°; — bouwland te Veerle.

„Stuk land dat gemaaid is, doch waar de stoppels nog staan”, met bijbet. „ruw, woest” (Helsen, *Antw. Pln.*, 17; *Noorderwijk*, nr. 1087; Goossenaerts, *Landb.*, s. Stoppel).

2351. STOPPELBLOK : 1495-1568, machtelt van backen-brugghe erue oest geh. dat *stoppelblock*, x., 22-S.P. 15, 209-210; — perceel bij de Hengstbroek.

X. STOPSTRAAT : zie Topstraat.

2352. STRAAL : 1565, een stuck beempts ... geh. *tstrael*, S.P. 15, 23.

Mnl. *strael*, znw. m. en o., „pijl, angel”; mogelijk toespeling op lang spichtig gras.

2353. STRAAT : A) 1623-1786, de *gemeyn* of *sheeren strate*, S.P. 22, 91 v°-S.P. 45, 166; — hetzelfde als Herenstraat.

B) 1775, eenen acker gen. het raepvelt ... s. het clijn straetien w. de *grootte straete* n. den reijweg, S.P. 43, losse akte tuss. 733-734.

C) 1482, totten *cleynen straetken* toe daermen gaet van sinte lenaerts velde tot varenbraken waert, Anh. 8, 52.

D) 1775, het *clijn straetien*, S.P. 43; — zie B).

E) 1792, over de bist door het *kleijn straetjen*, S.P. 46, 129.

F) 1834-1841, *Kleyn straatje-Kleijn straetje*, S.K. 2-Popp; — bij de Vraag.

Zie over *straat*, Schönfeld, *MVN* 1957, 52.

2354. STRAATHOF : A) 1522, enen hof ... geh. den *straethof*, S.A. 1917, 16 v°; — perceel te Sterthoven.

B) 1661-1666, eene koijweijde ... gen. den *straethoff*, S.A. 56, 300-S.A. 51, 179 v°-180; — weiland te Bekhoven in de Hoek bij de Hoeksakkerstraat.

„Hof langs de straatkant gelegen” (Varsenare, nr. 195).

X. STREEP : zie Striyp.

2355. STRIJDONK : 1830-1832, erve den *Strijdonk*, KA 25.

Strij-, *strijd* „geschil”.

X. STRIJK : zie Striyp.

X. STRIJKAKKERKEN : zie Struikakkerken.

2356. STRIJP : A) ca. 1400, opt *stripe* leeght achter die houe bi die molen, Anh. 32, 10 r°-v^o; ca? 1450, de *strype*, Anh. 30, 4 v°; 1723, den *strijp*, S.A. 103, 139 v°; — perceel te Bekhoven.

B) 1450, *tstripe*, Anh. 1, 11; — perceel op St.-Lenaartsakker.

C) 1624-1762, den *strijpe*, S.P. 21, 16 v°-S.P. 43, 106; 1473, *strijpen*, An., 8; ca. 1750, het *strijk*, S.P. 46, 609; — perceel te Overbroek.

D) *tstreep* (D 4) 1888-1956, bouwland op Kapelakker achter Sternhoven gen. den *Streep* (wijk N.-1, 2535 ha.), NBKP, nr. 47-V.; — ws. = C).

E) 1683, eenen anderen block landts gen. de *achterste strijpe*, S.P. 34, 132 v°; — deel van C).

F) 1683, een stuck landts oock gel. inden broeckacker gen. de *cortte* ende middelste *strijpe*, S.P. 34, 132 v°; — bouwland te Kloot.

G) 1683, *middelste strijpe*, S.P. 34, 132 v°; — zie F).

Mnl. *stripe*, *strijp*, *streep* „langvormig perceel”. Vgl. Moerman, *Ndl. Pln.*, 223; Helsen, *Antw. Pln.*, 24; Schönfeld, *Veldn.*, 92. Prims (*Kemp. Landsch. gesch.*, 43) brengt het woord in verband met de driejaarlijkse wisselbouw. Voorts : *Herne*, nr. 969; *Noorderwijk*, nr. 1095; *Varsenare*, nr. 592.

2357. STRIJTHOF : 1359, open *striithof*, Comm. Br., 35; 1402, *strijthouen*, Anh. 32, 8 v°; 1450-ca. 1520, een stede met huysse houe ende gronde geh. *strythouens hof* (*hoff*), Anh. 2, 15 v°-Anh. 7 A, 7; 1452, *Jan van strijthouen*, Anh. 2, 22 v°; 1455, *tstrythoefsgoet*, Anh. 2, 35; 1456-1480,

strythouens goet, Anh. 2, 38 v°-Anh. 2, 93 v°; 1466-1626, *strijthof*, Anh. 2, 61-Anh. 11 B, 147; 1456-1480, *strythouens goet*, Anh. 2, 38 v°-ib., 93 v°; 1620-1786, sekere weijde gen. den *strijdthoff* ... de schoorstraete, s. ende n., S.P. 21, 130 v°-KA 182; — hofstede, bouw- en weiland te Overbroek bij de Schoorstraat.

Strijt wijst op „geschil”, „twist”. Vgl. Helsen, *Antw. Pln.*, 20; *Noorderwijk*, nr. 1099.

2358. STROBISTBLOK : 1618 (1635), van eender hoeue heyde geh. *stroofstrock* gel. toistbrecht tot syne hoeue gen. den heester, Bet. 3220, 18.

2359. STRONKVELD : 1700, het *stronckvelt*, S.P. 37, 16-22 v°; 1725, sekere twee bossen ... gen. — ... met de eijcken stroncken daer inne staende ... een groot bos gen. het Reijsveld, S.A. 103, 187 v°; — schaarbos te Kloot.

2360. STRUIKAKKERKEN : 1720-1766, een stuck lants met een bosken daerteynde aen gen. het *struyckackerken*, S.P. 38, 287 v°-S.P. 43, 259; 1720, het *strijckackerken*, S.A. 103, 64 v°-65; — onder Overbroek.

2361. STUK : A) 1786, een stuck lands ... gen. het *stuck*, S.P. 45, 241; — ws. op Sterthovenakker.

B) 1638-1706, sekeren acker gen. het *groot stuck*, A.J. 95, 35-S.A. 48, 22 v°-23 v°; — bouwland op Sterthovenakker.

C) 1649-1663, een acker gen. het *cleijn stuck*, S.P. 25, 250-A.J. 96, 258; — op Sterthovenakker bij de Enen Boom; ws. weerdeel van B).

D) 1611, sekeren acker gen. *dlanckstuck*, S.P. 19, 199; — op Eindhoven.

E) 1775, een partije erve gen. het baenblock ... w. het *middelste stuck* n. de groote heirbaene, S.P. 44, 2; — ws. te St.-Lenaarts.

2362. SUIKERBAKKER : 1768, sekere huijsinge cum annexis ... gen. den *suijckerbacker*, S.P. 43, 353; — huis op het einde van de Akkermolenstraat.

Hetzelfde als Suikerberg. Huisnaam naar het beroep van de eigenaar of de bewoner.

2363. SUIKERBERG : 1792, sekere huijsinge ... gen. den *swykerbergh* ... op den hoeck van de molenstraete, S.P. 46, 88; (= 2362).

2364. TABAKSVELD : 1788, van *Tabax veld* tot aen de weyde van Lenaert verdyck ofte papmans, Bet. 48, l. kat. Ws. psn.

2365. TAKSENHEIVELD : 1743, in seker heyyvelt gel. bij de wehagen gen. het *taxenheyyvelt*, S.P. 40, 620.

2366. TARWEAKKER : A) 1440, *taruacker*, Anh. 3 B, 12 v°; ca. 1449-1454, den *terweacker*, Anh. 6, 25-Anh. 1, 29 v°; 1460, *tarweacker*, Anh. 1, 41 v°; 1529, den *teruenacker*, S.A. 1893, 31 v°; 1543 (1598)-1559, den *teruacker*, Anh. 4, 5 v°-S.A. 1913, 27 v°; 1631, den *terffacker*, S.P. 23, 25; 1669, *terfacker*, S.A. 134, l. st.; — onder Bekhoven.

B) (E 5, nr. 2889 II) 1592-1649, den *teruacker*, S.P. 19, 146-S.P. 28, 50; 1618-1654, *terffackerken*, S.P. 26, 66 v°-S.P. 29, 81; 1655-1712, *terffacker*, S.P. 29, 40 v°-S.P. 38, 94; — onder Eindhoven bij het Kottems.

C) 1627, vanden *terffacker*, S.P. 22, 175 v°; 1627 (1671), *terfacker*, S.A. 134, l. st.; 1791, *terfakker*, S.A. 60, 338; — te Houthoven.

D) 1652, teijnden den acker den *teruacker*, S.P. 29, 124; — te Overbroek.

E) 1661-1722, seker ackerken gen. den *Terffacker* ... inde Luijcxstraete, S.A. 47, 120-S.A. 103, 46 v°; z.j., *Tarwenakker*, Kl. S.D. art. 1205; z.j., *Tarweakker*, Kl. S.D. art. 1210; 1843, *De tarwe akkers*, T. 10; 1843, *Tarwe Akkers*, T. 17; 1883, *De Tarw Akker*, W. 4; — misschien = G).

F) 1688, een parcheel bosch ... gen. den *terffacker*, S.P. 35, 19 v°; — onder Steeghoven.

G) 1886, Bouwland by den slagmolen ter streek *tarwe akker*, wijk D, NBKP, nr. 41; — misschien = E).

Tarwe, de bekende graansoort. Zie hierover Goossenaerts, *Landb.*, a.v.; moet zelfs in de Kempen vroeger gewonnen zijn dan „in het begin der XVide eeuw” (vgl. Goossenaerts, o.c., aant. en glossarium). Zie ook : Helsen, *Antw. Pln.*, 28.

2367. TASSENWEG : 1843, *Tasschenweg*, T. 54; — weg van de Achterweg naar de St.-Antoniusbaan, te Sint-Antonius-Brecht.

Ws. verminking van een andere ons onbekende naam. Misschien *d'asseweg* „weg met asse(n) belegd”?

2368. TARWEAKKERLOOP : (F 2-3) 1883, W.; — bij Tarweakker; mondt uit in Weehagenbeek.

2369. TAYMANSSTUK : 1564, 0,5 vts. lants geh. *taymans stuck*, Anh. 5, 37; — onder Sterthoven. Psn.

2370. TEERTONNEN : 1888, tegen den Leegenweg bij de —, NBKP, nr. 50.

2371. TEEUWENAKKER : 1747 (?), een stuck lant en bosken gen. den *teuwen ácker*, S.P. 40, 652.

Psn. Mattheus.

2372. TEUN DER MUIDENSTEDEN : 1700, in eene hofstede gen. eertijts *theun der muydenstede*, S.P. 37, 24-25. Vgl. nr. 1743.

2373. TENTEN : 1456, 0,5 b. lants ... geh. den *tenten* a.d.s. vore ter heerstraten vutcomende, Anh. 1, 34; — te Broekhoven.

Tenten, t'ende (vgl. Schönfeld, *Veldn.*, 24, onder verwijzing naar Moerman, *NGN* 1948, 24)? Of werd hier „een tent gespannen, waaronder de meiers en schepenen zitting namen” (*Asse*, nr. 868)? Mogelijk echter psn. Laureis ... geh. *den tenten*?

2374. TERHEIDELAAN : z.j., V.V.V. B 7; — van Braschaatbaan naar Maria-ter-Heide.

2375. THIJSACKER : ca. 1470-ca. 1520, den *tysacker*, Anh. 9, 31 v°-Anh. 7 A, 10; — op Bekhovenakker.

Psn. Matthias.

2376. THIJS PELLENS : 1657, op de goederen ende erue en. het *mathijs pellens*, S.P. 27, 142; 1658, de stede oft erue het *tijs pellens* ... omtr. hoomerheuel, S.P. 29, 194 v°; 1681, *thijs pellens*, S.P. 34, 42 v°; — hofstede te Overbroek. Vgl. nrs. 1917, 1918, 1482.

2377. THOMASHEIDE : z.j., *Thomasheide*, Kl. S.N. art. 1751; — akkerland tussen Overbroek en Sterthoven ten zuiden van het Moerven (= nrs. 1068, 2378).

2378. THOMASHEIVELDEN : (D 4) 1686, eenen heijvelde gel. ... aenden eenen boom gen. *jan thomas heijvelt* ... o. den

eenen boom s. de gemeijne heijde w. de berghsche baene, S.P. 34, 224 v°; 1834-1890, *Thomas Heyveld*, Kad. S.N. 1-Harou, 230; 1883, *Thomas Hei Velden*, W. 23; — bouwland te Sterthoven.

2379. T(H)OMAS VAN DER VEKENLAAN : z.j., V.V.V. B 7; — te Sint-Antonius-Brecht.

2380. THOMAS VAN HEESTER : 1667, sekeren hoff gel. alhier op quaij mechelen achter de schuere vande kinderen cornelis henselmans gen. *thomas van heester*, S.P. 30, 363.

2381. THOMAS WIJNSAKKER : 1647-1651, inden acker gen. *thomas wijns acker*, S.P. 26, 71-S.P. 29, 33; 1713, *wijns acker*, S.A. 48, 112; — bouwland bij Govaartsakker op St.-Lenaartsakker.

2382. TICHELMANSSTEDE : 1626, *Tijchelmans stede*, Anh. 11, 68; — hofstede in de Karstraat te Eindhoven.

Tichelman, ws. „tichelbakker”, „tegelbakker”. Vgl. 2383.

2383. TICHELRIJ : 1515-1537, noch iij^c steens gehaelt opte *tygelrije*, S.A. 1890, 2 v°-S.A. 1896, 15; 1522-1523, *tychelrije*, S.A. 1917, 27-S.A. 1918, 12 r°-v^o; — tegelbakkerij op het Laar bij de Hunselen.

Vgl. Potterij. „Tichelbakkerij”; *tichel* „dakpan, tegel”. Te Brecht identiek met Potterij. Vgl. *Beersel*, nr. 225; Moerman, *Ndl. Pln.*, s. tegel; *Herne*, nr. 978; *Noorderwijk*, nr. 1114.

2384. TIENLOPENZAAD : 1888, NBKP, nr. 27. Zie 1575.

2385. TIKKENHAAN : *tiken'ua*n (C 4) 1956, V.; — hoeve te Overbroek, benoorden de Oude Pastorie.

Hovenaam; hetzelfde als „haan”, echter ook benaming voor

„priestershoed” (Schuermans, 724). Had de Brentse hoevenaam misschien iets te maken met een oud pastoraal goed? Best mogelijk wegens de ligging.

2386. TILBURGBAAN : (B 7-6-C 6-D 6-D 5-E 5-E 4-F 4) z.j.-1947, —, Kl. S.N. art. 2221-N.; z.j., *Tilburgsche baan*, Kl. S.N. art. 1235; z.j., V.V.V. D 7; 1972, Gem. pl. St.-Len. 7 B; — = Baan E); onder Sint-Lenaarts voortzetting van Molenheiken over de Brugstraat.

2387. TIMMER : 1663, den dries gen. den *timmer*, S.P. 30, 135 v°; — = Timmerliebeemd?

2388. TIMMERHOF : 1525-1572, een stuck goets ... geh. den *timmerhof* of den beerenhof, S.P. 10, 251-S.P. 15, 521-524; — perceel te Eindhoven.

Hetzelfde als Berenhof. De naam *Timmer* houdt verband met de eigenaar, die timmerman was. Zie ook *Oudh. K.*, 1936, 25 vv.

2389. TIMMERLIEBEEMD : 1659, eenen beempde gen. den *timmerlie beempt*, S.P. 29, 205 v°; — weiland te Bekhoven in de Hoek.

2390. TIMMERLIESTEDEKEN : 1649, in eenen woonhuysse metten wermoeshoue gaersdries ende lentenhoue daerachter aen ... noch jn 5 lps. eruen soo dries als landt nv ter tyt gen. het *timmerlie stedeken* respectiue gest. ende gel. aent Laer ontr. de plaetsse ende prochiekercke, S.A. 56, 105 v°; 1643, *timmerlisteken*, A.J. 71, 192 v°; 1654, het *timmerli stedeken*, S.P. 29, 58 v°; 1681, eene weijde ... gen. het *timmerlie steken*, S.P. 34, 14; 1649, *timmermans steken*, S.P. 25, 258; — huis en percelen op het Laar.

Id. als Eeuwouts van Eemeren. Vgl. : 1537, op meester Jans vader *timmerstede*, S.A. 2, 149.

X. TIMMERMANSSTEKEN : zie Timmerliestedeken.

2391. TOERTELTJENS : turteltjes (D 2, nr. 2907), 1788, —, Bet. 48, l. kat.; 1884, Beemd op Marum, ter streek de *Tourteljens*, wijk C, NBKP, nr. 5; 1956, *Toerteltjensvelden*, V.; — weiland rechts van de weg naar Wuustwezel, bezuiden de Weerijbeek.

Toespeling op er nestelende tortelduiven?

2392. TOKE VAN LOOI'S BEEMD : to.kəvān'luəizbəmt 1956, V.; — = 1147.

2393. TOPSTRAAT : 1456-1473, de *topstrate* oft de ackerstrate geh., Anh. 7 B, ++, tuss. 14 v°-15 - An., 5; 1559 (1618), de *topstraete*, Anh. 3 A, 37; — straat te Veerle.

Zie ook Haak H), waar „*stopstraet*”. Daar het om een akkerstraat gaat, meermaals een straat die van de hoeve naar de akker leidt, mogelijk *top* „dak”, wijzend op een aldaar gelegen schuur of hoeve. Vgl. Goossenaerts, *Landb.*, s. Topend en Kaveles. *Stop* — met *s*, ws. afstandsassimilatie met *-strate*. Mogelijk „spits, uiterste uithoek” (Dittmaier, *Rh. Fl.*, 316).

2394. TOREN : (E 3) 1887, perceel bouwland gen. den *Toren* gel. voor in de Beekhovensche straat ... o. stw. Wuustwezel, NBKP, nrs. 9 en 53; — niet nader.

In deze naam leeft het oudere in de nabijheid gelegen *Dorenbos* (zie nr. 460, B) voort. Over *doorn-toren*, zie o.a. Schönfeld, *Veldn.*, 19, 24.

2395. TREKBLOK : 1637-1643, het *Treckblock*, Bet. 3228-Bet. 3230; — perceel te Varenbraken.

Trek „de ruimte waarover ploeg of egge wordt voortgetrokken” (Goossenaerts, *Landb.*, a.v.).

2396. TREMEL : tre.mel-dre.mel (B 6-C 6) 1402, *tremelt*, Anh. 32, 2; 1440, dbossch geh. — vij b. ... bide galghe,

Anh. 3 B, 34; 1402-1543 (1598), achter *tremelen*, Anh. 32, 16 v°-Anh. 4, 45; 1414-1677, by *tremele*, Clementeyn 59 v° (Antw. Arch. XXVI, 135)-S.P. 32, 302 v°; 1462, aen *tramele*, Anh. 1, 54 v°; ca. 1520, *tremelle*, Anh. 7 A, 5; ca. 1520, achter *tremellen*, Anh. 7 A, 4; 1523-1887, tusschen *tremel* ende stalbome, S.A. 1918, 47 v°-NBKP, nr. 51; 1641-1645, achter *terhemel*, S.P. 25, 159 v°-199; 1663, aen *thremel*, S.P. 30, 166; 1888, in 't bosch op *Tremeloo*, NBKP, nr. 53; — oorspronkelijk groot gebied heide en bos van de Mikse Baan tot aan de Baan van de Locht in het zuidwesten van de heerlijkheid. Thans vooral links en rechts van de Weg van Brecht naar Schoten, tussen Hoge Heide en Kambeenbos.

Zie ook Tremelbos en -heide. Ws. **trem* (Lat. *terminus*, Kempens *trempt*, *termpt* „akkergrens”) + *lo* met bet. „bos bij een grens”, hier tussen de heerlijkheden Brecht en Ekeren. Vgl. Moerman, *Ndl. Pln.*, a.v. **thrum*. Of verband met mnl. *trame*, *treme* „balk”, met secundaire bet. „galg” en dan *tremel* „bos bij de galg” (zie excerpt de a^o 1440) ? Vgl. Smith, *Elements*, a.v. *premm*, **praemm*. Of aanleunen bij de naam *Tremelo* (arr. Leuven) ? Mansion (*Bestand*. a.v. emble) en Lindemans (*Pln.*, 30) spreken zich over die naam niet uit. Carnoy (*Orig.*, 678-679) verklaart de naam als *ter-emelo*, en ziet in *emelo* „bruyère aux herbages” en verwijst voorts naar Emblem en Emeldonk. *Tremelt*, met anorganische *-i*. *Dremel* met *d* in anlaut, wegens minder intensieve uitspraak onder invloed van de volgende *-r*.

2397. TREMELBOS : (B 6-C 6) ca. 1470-1528, *tremelbosch* ... ontr. 6 b. gel. tuss. die heerstrate neffens die galge ... ende die heide van tremele, Anh. 9, 14 v°-S.P. 10, 239; — bos tussen Schotensteenweg en de Oude Tilburgbaan.

2398. TREMELHEIDE : *tre.mêla.i-dre.mêla.i* (B 6-7, C 6-7) 1786, de *tremelheijde*, S.P. 45, 170; z.j., *Tremelheide*, Kl. S.I. art. 1044; Mil.; 1956, V.; z.j., V.V.V. C 7; 1843, *Dremelheyde*, T. 66; z.j., *Travelheide*, Kl. S.M. art. 2285;

z.j., *Dremelheide*, Kl. S.L. art. 2201; 1843-1850, *Tremelheyde*, T. 56-Vdm.; — bouwland en weiland rechts van de Weg naar Schoten tegen over Tremelbos.

2399. TREMELHEIDEBAAAN : 1947, *Dremelheidebaan*, N.; — = 2401.

2400. TREMELHEIDELAAN : (B 6) 1956, N.; z.j., V.V.V. C 7; — weg bij Tremelheide, van Mikse Baan naar E 10.

2401. TREMELSPoor : (B 6-5, C 5) 1843, T. 50; — weg van Bergse Baan naar de Schotense Baan. Ook Duinspoor. *Spoor* „karspoor”.

2402. TROG : (G 3) 1612-1700, in een stedeken geh. den *troch*, S.P. 20, 97-S.P. 37, 30 v°; 1640, seker lant gen. het *trochskén*, S.P. 25, 118 v°; 1670-1768, den *trog*, KAA 2-S.P. 43, 352; 1811-1843, den *trog*, Bapt.-T. 16; — huis, bouwland en weiland op Broekhovenheiken ten noorden van de Kwinkstoel.

„Vaargeul”, „een trogvormige laagte” (Schönfeld, *Watern.*, 225; id., *MVN* 1951, 84; Moerman, *Ndl. Pln.*, 237) blijkt te Brecht niet. Misschien stond hier gewoonweg een *trog* „houten voederbak” voor paarden (vgl. Goossenaerts, *Landb.*, a.v.). Vgl. ook Smith, *Elements*, s. *trög*.

2403. TSORTHEUVEL : 1526, 4 b. heyden gel. achter ouerbroeck byden *tsorthouel* tuss. der heeren van brechte vroente o. des cloosters van facons heye zuyt, Bet. 179, 95.

2404. TUIMELAAR : 1751, achter den *tuymelaer*, S.P. 41, 109; — te Bekhoven.

Ws. verwant met mnl. *tumelen* „tuimelen, van boven neer-

vallen", wat kan wijzen op „slagboom", gelegen bij een geheind perceel. Of identiek met *Tuitelaar*, wat topografisch mogelijk is.

2405. TUINBRAAK : 1522, opde *tuynbrake*, S.P. 10, 19; 1547-1663, den *tuijnbraeck*, Bet. 3227a, 13 v°-A.J. 96, 258; 1547, den *tuijnen braeck*, Bet. 3227a, 13 v°; 1547 (Cop.), de *tuijnen brake*, Feoh, 159 v°; ib., de *thuijnbrake*, 175; 1599, *thuynbrake*, L.R., 9; 1601, van 1 b. goets geh. den *tuynsbrake*, L.R., 12 v°-13; 1605, dij *thuijnbraecken*, L.R., 101; 1663, de *tuijnbraecke*, S.P. 30, 150 r°-v^o; — weiland bij de Turfheuvel (?) te Bekhoven.

Zie over *braak*, s. Biesbraak; *tuin* „heining uit dood gevlochten hout" in tegenstelling tot *haag* „heining uit levend hout" (Schönfeld, *Veldn.*, 112). Vgl. Raventuin. Zie voorts : *Mnl. Wb.* XI, 508; *Noorderwijk*, nr. 1134; Moerman, *Ndl. Pln.*, 237-238; Bach II, o.a. § 375; Smith, *Elements*, a.v. tūn, vooral (1), (2), (3) en (4).

2406. TUINWIJK : z.j., Kl. S.D. art. 1016; 1938, L.; 1972, Gem. pl. St.-Len. 6 E; — nu weg tussen Dorpsstraat en Beukenlaan.

2407. TUITELAAR : 1676, vande erfue gen. den *tuijteleir*, A.J. 78, 131; 1692, seekeren acker ... gel. achter inden hoeck gen. den — ... n. het langenberg s. mr Jacob gerardj w. de schoorstraete ende n. de heystraete lopende naer het cleyn heyken, S.A. 57, 293; 1677-1702, den *tuijteleir*, S.A. 126, l. st.-S.A. 123; — te Bekhoven.

Zie ook 2408. „Land dat vertuiteld, vermangeld werd" (*Noorderwijk*, nr. 1335)? Of personificering op -aar van *tuitel*, afleiding van *tuit* „punt"? Vgl. ook Brechtse psn. : 1612, Laureys Jan custermans alias *Tuitelaer*, Huerboeck H. Geest, 93; 1692, daer moeder aff was helena niclaes *tuijteleirs*, S.A. 131; 1708, de erfgen. van wijlen wauter *tuyteleirs*, S.A. 101, 106; 1724, wauter *Tewyteleirs*, S.A. 103, 167.

2408. TUITELAARSAKKER : 1681, een stuck lants gen.

tuijtelaersacker ... n. den lierschen wech, S.P. 29, 267 v°;
= 2407.

2409. TULPSTRAAT : 1972, Gem. pl. St.-Len. 6 D; —
weg tussen Leopoldstraat en Nieuwstraat.

2410. TURFAKKER : 1681-1790, eenen heijvelde ... ach-
ter *torffacker*, S.P. 34, 20 v°-S.P. 45, 598; — bezuiden de
Krekelberg te Sterthoven.

De bron van 1681 situeert dit bouwland te Overbroek, wat er
andermaal op wijst dat de grens tussen Overbroek en Sterthoven
niet vastlag. *Turf*, bekende brandstof. Vgl. Boekendenblik, Moer-
en andere Turf-samenstellingen. Zie vooral Goossenaerts, *Landb.*,
s. Turf en turfsamenstellingen aldaar. *Turfakker* wijst op de lig-
ging bij een plaats waar turf gestoken werd. Zie ook Schönfeld,
Veldn., 7.

2411. TURFHEUVEL : A) (D 5) 1440-1632, den *torfhouel*,
Anh. 3 B, 5 v°-S.P. 23, 108; ca. 1520-1543 (1598), *torff-
houel*, Anh. 7 A, 5 v°-Anh. 4, 46 v°; 1528-1538, opten
torfhueuel, S.A. 2, 38 v°-S.A. 1897, 8 v°; 1547 (Cop.), aen-
den *toerfhouel*, Feoh, 159 v°; ib., aenden *toirffhoeruel*; ib.,
aenden *thoerfhouel*, 175; — hofstede te Sterthoven ten
westen van de Krekelberg bij de Looistraat.

B) 1402, *groeten torfhouel*, Anh. 32, 14 v°; 1440, den
groten torfhouel, Anh. 2, 45; ca. 1470, den *groten torfhoeruel*,
Anh. 8, 16; 1772, d'erve vanden *groeten torffheugel*, S.P. 43,
572; — hoeve te Sterthoven; weerdeel van C) en voort-
gekomen uit A).

C) 1402-ca. 1520, den *cleynen torfhouel*, Anh. 32, 14 v°-
Anh. 7 A, 5 v°; ca. 1470, den *cleynen torfhoeruel*, Anh. 9,
16 v°; 1785, den *klijnen torfheugel*, S.P. 45, 57; 1793, eene
groote hoeve met de huysinge ende batimenten daer op
staende landen weyde bosschen ende heijden daer van

dependeerende gen. den *kleijnen turfheuvel*, S.P. 45, 271; — hoeve te Sterthoven, weerdeel van B) en voortgekomen uit A).

De vermelding onder Tuinbraak laat vermoeden dat Turfheuvel onder Bekhoven zou liggen, wat uitgesloten is. Ofwel gaat het om een verkeerde lezing aldaar, ofwel beschouwde men in bepaald omstandigheden Sterthoven als onderdeel van Bekhoven. Vgl. Heuvel.

2412. TURFHEUVELHEIKEN : 1693, *teurffheuwelheijken*, S.P. 36, 74 r°-v^o; — perceel bij de Turfheuvel. Vgl. Heiken.

2413. TURFHOEK : A) 1658, sekere erue ten deele lant ende weijde wesende gen. den *torfhoeck*, S.P. 47, 59 v°; — bij de Biest.

B) 1843, *De Torfhoeken*, T. 74; — onder Sint-Antonius.

2414. TURFPLEIN : 1629, eenen driessche gen. de *torffpleyn*, S.P. 22 238; — te Overbroek.

2415. TURFVEN : 1440, een hoeue heyden gel. bouen houthouen aen *torfvenne*, Anh. 3 B, 27 v°.

2416. TURKENSWEG : (I 4) 1843, T. 32; — weg van Oostbrecht naar de Galgevoorthoeve.

2417. TURNHOUTSE BAAN : *tanautsëbum* (I 7-J 7-J 6) z.j.-1956, Kl. S.I. art. 1513-V.; — verkeersweg Antwerpen-Turnhout te Sint-Antonius. Zie ook : Antwerpen-Turnhout, Handelslei en Kapellei.

2418. TWEE BOOMKENS : 1450, *twe boemkens*, Anh. 1, 9; 1543 (1598), de *twee boomkens*, Anh. 4, 45; — plaats te Sterthoven bij Tremel. Vgl. Enen Boom.

X. TWEE KRUISEN : zie Kruis G).

X. TWEDE BOSAKKER : zie Bosakker D).

2419. TWEELOPENZAADVVELDER : 1708, seckere huijsinge ... gen. *tweeloopensaetvelder*, S.P. 38, 13 v°; — te Bekhoven.

Zie s. Lopenzaad; wegens *-er*, zie : Roelandts, *MVN* 1960, 108.

2420. UILENBERG : 1618, aen *uulenberch* aen bromans hoeck, Bet. 3220, 33 v°; — te Overbroek; niet meer te situeren.

Ul „modderige bodem” (Lindemans, *MVN* 1941, 19, onder verwijzing naar Foerstemann, en dan in samenstellingen met broek, beemd, weide) lijkt ons bij „-berg” minder ws., tenzij die berg in de buurt van drassig land lag. Onzeker wegens gebrek aan nadere gegevens.

2421. UITERSTE NOOD : 1767-1792, sekere stede met huijsinge ende annex erve gen. den *wijtersten nood*, S.P. 43, 318-S.P. 46, 75; — huis in de Houtstraat te Sint-Lenaarts.

Volkshumoristische benaming zoals Hoofsweer en Verloren Kost (zie a.v.).

2422. VAARBLOK : 1547, tot Ouerbroeck aent *Vaerblock*, Bet. 3227a, 53 v°.

2423. VAARMANSSTEKEN : 1665, 10 lps. lant als koeijweijden ... gen. het *vaermans steken*, S.P. 30, 246; — bouw- en weiland te Bekhoven.

Vaerman(s) ws. psn. Vgl. Carnoy, *Orig. Fam.*, § 194.

2424. VAART : A) 1600-1616, een stuck lants geh. de *vaert*, Bet. 207, l. st.-Anh. 11, 15; — onder het goed van „Neckerspoele”.

Ws. een gewone beek, nl. de Akkerseveldenloop.

B) z.j.-1841, *Vaart* van de Schelde naar de Maas, Kad. S.C. 3-Popp; 1883-1938, *Vaart* van Turnhout naar Antwerpen, W. 21-L.; — hetzelfde als Kanaal van Schoten naar Desse.

C) 1790, aen het *fortjen*, Bet. 48, l. kat.; — niet nader.
Ws. Vaartje, dialectisch *tfurtje*.

2425. VAARTDIJK : *vurts-k* z.j.-1947, Kl. S.A. art. 1326-N.; z.j., V.V.V. E 6; — dijk langs de Vaart.

2426. VAART(KANT) LINKS : (G 4-H 4-I 4) z.j., Kl. S.D. art. 1187; 1938, L.; 1972, Gem. pl. St.-Len. 7 F-G-H; — buurt bij de Vaart te Sint-Lenaarts; weg aan de noordkant van het kanaal.

2427. VAART(KANT) RECHTS : (G 4-F 4) z.j.-1972, Kl. S.D. art. 797-Gem. pl. St.-Len. 7 F-G-H; — buurt bij de Vaart te Sint-Lenaarts; weg aan de zuidkant van het kanaal.

2428. VAARTSTRAAT : *vurtstru.t* (F 3-F 4) z.j.-1957, Kl. S.D. art. 167-N.; 1956, V.; — deel op Brechts grondgebied van de weg naar Westmalle, tussen Venusstraat te Brecht en Brugstraat te St.-Lenaarts.

2429. VAGEVUUR : *tfu.gövy:r* (H 3) 1712-1843, het *vagevuer*, S.P. 38, 107-T. 16; ca. 1750-1788, *Vagevier*, Anh. 11 B, 46 v°-57 - S.P. 45, 480; 1753-1834, het *vaegevuer*, S.A. 59, 3 v°-Kad. S.C. 2; 1843, *Vaegevuur*, B. 15; 1885-1956, *Vagevuur*, NBKP, nr. 1-V.; — schaarbos bij de Houtstraat. Thans bouw- en weiland.

Vaak voorkomende naam in de toponymie naast Hel en Hemelrijk (Schönfeld, *MVN* 1947, 3).

2430. VAGEVUURBOS : 1720, van het geheel *vagevierbosch*, S.A. 103, 77 v°; — hetzelfde als Vagevuur.

2431. VALK : A) (B 2) ca. 1520-1651, gommeer vens stee den *valck*, Anh. 7 A, 2-S.P. 29, 9; — hofstede en herberg op het einde van de Plaats. Zie ook D) en E).

B) 1527-1776, een stede met huysse houe gronde ende toebehoirten ... geh. den *valck* met een stuck lants geh. den houtacker, S.A. 1892, 3-S.P. 44, 20; 1528, den *valc*, S.A. 1893, 29; 1597, den *valcke*, L.B., 1 v°; 1813, habitantium ... sub signo *falconis* juxta viam publicam, Bapt.; 1886, De *Valk*, NBKP, nr. 47; — herberg en hofstede te Sint-Lenaarts.

C) ca. 1800, de *Valk*, Dom. 9, nr. 128, 7; — huis en tuin te Sint-Antonius.

D) 1784, sekere halven steenen huysse gen. den *grooten valck*, S.P. 44, 616; — deel van A).

E) 1702, seker huis ... neffens de exter gen. de *cleynen valck*, S.P. 37, 71 v°-72; 1783, den *klijnen valck*, S.P. 44, 611; — deel van A).

Huis- en herbergnaam. Of onder invloed van Brechtse Valkeniers of van het Falcons-klooster, blijkt niet.

2432. VALKENBERG : ca. 1400, *Valkenberghe*, Anh. 32, 4, 14; 1524-1691, op *valkenberch*, S.A. 1891, 43-S.P. 36, 24 v°; 1603, *valckenborch*, A.J. 64, 291-293; — heide bezuiden Eindhoven op de Hoge Heide bij het Marbelenven.

Dient evenals Valkendries en Valkeniershut in verband gebracht te worden met valkenjacht en het africhten van valken (zie: Ernalsteen, *Oudh. K.* 1951, 53-55). Vgl. voorts Moerman, *Ndl. Pln.*, 243; Carnoy, *Feestbundel V. d. Wijer* I, 51; *Herne*, nr. 991; *Opwijk*, nr. 1386.

2433. VALKENDRIESKEN : 1776, een parcheel erve gen. het *valckendrieschken*, S.P. 44, 63; 1785, den *valckendriesch*, S.P. 45, 76.

2434. VALKENIERSHUT : (A 5) 1668, eene vreheijde ... gen. den *valckenaers hutte*, S.P. 31, 51 v°; 1720, *valckeniershutte*, S.A. 103, 65 v°-77 v°; 1720, *valkeniershutte*, S.P. 38, 288; z.j.-1890, *Valkeniershut*, Kl. S. art. 863-Harou, 236; — heide achter Overbroek bij het Blokven.

2435. VAN AKENSBOSSEN : *van u. kebbose* (D 2, nr. 2951) 1966, V.; — perceel beoosten weg naar Wuustwezel.

2436. VAN BAVELLAAN : z.j., V.V.V. D 7; — zijweg van de Vredelaan.

2437. VAN DE REYDTLAAN : (C 5) 1956, N.; z.j., V.V.V. D 7; — zijweg van Vriendschapslaan, noordelijk parallel met Schotensteenweg.

2438. VAN DIJKSBEEMD : *vande.gzbemt* (D 2, nr. 2951) 1956, V.; — weiland beoosten Van Akensbossen.

2439. VAN PULSTRAAT : *vampalstru.t* (F 4) z.j.-1956, Kl. S.N. art. 2332-N., V.; z.j., V.V.V. E 6; — straat van Vaartstraat en Eindhovenbaan naar Duivelstraatje, vroeger Leemstraat. Zie Pul.

2440. VARENAKKER : 1843, T. 16; — bouwland te Sint-Lenaarts.

Mnl. *varen* „varen”, plant (zie : Lindemans, *Com. Top.* 1931, 230; Carnoy, *Kruidkunde*, 370) of Ndl. *vaar* „onvruchtbaar”. Zie o.a. *Noorderwijk*, nr. 1141.

2441. VARENBLÖK : 1568, *varenblock*, S.P. 15, 270-271; 1580, het heyblock gel. aent *vaerenblock* aen die colckstraete, S.P. 17, 85 v°; — perceel te Houthoven bij Sjongenblok.

2452. VARENBRAAKS BLOK : 1402, *varenbraechsche bloc*, Anh. 32, 4; ib., int *varenbraecsche bloc*, 13; 1440, *vaerenbraecs bloc*, Anh. 3 B, 29; ib., int *vaerenbraecsche bloc* ... neuen willems meere van pulle, 8 v°; — te Varenbraken.

2443. VARENBRAAKSE HEIBLOK : 1440, Jnt *vaerenbraecsche heybloc*, Anh. 3 B, 30 v°; 1449, *vaerenbraex heybloc*, Anh. 2, 10; ca. 1470-1482, int *varenbraecx heybloc*, Anh. 9, 56-Anh. 8, 55 v°; 1482, in *twarenbraecsche heybloc*, Anh. 8, 55; — perceel heide te Varenbraken.

2444. VARENBRAAKSE STRAAT : ca. 1449, *vaerenbrake strate*, Anh. 6, 42; ib., *vaerenbraecse strate*, 42 v°; ca. 1470-1482, *värenbraecsche strate*, Anh. 9, 54 v°-Anh. 8, 55; 1482-1543 (1598), *varenbraecxe strate (straete)*, Anh. 8, 53 v°-Anh. 4, 54 v°; ca. 1520, aende *varenbraecksche strate*, Anh. 7 A, 19; ca. 1470, de *varenbraecxstrate*, Anh. 9, 39; — vermoedelijk dat deel van de weg Brecht-St.-Lenaarts, dat nu Heiken heet.

2445. VARENBRAKEN : A) (F 4-G 4-F 5-G 5) 1359-1751, *varenbrake*, Comm. Br., 33-S.P. 41, 22; ca. 1400-1834, *varenbraken*, Anh. 32, 8-Kad. S.D. 4; 1440-1449-1468, *vaerenbraken*, Anh. 3 B, pass.-Anh. 1, pass.; 1449-1468, *vaerenbrake*, Anh. 1, pass.; ca. 1520-1890, *varenbraecken*, Anh. 7 A, 18-Harou, 230; 1567, *varenbraeck*, S.P. 15, 145-147; 1575-1843, *varenbraecken*, S.A. nr. 8, V-T. 16; 1598, *vaerenbraeck*, L.B., 2; 1609-1795, *vaerenbraecken*, S.P. 20, 30 v°-B.O.; 1621-1783, *vaerenbraecke*, S.P. 21, 110 v°-S.A. 60,

120; 1626, *Warenbraecke*, Anh. 11, 22 v°-23; 1633-1750, *varenbraecke*, S.P. 25, 13 v°-S.P. 41, 18; 1807-1883, *vaerenbraeken*, Bapt.-W. 13; z.j., *Waren Braecken*, Kl. S.D. art. 2377; 1843, *Waerenbroekers*, T. 17; — gehucht tussen Houthoven, Broekhoven, Kerkhoven, Steeghoven, Veerle. Grens met Houthoven en Broekhoven niet altijd duidelijk. Vermoedelijk het huidige Heiken en Molenheiken onder Sint-Lenaarts.

B) 1626, ien stuck lants geh. *varenbrake* gel. aenden ienen boom rontsomme in zijn zelffs erue, Anh. 11 B, 132 v°; ib., *varenbraecke*, 146; — bouwland op de Overbroekse Akker bij Sterthoven.

Vgl. ook de psn. te Brecht, o.a. : 1359, heinric willems vand(er) *varenb(ra)ke*, Comm. Br., 33; 1402, Heinric maes soen vander *varenbraken*, Anh. 32, 1; ib., peter *vervarenbraken*, 14; 1462, peter vand(er) *varenbrake(n)* henrics sone ... toestbrecht, Bet., P. 2. *Braak*, zie s. Biesbraak; *varen*, zie s. Varenakker. *Varenbraken* „braakland waar varens groeien”. In de buurt ligt *Hunsel* (zie a.v.).

2446. VARENBRAKENAKKER : (G 3) 1440-1450, den *varenbraex acker*, Anh. 3 B, 9 v°-Anh. 2, 13 v°; 1545, Jnde *varenbraecxe ackere*, S.A. 1902, 41; 1640, inde *vaerenbraeckenacker*, S.P. 26, 22; 1640-1688, *varenbraecken acker*, S.P. 27, 28-S.P. 35, 22 v°; 1736, *varenbracken acker*, F. 19, 23 (K.); 1885, *Varenbrakenakker*, NBKP, nr. 102; — bouwlandcomplex bij Varenbraken. Zie aantek. bij Akker.

2447. VARENBRAKENBOS : 1736, *varenbracken bosch*, F. 19, 24 (L.); — te Varenbraken.

2448. VARENBRAKENHEIKEN : (F 3-4, G 3-4) ca. 1470, *varenbraecs heyde*, Anh. 9, 54; ib., *varenbraecx heide*; 1482-ca. 1520, *varenbraecx heyde*, Anh. 8, 53-Anh. 7 A, 18 v°; 1498-1567, *varenbraecx heyken*, Anh. 7 B, 13-S.P. 15, 145-

147; 1522, *varenbraechs heyken*, S.A. 1917, 14 v°; 1567, *varenbraex heyken*, S.A. 1920, 49; 1573, *varenbraeck heijcken*, S.P. 17, 48 r°-v^o; 1612-1768, *vaerenbraeckenheyken*, S.P. 20, 95 v°-S.P. 43, 383; 1652, *varenbraecken heijcken*, S.A. 51, 24; 1654-1736, *varenbraecken heyken*, F. 18, 20-F. 19, 24; 1655, *vaerenbraeckenheijcken*, S.A. 119; 2662, *varenbracken heyken*, S.P. 30, 108 v°; 1673 (1679), *vaerenbraecken heijde*, S.A. 125; 1750, *varenbraecke heyken*, S.P. 41, 18; 1779, *varenbraekheijken*, Bapt.; 1779, *vaerenbraken heijken*, Bapt.; 1780, *varenbrakenheijken*, Bapt.; 1780, *vaerenbraeken heijken*, Bapt.; 1781, *varenbraken hijken*, S.A. 122; — het huidige Molenheiken, maar uitgestrekter zowel noord als zuid. Zie aant. bij Heiken.

2449. VARENBRAKENWEG : 1843, *Varenbraeckenweg*, T. 29; — weg van de Leemstraat naar de Hoogstraatse Baan.

2450. VARENBRAKEN WINDMOLEN : 1680, *Varenbraeckse wintmolen*, A.J. 99, 425; — hetzelfde als Nieuwe Molen A).

2551. VARENHEIVELD : 1755, een heyde gen. het *vaerenheyvelt*, S.P. 41, 351.

2452. VARENHEUVEL : 1359-1459, stuc lants heet die *varenhouel*, Comm. Br., 37-Anh. 2, 45; — ergens onder Oostbrecht.

Vgl. *Noorderwijk*, nr. 1145.

2453. VARENSTRAAT : 1972, Gem. pl. St.-Len. 7 C; — tussen Klein Veerle en Kanaal.

2454. VARKEN : A) 1473-1495, int *verzken*, An., 30-x., 16 v°-17; 1495-1781, int *verken*, x., 24-S.P. 44, 472; 1501, *tverczken*, Anh. 7 B, 19; 1565-1761, het *vercken*, S.P. 15,

9-10 - S.A. 59, 33 v°; 1761; het *vercxke*, S.P. 43, 71; — huis en hofstede op de Plaats ten oosten van de Rode Leeuw. Hetzelfde als Zwijntje.

B) 1651-1663, in sekeren woonhuijse ... gel. inde plaetse alh. gen. het *swert vercken* o. de vs. plaetse, S.P. 28, 9-S.A. 47, 179 v°; — hetzelfde als A).

C) 1727, van het huijs het *half vercken*, S.A. 123; 1763, vant huys het *halff vercken*, S.B., 320; — deel van A).

Huis- en herbergnaam. Vgl. Helsen, *Toponymica* V, nr. 222.

2555. VARKENSBEEMD : 1657, vanden beempde gen. *vercxkensbeempt*, S.P. 27, 146 v°; — ergens bij Marum.

Wijst op varkensteelt (vgl. Schönfeld, *Veldn.*, 83; *Noorderwijk*, s. Verckens-).

2456. VARKENSHOF : 1622, *verckenshoff*, S.P. 21, 128; — perceel bij de Lemmenschof te Overbroek.

2457. VEEBLOK : 1598-1712, op het *veeblock*, S.P. 18, 43-S.P. 38, 92; — perceel bij de Heistraat te Broekhoven.

„Omheinde ruimte voor het vee” (Schönfeld, *Veldn.*, 81).

X. VEELHOVEN : zie Veerlehof B).

2458. VEENHEIVELD : 1707, *tweenheylveld*, S.A. 48, 63; — perceel bij de Heiblokhoeve te Veerle.

Zie *veen*, *ven*, s. Aardven. Voorts Goossenaerts, *Landb.*, s. Veengrond.

2459. VEENLAAN : z.j., V.V.V. C 8; — tussen Lindenlaan en Weg Sas II.

2460. VEERLE : A) *ve.el-vel-vis.l* (F 4-F 5-G 4-G 5-H 4-H 5) 1359-1890, *verle*, Comm. Br., 33-Harou, 230; ca. 1520,

velle, Anh. 7 A, 19 v°; 1575, *vheerle*, Anh. 5, 84 v°; 1609-1640, *veerl*, Anh. 5, 117 v°-S.A. 132, E.; 1662-1834, *veirle*, S.P. 30, 45 v°-Kad. S.D. 4; ca. 1663, *verrel*, Anh. 11, 70; 1669, *vierle*, S.P. 31, 134 v°; 1716 (1720)-1724, *veile*, S.A. 103, 226 v°-ib., 158; — gehucht ten zuiden van Eindhoven, Varenbraken en Houthoven, tot bij de grens met Westmalle en de grenspunt met Oostmalle.

B) *gru.stfel* (G 5) 1580, *groit veerl*, S.P. 17, 85 r°-v^o; 1743, *groot vierl*, S.P. 39, 620; 1757-1843, *groot veirle*, S.B., 294-T. 35; 1768-1939, *groot veerle*, S.P. 43, l. st. tuss. 368-369-L.; 1956, V.; Mil.; 1778, *Groodtveerle*, Ferr.; 1795, *groot veêrle*, S.P. 46, 573; 1843, *Groot Veerle*, T. 35; 1843, *Groot vierlé*, B. 36; ib., *Groot vierli*, 35; 1850, *Groot Verle*, Vdm.; 1972, *Groot Veerle*, Gem. pl. St.-Len. 8-9 D; — deel van A) en weerdeel van C). Thans weg van Klein Veerle naar Westmalle.

C) *klē-vel* (F 4) ca. 1520-1523, *cleyñ verle*, Anh. 7 A, 20-S.A. 1918, 18 v°; 1527-1722, *cleyñ veerle*, S.A. 1892, 14 v°-S.A. 103, 52; 1592-1633, *cleyñ veerl*, S.P. 19, 177 v°-S.P. 23, 122; 1684-1762, *cleijn veirle*, S.P. 34, 184 v°-L.L.IV, 25 v°; 1724, *cleyñ Veile*, A.J. 83, 249; 1728, *cleijn vierle*, S.P. 40, 114; 1751-1843, *kleijn veirle*, S.P. 41, 39-T. 37; 1765, *clijn veirle*, S.P. 43, 181; 1780, *clijn veerle*, S.A. 132; 1781, *kleijn veerle*, S.A. 122; 1782-1793, *klijn veerle*, S.P. 44, 491-Bapt.; 1795-1939, *Klein Veerle*, B.O.-L.; 1834, *Klein Vierle*, Kad. S.E. 1; 1843, *Klein Verle*, B. 37; ib., *Klein Veirli*; ib., *Klein vierlé*; 1850, *Kleyn Verle*, Vdm.; z.j., *Kleyn Veerle*, Mil. 1.40.000; 1956, V.; 1972, Gem. pl. St.-Len. 7-8 C-D; — deel van A) en weerdeel van B), in het zuidoosten tussen de West- en Oostmalse Weg. Thans weg tussen Brug 10 en Groot Veerle.

D) (H 4) 1956, *Nieuw Veerle*, V.; — buurt bij het einde van de Weg van Oostmalle naar St.-Lenaarts.

Germ. *ferhō*, f. „steeneik” + *lauha*. n. „bosje op hoge zandgrond” (TW 999).

2461. VEERLEAKKER : (G 5-H 5) ca. 1400-1468, *Verle ackere*, Anh. 32, 4-Anh. 1, pass.; 1402-1784, *veerle acker*, Anh. 32, 3-S.P. 45, 5; 1473-1476, *verleacker*, An., 5-Anh. 2, 79 v°; 1569, *veerelackere*, Anh. 5, 104 v°; 1575, *vheerle acker*, Anh. 5, 85; 1579, *vheerel acker*, Anh. 5, 104 v°; 1598-1754, *veerlacker*, S.P. 19, 9 v°-S.A. 59, 10; 1662-1776, *veirle acker*, S.P. 30, 44 v°-S.P. 44, 12; 1723, *veile acker*, S.A. 103, 146; 1796, *veil akker*, S.P. 46, 610; 1843, *Veerle Akker*, T. 35; ib., *Veirlé Akker*, T. 36; 1886, *Veirle Akker*, W.; — bouwlandcomplex te Veerle.

Zie aant. bij Akker.

2462. VEERLEAKKERSTRAAT : 1672, *veerleackerstraet*, S.P. 32, 25; 1843, *Veerle Akkerstraat*, T. 35; — straat te Veerle bij het akkerbouwcomplex. Zie ook Akkerstraat.

2463. VEERLEBEEMD : 1359, in *verle beemde* die ou(er)tbroec ghel. siin, Comm. Br., 35; 1524, de(n) *veerlbeemt*, Bet. 912, 9 v°; 1531-1616, *veerlschen beempt*, S.P. 10, 311-312-S.P. 20, 178; 1574, den *veerlsen beempt*, S.P. 17, 64; — weiland te Bekhoven bij Verloren Kost in de Weeuw.

2464. VEERLEHEIVELDEN : (F 4-G 4) 1834-z.j., *Vierle heivelden*, Kad. S.E. 1-Kl. S.E. art. 1129; z.j., *Veerleheiveldeke*, S.E. art. 1119; 1843, *Vierle (Veirle) heyvelden*, B. 41; — te Veerle.

2465. VEERLEHOEK : (H 5) 1843, *Veerle (Vierle of Veirle)hoek*, B. 35; — buurt in het zuiden van het gehucht Veerle bij de grens met Westmalle.

2466. VEERLEHOF (HOEVE) : A) 1474, de *veerle hof*, Anh. 2, 72 v°; 1556, de *veerlhouden*, S.P. 13, 103-104; 1562, de *veerlsche houe*, S.P. 13, 359-360; 1608, de *veylhoeue*, S.P. 20, 9; 1642, de *veijlhoue*, S.P. 26, 38 v°-S.P. 27, 49 v°; 1665-1670 (1691), eenen weijde gen. de *veelhouden* ... s. aende schoorstraet, S.A. 131-S.A. 128, l. st.; 1667, de *veelhoue*, S.P. 30, 388 v°; 1697, syne weijde de *veilhoeue*, KA 13; — weiland te Overbroek. Ws. naar de familie Van Verle. Te Brecht o.a. : ca. 1400, Engbrecht van *verle*, Anh. 32, 11 v°; ib., heyne van —, 4 v°; ib., heyne jan heyns sone van —, 12; ib., heine willem heins sone van —, 12; 1402, Aert van *veerle*, Anh. 32, 12 v°.

B) 1809, op de *veelsche hoef*, Bapt.; — te Veerle. Naar de naam van het gehucht.

2467. VEERLEMEER : ca. 1400, *verlemere*, Anh. 32, 8.

2468. VEERLEPAD : 1843, T. 28; — pad van Brecht naar Veerle.

2469. VEERLESBOS : 1795, *veilsbosch* ... w. *veilsche* straete, S.P. 46, 531; — schaarbos te Veerle.

2470. VEERLESTRAAT : ca. 1449-1552, *verle strate*, Anh. 6, 39 v°-Anh. 2, 27; ca. 1520, de *verlsche strate*, Anh. 7 A, 20; 1604-1708, *veerlsche straete*, S.P. 19, 272 v°-S.P. 38, 12; 1669-1686, *veerlse straete*, S.A. 51, 206-S.P. 34, 233 v°; 1696-1795, de *veilsche straete*, S.P. 36, 131 v°-S.P. 46, 531; 1707, *veirelsch straet*, S.A. 48, 62 r°-v°; 1710, de *veijlsche straet*, S.P. 38, 67 v°; 1713-1754, *veerlesche straete*, S.A. 48, 137-S.P. 41, 302; 1720-1771, *veirle straete*, S.A. 103, 73-S.P. 43, 499; 1766-1786, *veirlesche straet*, S.P. 43, 221-S.P. 45, 136; 1788, de *groot veerle straete*, S.P. 45, 399;

— misschien hetzelfde als Weg van Brecht naar Westmalle.

X. VEERLSE BEEMD, -STRAAT : zie Veerlebeemd, -straat.

2471. VEKEMANSBLOK : 1453-1462, op een stukken goets weyuelts geh. *vekemans bloc*, Anh. 2, 28 v°-ib., 54; — weiland vermoedel. te Bekhoven.

Vgl. : 1475, lenaert(s) *vekemans*, Anh. 2, 76 v°; 1621, cornelis janssen die men noemt *vekeman*, S.P. 21, 124 v°.

2472. VEKEMANSHEIDE : (B 4) ca. 1470, aerts vanden *vekenheide*, Anh. 9, 17; z.j., —, Kl. S.A. art. 1292; 189, Harou, 236; — heide te Overbroek bij de Meerrijt.

2473. VEKEMANSHOEK : 1649, sekeren acker ... gen. den *vekemanshoeck*, S.P. 25, 252; — bouwland op Bekhoven-akker.

2474. VEKEN : 1359, biden *vekene* toestbrecht, Comm. Br., 37; ca. 1400-1631, *tveken*, Anh. 32, 3-S.P. 23, 35; 1402, *tveeken*, Anh. 32, 4 v°; 1473-1566, aent *feken*, An., 3 v°-KA 207; — aangetroffen te Bekhoven, Houthoven, Oostbrecht, Stapelheide, Veerle. Er moeten er nog meer geweest zijn en er waren er verscheidene per gehucht.

Vgl. nog : 1627-1682, vanden *vekengat*, S.P. 22, 175 v°-S.P. 34, 106; 1648, van het *veckengadt*, S.P. 27, 139.7; 1654, *veeckengat*, S.P. 28, 34 v°; 1664, *veckengat*, S.P. 30, 207. Zie voorts de psn. te Brecht, o.a. : ca. 1400, heyne vanden *vekene*, Anh. 32, 6; 1402, Heinric —, Anh. 32, 2; ib., heinric Jans heins sone —; ib. bider kynder goet —, 18; ca. 1400, jan goessesems sone was vanden *veken*, Anh. 32, 8; ib., Katheline heinricx wijf —, 13; 1570, margriet —, Feoh, 53, Voorts : 1495, zoe wye eens anders *vekene* op ment ende brect met vordele zonder op te luyckene metter hant zal verboeren ..., Keuren in : *Oudh. K.* 1906, 71-81.

Veken uit *vedeken* < *fapikina*.n., dim. van *fapina*-n. bij *fapō*.f. (Ahd. *fapa*, Mhd. *vade*, *vate* „omtuining”. Bet. : vlechtwerk om in een koutergat op te hangen (TW 999). Zie ook : Vekemansblok, Akkerveken, Heerveken, Heesveken, Moerveken en Neerveken.

2475. VEKENAKKER : A) 1751, een partije landt gel. inden *eersten veeken acker*, S.P. 41, 152; 1773, *veken aker*, S.P. 43, 654.

B) 1670, een stuck landts gen. den *achtersten vekenacker*, S.P. 31, 268 v°; — perceel te Bekhoven. Weerdeel van C).

C) 1670, stuck landts ... inden hoeck gen. den *voorsten vekenacker*, S.P. 31, 168; — weerdeel van B).

2476. VEKENBLOK : 1559-1626, 1 lps. ... jnt *tvekenblock*, Anh. 5, 15-Anh. 11 B, 72; — te Varenbraken.

X. VEKENGAT : zie Veken.

2477. VEKENPAD : 1599, de hage beginnende aende *vekenpat* van den lesten dries tegen den wouwerdries, S.P. 19, 259 v°; — tussen Bekhoven en Sterthoven. Wrsl. appellatief.

2478. VEKENWEIDE : 1673, de *vekenweijde* ... o. den koeijdriesch ... w. stapmans block, S.P. 32, 66; 1681, de *vekerweijde*, S.P. 34, 48; — weiland in Bekhoven.

R. VAN DEN EECKHAUT